

หลักสูตรการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

พัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่
และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

QA

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

พัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบ
แนวทางการประเมินแนวใหม่ และกฎกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

พัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่
และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์ สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๑๐๑
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล จากการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดดังกล่าวนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งกำหนดให้จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาและกรอบมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนการประเมินภายนอกให้มีองค์ประกอบของผู้ประเมิน ๓ ส่วนได้แก่ ๑) ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ๒) ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด และ ๓) ผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการ “หลักสูตรการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่ และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑” เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเพื่อเตรียมบุคลากรจากต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้ประเมินที่มีความพร้อมในด้านทักษะการประเมินต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพการศึกษารวมถึงเป็นโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดการสะท้อนคิดในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป ซึ่งจะส่งผลทำให้สถานศึกษาในสังกัดสามารถดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็ง โดยได้ดำเนินการในรูปแบบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการในรูปแบบกิจกรรมดำเนินการทั้งในรูปแบบการบรรยายทฤษฎี ความรู้ การฝึกปฏิบัติจากกรณีศึกษา ใบงานกิจกรรมการประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้เข้ารับการสัมมนา โดยมีทำเนียบผู้เข้ารับการสัมมนาและผ่านเกณฑ์การประเมินจากการสัมมนาจำนวนกว่าสองพันคน และดำเนินการคัดเลือกและเสนอรายชื่อเข้ารับการพัฒนาเป็นผู้ประเมินภายนอกตามจำนวนที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) แจ้งประสานต่อไป

หลักสูตรการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เล่มนี้ จึงเป็นเอกสารที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมินให้แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้บรรลุตามเป้าหมาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการโครงการนี้เป็นอย่างดี

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สิงหาคม ๒๕๖๑

คำนำ

ตอนที่ ๑	โครงการการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่และกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	๑
	๑. หลักการและเหตุผล	๑
	๒. วัตถุประสงค์	๒
	๓. เป้าหมาย	๒
	๔. ขอบเขตการดำเนินงาน	๓
	๕. ขั้นตอนการดำเนินงาน	๕
	๖. บทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานแต่ละระดับ	๖
	๗. บทบาทของผู้เข้ารับการสัมมนา	๗
	๘. กระบวนการสัมมนา	๗
	๙. เงื่อนไขความสำเร็จของการสัมมนา	๘
	๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๘
	๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ	๙
ตอนที่ ๒	นโยบายการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	๑๑
	นโยบายการปฏิรูปการศึกษา	๑๑
	การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	๒๒
	แนวคิดและหลักการการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	๒๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ ๓ โครงสร้างและเนื้อหาการสัมมนา	๔๑
หน่วยที่ ๑ รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาแนวใหม่	๔๕
หน่วยที่ ๒ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	๖๗
หน่วยที่ ๓ เสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมิน	๙๙
หน่วยที่ ๔ การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	๑๓๕
หน่วยที่ ๕ การวางแผนบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา	๑๖๓
ภาคผนวก	๑๗๗
คณะทำงาน	๑๙๒

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐาน ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่ และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป โดยให้มีการปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้น้อยลง กระชับ และสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก ลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน ปรับกระบวนการพัฒนาการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา นั้น

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล จากการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดดังกล่าวนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาและกรอบมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนการประเมินภายนอกให้มีองค์ประกอบของผู้ประเมิน ๓ ส่วนได้แก่ ๑) ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ๒) ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด และ ๓) ผู้บริหารสถานศึกษา

ดังนั้น เพื่อให้ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำหน้าที่ในการร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องรูปแบบวิธีการประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment) การตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) การประเมินโดยอาศัยร่องรอยเชิงประจักษ์ (evidence based assessment) การตรวจสอบทบทวนโดยบุคคลระดับเดียวกัน (peer review) เทคนิคการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ร่องรอยหลักฐาน มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) แก่สถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ประเมินจึงต้องมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการดำเนินการเพื่อพัฒนาระบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับความเห็นชอบในการดำเนินงานบูรณาการในการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงจัดทำแผนพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ก่อนที่จะคัดเลือกรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์เป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกร่วมกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ต่อไป สำนักทดสอบทางการศึกษา จึงกำหนดโครงการพัฒนาระบบการประเมินมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่ และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้แก่บุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ผู้ที่ได้รับการพัฒนาในระยะที่ ๑ สามารถไปเป็นวิทยากรแกนนำในการขยายผลการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้แก่บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่น ๆ

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

ระยะที่ ๑ บุคลากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๕๒๕ คน ที่เข้าร่วมสัมมนามีผลการประเมินตามกิจกรรมสัมมนาผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดมากกว่าร้อยละ ๙๐

ระยะที่ ๒ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๒,๒๕๐ คน ที่เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการผ่านระบบ Video Conference มีผลการประเมินตามกิจกรรมผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดมากกว่าร้อยละ ๙๐

๓.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๑) ผู้เข้ารับการสัมมนาได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานประเมินคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการทำหน้าที่ประเมินคุณภาพ สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีข้อมูลทำเนียบบุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้รับการพัฒนาผ่านเกณฑ์เป็นผู้ประเมินที่มีมาตรฐานการประเมิน ที่สามารถให้คำชี้แนะให้คำปรึกษา แก่สถานศึกษาอื่นที่ไปประเมินได้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอันจะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

๓) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่เข้มแข็งในด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการ พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมินนำไปสู่การขยายผลการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

๔) สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับคำแนะนำ แนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาโดยผู้ประเมินที่มีความรู้ความสามารถ และได้รับการยอมรับ

๕) ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาและมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน

๔. ขอบเขตการดำเนินงาน

๔.๑ กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมในครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และบุคลากร จากเขตพื้นที่การศึกษา และจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ได้รับการคัดเลือกตามคุณสมบัติและจำนวน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ โดยเฉลี่ยเขต/หน่วยงานละ ๒ คน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานพระพุทธศาสนา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรมพลศึกษา และกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น

๔.๒ ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมมนา คือ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

ระยะที่ ๑ สัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ ออกเป็น ๒ จุด ๆ ละ ๔ วัน ดังนี้

ที่	วันที่	สถานที่	ผู้เข้ารับการสัมมนา	หน่วยงาน	วิทยากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	รวม	ภูมิภาค
๑	๑๙ - ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๑	โรงแรมเดอะพาลาสโซ เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร	๒๒๖	๑๘	๕๐	๒๙๔	ภาคกลาง และภาคเหนือ
๒	๒๖ - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑	โรงแรมริเวอร์ไซด์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร	๒๒๔	-	๕๐	๒๗๔	ภาคตะวันออก เชียงเหนือและภาคใต้
		รวม	๔๕๐	๑๘	๑๐๐	๕๖๘	

ระยะที่ ๒ การขยายผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินและกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ผ่านระบบ Video Conference ในช่วงระหว่างวันที่ ๓ - ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

ระยะเวลา	สถานที่	ผู้เข้ารับการสัมมนา เขตละ ๑๐ คน	วิทยากรและเจ้าหน้าที่ เขตละ ๒ คน	รวม	หมายเหตุ
๓ - ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ (กำหนด ๒ วัน)	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สถานศึกษา	๒,๒๕๐	๔๕๐	๒,๗๐๐	

๕. ขั้นตอนการดำเนินงาน

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ๓ ระยะดังนี้

๕.๑ ระยะการเตรียมการ

- ๑) กำหนดทีมงานหลักที่รับผิดชอบโครงการ คือ กลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกำหนดให้มีคณะทำงานจากหลายฝ่ายเข้าร่วมโครงการสัมมนา เช่น อาจารย์จากมหาวิทยาลัย บุคลากรระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรจากหน่วยงานอื่น
- ๒) วางแผนและออกแบบการจัดทำเอกสารประกอบการสัมมนา
- ๓) จัดทำเอกสารและประกอบการสัมมนา
- ๔) สืบค้นและรวบรวมจัดทำฐานข้อมูลบุคลากรจากทุกเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอื่น ๆ
- ๕) กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการสัมมนา และช่วงระยะเวลาการสัมมนา

๕.๒ ระยะการสัมมนาเป็นขั้นตอนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการ

จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการให้ความรู้ทั้งมาตรฐานการศึกษาใหม่ตามประกาศกฎกระทรวง รวมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมินให้แก่ผู้เข้ารับการสัมมนา โดยเนื้อหาที่ใช้ในการสัมมนาแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ตอนที่ ๑ โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินใหม่และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วย รายละเอียดโครงการสัมมนา ตอนที่ ๒ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ตอนที่ ๓ เนื้อหาและโครงสร้างการสัมมนา ๕ หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ ๑ รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่ หน่วยที่ ๒ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ หน่วยที่ ๓ เสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมิน หน่วยที่ ๔ การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา หน่วยที่ ๕ การวางแผนบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา

รูปแบบการสัมมนามีทั้งการบรรยายให้ความรู้ และการฝึกปฏิบัติทำกิจกรรม การทดสอบความรู้ของผู้เข้ารับการสัมมนาทั้งก่อนและหลังการสัมมนาเพื่อเป็นการประเมินประสิทธิภาพของการสัมมนา และจัดที่มหาวิทยาลัยประเมินการร่วมกิจกรรมและผลงานในแต่ละกิจกรรมของผู้เข้ารับการสัมมนา เป็นรายบุคคลตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดและบันทึกสรุปผลการสัมมนา

๕.๓ ระยะเวลาหลังการสัมมนา หลังจากเสร็จสิ้นการสัมมนาผู้ที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์จะได้รับวุฒิบัตรและการประกาศรายชื่อขึ้นทะเบียนไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคัดเลือกรายชื่อผู้ผ่านเกณฑ์การสัมมนาส่งให้สำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ตามจำนวนที่กำหนด เพื่อเข้ารับการพัฒนาเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

๖. บทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานแต่ละระดับ

๖.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ศึกษาวิจัย/พัฒนารูปแบบและคู่มือการสัมมนา
- กำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับการสัมมนาเพื่อพัฒนาเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อคัดเลือกบุคลากรเข้ารับการสัมมนาตามคุณสมบัติและจำนวนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
- บริหารจัดการโครงการสัมมนา ทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร และอื่น ๆ
- จัดทำทะเบียนรายชื่อผู้ที่มีผลการสัมมนาผ่านเกณฑ์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และเผยแพร่/ประกาศรายชื่อให้เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ รับทราบ

๖.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอื่น ๆ

- คัดเลือกผู้อำนวยการสถานศึกษา และบุคลากรในสังกัดตามคุณสมบัติและจำนวนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด พร้อมทั้งจัดส่งรายชื่อบุคลากรดังกล่าวให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเข้ารับการสัมมนาตามระยะเวลาที่กำหนด
- เผยแพร่/ประกาศรายชื่อผู้ที่มีผลการสัมมนาผ่านเกณฑ์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ให้สถานศึกษาในสังกัดทราบ
- ติดตาม และส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารที่ได้รับการประกาศรายชื่อเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายนอกร่วมกับสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

๗. บทบาทของผู้เข้ารับการสัมมนา

ผู้เข้ารับการสัมมนา มีหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมการสัมมนา ดังนี้

- ๗.๑ รับฟังการบรรยายให้ความรู้จากวิทยากร
- ๗.๒ รับการทดสอบก่อนและหลังการสัมมนา และทำกิจกรรมในการสัมมนาทุกกิจกรรม ทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่มตามลักษณะงานที่วิทยากรชี้แจง
- ๗.๓ เปลี่ยนประธานและเลขานุการกลุ่มทุกวัน หรือตามความเหมาะสม เพื่อกระจายให้ทุกคนมีโอกาสเป็นประธานและเลขานุการของกลุ่ม
- ๗.๔ ปฏิบัติตามกระบวนการกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปราย ระดมพลังสมอง และสรุปความรู้ แนวปฏิบัติที่ได้จากกิจกรรมการสัมมนา
- ๗.๕ ส่งผลงานจากการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมให้วิทยากรตรวจสอบ และเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนางาน
- ๗.๖ เข้าร่วมรับการสัมมนาตลอดช่วงระยะเวลาของการสัมมนา และร่วมกิจกรรมครบทุกกิจกรรม
- ๗.๗ ผู้ที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์และได้รับการประกาศชื่อขึ้นทะเบียนไว้จะต้องทำหน้าที่ในการช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่สถานศึกษาอื่น ๆ และผู้เข้ารับการสัมมนาที่ได้รับการคัดเลือกรายชื่อให้เป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกร่วมกับสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะต้องเข้ารับการพัฒนาและทำหน้าที่ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาตามที่สำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด

๘. กระบวนการสัมมนา

กระบวนการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ และเสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมิน มีลักษณะของกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

- ๘.๑ การให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับฟังการบรรยายให้ความรู้จากวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาตามหลักสูตรการสัมมนา และจัดกิจกรรมที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการสัมมนาซึ่งเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้และมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ได้มีการพัฒนาต่อยอด และเพิ่มศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้น ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และสะท้อนผลในการดำเนินงานปัจจุบัน
- ๘.๒ การให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ลงมือปฏิบัติงาน (workshop) ตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในเนื้อหา หลักสูตรการสัมมนา และกำหนดแนวทางการนำความรู้ที่ได้รับจากการฟังบรรยายและการให้ความรู้โดยวิทยากรสู่การปฏิบัติจริง เน้นการลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการทำงานในภาวะปกติของผู้เข้าร่วมสัมมนาสำหรับการวางแผนและเรียนรู้ระหว่างการสัมมนา

๘.๓ การให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากเอกสารประกอบการสัมมนา โดยวิทยากรที่ให้ความรู้ เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก ใช้เทคนิคการกระตุ้น ยั่วยุ ชี้แนะ วางเงื่อนไข เสริมแรง และท้าทายความสามารถให้ผู้เข้าร่วมสัมมนา ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ การให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ทดลองฝึกปฏิบัติจริง ในการใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตั้งคำถาม การเก็บข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ การสรุปผล การเขียนรายงาน และการฝึกการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๙. เงื่อนไขความสำเร็จของการสัมมนา

การสัมมนาเพื่อพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาในครั้งนี้ มีเงื่อนไขความสำเร็จสรุปได้ดังต่อไปนี้

๙.๑ ผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกคนต้องเปิดใจ ตั้งใจ รับฟัง เรียนรู้ และลงมือฝึกปฏิบัติในทุกกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรการสัมมนา

๙.๒ กิจกรรมการสัมมนาต้องส่งเสริมให้มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างวิทยากรกับผู้เข้ารับการสัมมนา และสร้างบรรยากาศของกิจกรรมการสัมมนาที่มีเหตุผลในการอภิปราย รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

๙.๓ วิทยากรต้องสนับสนุน กระตุ้น ยั่วยุ ให้ผู้เข้ารับการสัมมนาเกิดการเรียนรู้ด้วยการสร้างและสรุปความรู้ด้วยตนเอง

๙.๔ จัดแหล่งวิทยากรที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการสัมมนา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาใช้ในการศึกษาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ

๙.๕ เนื่องจากผู้เข้าร่วมสัมมนามีจำนวนมาก การบริหารจัดการสัมมนาต้องมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการบริหารจัดการเวลา การจัดกลุ่มผู้เข้ารับการสัมมนา และการจัดเตรียมสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ที่เพียงพอ เหมาะสม สะดวก และเอื้อต่อการเรียนรู้

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทำเนียบรายชื่อบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจระบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ รวมทั้งมีศักยภาพในด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งทักษะการสังเกต การสัมภาษณ์ การตั้งคำถาม การสรุปตีความ สามารถให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทและความเป็นไปได้ของสถานศึกษา และได้รับการยอมรับจากสถานศึกษา และสามารถเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายนอก ร่วมกับสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐.๒ หน่วยงานต้นสังกัดระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอื่น ๆ มีบุคลากรที่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา และมีศักยภาพด้านการประเมิน ทำหน้าที่ในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของตนเองและสามารถให้คำแนะนำให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งอันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

๑๐.๓ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งสามารถวิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของตนได้

๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๕๗ - ๘ โทรสาร ๐ ๒๖๒๘ ๕๘๖๒ e-mail: qa.obec@gmail.com

นโยบายการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

นโยบายการปฏิรูปการศึกษา

๑. ศาสตร์พระราชา ตำราแห่งชีวิต

หลักการทรงงาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ มีดังนี้

แนวคิดหรือหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มีความน่าสนใจที่สมควรนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตการทำงานเป็นอย่างยิ่ง หากท่านใดต้องการปฏิบัติตามรอยเบื้องพระยุคลบาท ท่านสามารถนำหลักการทรงงานของพระองค์ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ดังนี้

๑. จะทำอะไรต้องศึกษาข้อมูลให้เป็นระบบ ๒. ระเบิดจากภายใน จะทำอะไร ๑ ต้องเริ่มจากคนที่เกี่ยวข้องเสียก่อน ต้องสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้เกิดความเข้าใจและอยากทำ ไม่ใช่การสั่งให้ทำ ๓. แก้ปัญหาจากจุดเล็ก ควรมองปัญหาภาพรวมก่อนเสมอ แต่เมื่อจะลงมือแก้ปัญหานั้น ๔. ทำตามลำดับขั้นเริ่มต้นจากการลงมือทำในสิ่งที่จำเป็นก่อน เมื่อสำเร็จแล้วก็เริ่มลงมือสิ่งที่จำเป็นลำดับต่อไป ๕. ภูมิสังคม ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์ การพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณนั้นว่าเป็นอย่างไรและสังคมวิทยาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยใจคอคน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน ๖. ทำงานแบบองค์รวม ใช้วิธีคิดเพื่อการทำงาน โดยวิธีคิดอย่างองค์รวม คือการมองสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดอย่างเป็นระบบครบวงจร ทุกสิ่งทุกอย่างมีมิติเชื่อมต่อกัน ๗. ไม่ติดตำราเมื่อเราจะทำอะไรนั้น ควรทำงานอย่างยืดหยุ่นกับสภาพและสถานการณ์นั้น ๆ ไม่ใช่การยึดติดอยู่กับแค่นิตราวิชาการ ๘. รู้จักประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด ๙. ทำให้ง่าย ทรงคิดค้นดัดแปลงปรับปรุงและแก้ไขงานไม่ยุ่งยากซับซ้อน ๑๐. การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้สาธารณชนได้มาร่วมแสดงความคิดเห็น ๑๑. ต้องยึดประโยชน์ส่วนรวม ๑๒. บริการที่จุดเดียวใช้หลักการ “การบริการรวมที่จุดเดียว : One Stop Service” ๑๓. ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ๑๔. ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ นำความจริงในเรื่องธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็นหลักการแนวทางปฏิบัติในการ

แก้ไขปัญหาและปรับปรุงสถานะที่ไม่ปกติเข้าสู่ระบบที่ปกติ ๑๕. ปลูกป่าในใจคน การจะทำการใดสำเร็จ ต้องปลูกจิตสำนึกของคนเสียก่อน ต้องให้เห็นคุณค่าเห็นประโยชน์กับสิ่งที่ทำ ๑๖. ขาดทุนคือกำไร “การให้” และ “การเสียสละ” เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไร ๑๗. การพึ่งพาตนเอง ๑๘. พออยู่พอกิน สามารถอยู่อย่าง “พออยู่พอกิน” ให้ได้เสียก่อน แล้วจึงค่อยขยับขยายให้มีขีดสมรรถนะที่ก้าวหน้าต่อไป ๑๙. เศรษฐกิจพอเพียง ให้ดำเนินชีวิตไปบน “ทางสายกลาง” เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ๒๐. ความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจต่อกัน ๒๑. ทำงานอย่างมีความสุข ๒๒. ความเพียรการเริ่มต้นทำงานหรือทำสิ่งใดนั้นอาจจะไม่ได้มีความพร้อม ต้องอาศัยความอดทนและความมุ่งมั่น ๒๓. รู้ รัก สามัคคี

- รู้ คือ รู้ปัญหาและรู้วิธีแก้ปัญหานั้น
- รัก คือ เมื่อเรารู้ถึงปัญหาและวิธีแก้แล้ว เราต้องมีความรัก ที่จะลงมือทำลงมือแก้ไขปัญหานั้น
- สามัคคี คือ การแก้ไขปัญหต่าง ๆ ไม่สามารถลงมือทำคนเดียวได้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกัน

การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน

๑. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง/ยึดมั่นในศาสนา/มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์/มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัว และชุมชนของตน

๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ชอบ ชั่ว-ดี/ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีที่ชอบสิ่งที่ดีงาม/ปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งชั่ว/ช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง

๓. มีงานทำ - มีอาชีพ การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษา ต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชนรักงาน สู้งานทำงานสำเร็จ/การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานและมึงงานทำในที่สุด/ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำจนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัว

๔. เป็นพลเมืองดี การเป็นพลเมืองดีเป็นหน้าที่ของทุกคน/ครอบครัว - สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี/การเป็นพลเมืองดี คือ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ เช่น งานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศล ให้ทำด้วยความมีน้ำใจและเอื้ออาทร”

๒. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชนเอกชน ประชาสังคม ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุขอยู่ดีกินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปี

ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ๑) ยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงให้กับประเทศ
- ๒) ยุทธศาสตร์สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- ๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- ๔) ยุทธศาสตร์สร้างโอกาสบนความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๖) ยุทธศาสตร์การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๓. แผนการศึกษาแห่งชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

วิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑”

วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ๔ ประการ คือ

- ๑) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
- ๒) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะที่ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ

๓) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔) พัฒนาประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลงเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ ๒ ด้าน คือ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มี คุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (๓Rs ๘Cs) ประกอบด้วย ทักษะ และคุณลักษณะต่อไปนี้

❖ ๓Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic)

❖ ๘Cs ได้แก่

- ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการแก้ปัญหา
- ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม
- ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
- ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ
- ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ
- ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้
- ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

เป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) ๕ ประการ

ซึ่งมีตัวชี้วัดเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ๕๓ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย เป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ดังนี้

๑) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access)

๒) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity)

๓) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality)

๔) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency)

๕) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัต (Relevancy)

๔. ไทยแลนด์ ๔.๐

กระบวนทัศน์ในการพัฒนาประเทศไทยใต้ “ประเทศไทย ๔.๐” เป็นอีกนโยบายหนึ่งที่เป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศไทยในระยะยาว เป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์รัฐบาลเป็นรูปแบบที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เป็นการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด “ประชารัฐ” ที่ผนึกกำลังกับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ การวิจัยพัฒนา และบุคลากรทั้งในและระดับโลกโดยภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยมีฐานคิดหลัก คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่อินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบันไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups บริษัทเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูงเปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูงสามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมา มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

“ประเทศไทย ๑.๐” เน้นการเกษตรเป็นหลัก เช่น ผลิตและขาย พืชไร่พืชสวน

“ประเทศไทย ๒.๐” เน้นอุตสาหกรรมแต่เป็นอุตสาหกรรมเบา เช่นการผลิตและขายรองเท้า เครื่องหนัง เครื่องดื่ม เครื่องประดับ เครื่องเขียน กระเป๋าเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

“ประเทศไทย ๓.๐” เน้นอุตสาหกรรมหนักและการส่งออก เช่น การผลิตและขาย ส่งออก เหล็กกล้า รถยนต์ กลั่นน้ำมัน แยกก๊าซธรรมชาติ ปูนซีเมนต์

“ประเทศไทย ๔.๐” ให้เป็นเศรษฐกิจใหม่ (New Engines of Growth) มีรายได้สูง โดยวางเป้าหมาย ให้เกิดภายใน ๕-๖ ปี กับการวางภาพอนาคตทางเศรษฐกิจที่ชัดเจนของประเทศที่พัฒนา โดยไทยแลนด์ ๔.๐ จะมุ่งพัฒนาเพื่อให้เกิดผลจริงต้องมีการพัฒนาวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดในกลุ่มเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมเป้าหมาย ดังนี้

๑. กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ เช่น สร้างเส้นทางธุรกิจใหม่ (New Startups) ด้านเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอาหาร เป็นต้น

๒. กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ เช่น พัฒนาเทคโนโลยี สุขภาพ เทคโนโลยีการแพทย์ สปา เป็นต้น

๓. กลุ่มเครื่องมือ อุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ควบคุม เช่น เทคโนโลยีหุ่นยนต์ เป็นต้น

๔. กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว เช่น เทคโนโลยีด้านการเงิน อุปกรณ์เชื่อมต่อออนไลน์โดยไม่ต้องใช้คน เทคโนโลยีการศึกษา อี-มาร์เก็ตเพลส อี-คอมเมิร์ซ เป็นต้น

๕. กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง เช่น เทคโนโลยี การออกแบบ ธุรกิจไลฟ์สไตล์ เทคโนโลยีการท่องเที่ยว การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ

๕. นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา

นโยบายด้านการศึกษา ข้อที่ ๔ การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรม เพื่อสร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กัน ดังนี้

❖ จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ ทั้งในระบบ และการศึกษาทางเลือกไป พร้อมกัน

❖ ปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณและการเรียนรู้ สนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับ ความจำเป็นของผู้เรียน และลักษณะของพื้นที่ของโรงเรียน ปรับปรุงและบูรณาการระบบการกักขังเพื่อ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

นโยบายด้านการศึกษา ข้อที่ ๘ การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จาก วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การผลิตและบริการที่ทันสมัย

❖ สนับสนุนการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของประเทศ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายให้ไม่ ต่ำกว่าร้อยละ ๑ ของรายได้ประชาชาติและมีสัดส่วนรัฐต่อเอกชน ๓๐ : ๗๐ เพื่อให้ประเทศสามารถ แข่งขันและก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่น

❖ เร่งเสริมสร้างสังคมนวัตกรรม โดยส่งเสริมระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่าง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน เชื่อมโยง ระหว่างการเรียนรู้กับการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม มีช่องทางในการใช้เทคโนโลยี ระหว่างหน่วยงานและสถานศึกษา

- ❖ การปฏิรูประบบให้สิ่งจูงใจ ระเบียบและกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานวิจัยและพัฒนาไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาการวิจัยและพัฒนาในระดับภาค หรือกลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องความต้องการของท้องถิ่นและนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้
- ❖ ส่งเสริมให้โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของประเทศ ใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมของไทยตามความเหมาะสม โดยให้มีนโยบายจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่เอื้ออำนวยสร้างโอกาสการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศ
- ❖ ปรับปรุงและจัดเตรียมให้มีโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านการวิจัยและพัฒนา และด้านนวัตกรรมซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาในการต่อยอดสู่การใช้เชิงพาณิชย์ของภาคอุตสาหกรรม
- ❖ ในห้องศักราชประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนทั่วไป มีโอกาสจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งถึง และร่วมปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ❖ พัฒนาคนในทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต
- ❖ ส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะตรงตามความต้องการท้องถิ่นและตลาดแรงงาน
- ❖ พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ส่งเสริมให้ครูมีวุฒิตามวิชาที่สอน ให้สามารถนำเทคโนโลยีและเครื่องมือมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ❖ ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ สนับสนุนให้ทุกองค์กรมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ❖ อนุรักษ์ฟื้นฟูและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านและวัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเข้าสู่เสาหลักวัฒนธรรมของอาเซียนและประชาคมโลก
- ❖ ปลูกฝังค่านิยม และจิตสำนึกที่ดี รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพเปิดพื้นที่สาธารณะให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

๖. นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายที่ ๑ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

๑. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๑ น้อมนำแนวพระราชดำริ สืบสานพระราชปณิธานและพระบรมราโชบายด้านการศึกษาหรือ “ศาสตร์พระราชา” มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

๑.๒ ปลูกฝังและเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตย ความสามัคคี สมานฉันท์ สันติวิธี ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๓ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ผ่านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และความเป็นพลเมือง

๒. ปลูกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

๒.๑ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ

๒.๒ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรม และความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ สิ่งเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรครุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ ฯลฯ

นโยบายที่ ๒ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

๑. เสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการปรับหลักสูตร การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม

๑.๑ ปรับปรุงหลักสูตรในระดับปฐมวัยและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ และจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม

๑.๒ ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศคู่ค้า และภาษาอาเซียนอย่างน้อย ๑ ภาษา

๑.๓ พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลทุกระดับ ให้มีคุณภาพและมาตรฐานนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ

๒. พัฒนาคุณภาพกระบวนการเรียนรู้
 - ๒.๑ พัฒนาผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา ให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีความพร้อมเข้าสู่การเรียนในระดับที่สูงขึ้น
 - ๒.๒ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย
 - ๒.๓ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน
 - ๒.๔ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning) เน้นทักษะกระบวนการ ให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน
 - ๒.๕ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑
 - ๒.๖ ปลูกฝังทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์
 - ๒.๗ สนับสนุนการผลิต จัดทำ และใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายรวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ
 - ๒.๘ ส่งเสริมการจัดหลักสูตรทักษะอาชีพ ควบคู่ไปกับวิชาสามัญ เช่น ทวิศึกษา (Dual Education), หลักสูตรระยะสั้น
 - ๒.๙ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ) ให้เต็มตามศักยภาพด้วยรูปแบบที่เหมาะสม
 - ๒.๑๐ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ อย่างเข้มแข็งต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม
๓. สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
 - ๓.๑ ยกระดับผลการประเมินระดับนานาชาติตามโครงการ PISA (Programme for International Student Assessment)
 - ๓.๒ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ
 - ๓.๓ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบูรณาการแบบสหวิทยาการ เช่น สะเต็มศึกษา (Science Technology Engineering and Mathematics Education : STEM Education) เพื่อพัฒนากระบวนการคิด และการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม สอดคล้องกับประเทศไทย ๔.๐
๔. ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
 - ๔.๑ ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา
 - ๔.๒ ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยเน้นให้มีการวิจัยในชั้นเรียน

นโยบายที่ ๓ ด้านการส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น

๑.๑ TEPE Online (Teachers and Educational personnel Enhancement Based on Mission and Functional Areas as Majors)

๑.๒ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

๑.๓ การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning)

๑.๔ การพัฒนาครูทั้งระบบที่เชื่อมโยงกับการเลื่อนวิทยฐานะ ฯลฯ

๒. พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพ โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ การกำหนดแผนอัตรากำลัง การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การประเมินและการพัฒนา

๒.๒ การสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

นโยบายที่ ๔ ด้านโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา

๑. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

๑.๑ ส่งเสริมประชากรวัยเรียนทุกคนให้ได้รับโอกาสในการเข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค

๑.๒ สร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบส่งเสริมความประพฤติ นักเรียน ระบบคุ้มครองนักเรียน และการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

๒. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

๒.๑ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาที่เหมาะสม สำหรับเด็กด้อยโอกาสที่ไม่อยู่ในทะเบียนราษฎร เช่น เด็กไร้สัญชาติ เด็กพลัดถิ่น เด็กต่างด้าว เด็กไทยที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น

๒.๒ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น การพัฒนาคุณภาพศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance learning information technology : DLIT), การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television : DLTV) ฯลฯ

นโยบายที่ ๕ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑. จัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต

๑.๑ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์ สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และ น้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

๑.๒ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑.๓ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ ๖ ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๑. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

๑.๑ พัฒนาระบบการวางแผน การนาแผนไปสู่การปฏิบัติ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

๑.๒ พัฒนาระบบงบประมาณและการสนับสนุนค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๓ พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษา ที่มีมาตรฐานเชื่อมโยงและเข้าถึงได้

๑.๔ สร้างความเข้มแข็ง และยกระดับคุณภาพสถานศึกษาตามบริบทของพื้นที่ เช่น โรงเรียนที่ประสบปัญหาวิกฤตทางการศึกษา (ICU), โรงเรียนประชารัฐ (ดีใกล้บ้าน), โรงเรียนคุณธรรม, โรงเรียนห้องเรียนกีฬา, โรงเรียนมาตรฐานสากล ฯลฯ

๑.๕ ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

๑.๖ ยกย่องเชิดชูเกียรติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สถานศึกษา และองค์กร คณะบุคคล ที่มีผลงานเชิงประจักษ์

๒. สร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

๒.๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน (Area-base Management), รูปแบบการบริหารแบบกระจายอำนาจ “CLUSTERS” เป็นต้น

๒.๒ เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแผนบูรณาการจัดการศึกษาร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการภาค

๒.๓ สร้างความเข้มแข็งในการยกระดับคุณภาพการศึกษารูปแบบเครือข่าย เช่น เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์ พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ สหวิทยาเขต กลุ่มโรงเรียน ฯลฯ

๒.๔ ส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนด้วยพลังประชารัฐอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๓.๑ ส่งเสริม สนับสนุนผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และสาธารณชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำกับดูแล ตลอดจนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๓.๒ ประสานสถาบันหรือหน่วยงานทางการศึกษาให้คัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อด้วยวิธีการที่หลากหลาย

การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

๑. การยกระดับทักษะภาษาอังกฤษ

ด้วยภาษาอังกฤษ เป็นภาษาสากลที่มีการใช้อย่างแพร่หลายมากที่สุดภาษาหนึ่ง โดยที่องค์ความรู้ที่สำคัญของโลกส่วนใหญ่ถูกบันทึกและเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ จึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือเข้าถึงองค์ความรู้และก้าวทันโลก รวมถึงพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. ใช้กรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล ได้แก่ The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทย ทั้งในการออกแบบหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การทดสอบ การวัดผล การพัฒนาครู รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

๒. ปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้โดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) โดยปรับการเรียนการสอนจากการเน้นไวยากรณ์มาเป็นเน้นการสื่อสารที่เริ่มจาก การฟัง ตามด้วยการพูด การอ่าน และการเขียนตามลำดับ

๓. ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานหลักด้วยหลักสูตรแบบเรียนสื่อสารการเรียนการสอน แต่ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันได้ ทั้งนี้ตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษาและแสดงถึงความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

๔. ส่งเสริมการยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ได้แก่

๔.๑) ขยายโครงการพิเศษด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ (๑) English Program (EP), (๒) Mini English Program (MEP) และ (๓) International Program (IP) สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถทางวิชาการสูง(๔) English Bilingual Education (EBE) โดยจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และศิลปศึกษาแบบสองภาษา (ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ) และ (๕) English for Integrated Studies (EIS) ด้วยการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ

๔.๒) พัฒนาห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ (Enrichment Class) เพื่อให้ผู้เรียนที่มีศักยภาพทางภาษาอังกฤษสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทางสังคม (Social Interaction) และด้านวิชาการ (Academic Literacy) และพัฒนาห้องเรียนสนทนาภาษาอังกฤษ (Conversation Class) ที่เน้นทักษะการฟังและการพูด อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๒ ชั่วโมง รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับประกอบอาชีพ โดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนที่จะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และในโรงเรียนขยายโอกาส

๔.๓) จัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เช่น (๑) การเข้าค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้ม ระยะ ๒-๔ สัปดาห์ (๘๔ - ๑๗๐ ชั่วโมง) ในช่วงปิดภาคเรียนสำหรับนักเรียนทั่วไป และค่ายนานาชาติสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถสูง (๒) การเพิ่มชั่วโมงเรียน การเรียนอย่างต่อเนื่อง ครึ่งวัน/ทั้งวัน/หรือมากกว่านั้น รวมทั้ง (๓) การจัดสภาพแวดล้อม/บรรยากาศที่ส่งเสริม/กระตุ้นการฝึกทักษะการสื่อสาร เช่น English Literacy Day, English Zone, English Corner, การประกวดแข่งขันต่าง ๆ ป้ายสารนิเทศ และการเพิ่มกิจกรรมการอ่านในและนอกห้องเรียน ด้วยเนื้อหาสาระที่หลากหลาย เป็นต้น

๔.๔) ให้มีการเรียนการสอนวิชาสนทนาภาษาอังกฤษเป็นการทั่วไป และมีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น รวมถึงจัดให้เป็นสาระเพิ่มเติมในลักษณะวิชาเลือกได้ด้วย เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียน ตามความสนใจความถนัด และศักยภาพ

๕. ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR โดยจัดให้มีการประเมินความรู้อิงพื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับครู (ผู้สอน) เพื่อให้มีการฝึกอบรมครู ตลอดจนพัฒนาระบบติดตามแก้ปัญหาและช่วยเหลือครู และให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างของระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษได้จริง นอกจากนี้ควรมีระบบการฝึกฝน และการสอบวัดระดับความสามารถออนไลน์เพื่อการพัฒนาต่อเนื่องด้วย

๖. ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน ทั้งการส่งเสริมให้มีการผลิต การสรรหา e-content, Learning applications รวมถึงแบบฝึกและแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัล ยกตัวอย่างเช่น การเรียนรู้การฟัง การออกเสียงที่ถูกต้องตาม Phonics จากสื่อดิจิทัล

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นที่จะทำให้การปฏิรูปเกิดผลอย่างแท้จริง ต่อนักเรียน ครู ห้องเรียน โดยมีเป้าหมาย แผนปฏิบัติการ แผนปฏิรูป ตามยุทธศาสตร์ชาติ ที่ชัดเจน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม เช่น การยกระดับภาษาอังกฤษของผู้เรียนผ่านโครงการ Bootcamp ร่วมกับภาคประชารัฐ ปรับหลักสูตรภาษาอังกฤษ เปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตื่นตัวเรื่องภาษาในทุกโรงเรียน จัดตั้งศูนย์พัฒนาครู ๑๘ แห่งทั่วประเทศ พัฒนาครูภาษาอังกฤษ ๒๐,๐๐๐ คน กำหนดมาตรฐานภาษาอังกฤษในแต่ละช่วงชั้น โดยใช้มาตรฐาน CEFR ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ช่วยเสริมแอปพลิเคชัน ECHO English ทำให้สามารถเรียนภาษา ได้ทุกที่ทุกเวลา

๒. โรงเรียนคุณธรรม

การปฏิบัติตามแนวทางโรงเรียนคุณธรรม เป็นวาระสำคัญของชาติอันดับแรกที่จะนำพาความเชื่อมั่นศรัทธาต่ออนาคตของประเทศชาติ โดยให้ความสำคัญในเรื่องการสืบสาน พระราชปณิธาน เติมนรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดกรอบแนวคิดที่สำคัญของโรงเรียนคุณธรรม ๕ ด้าน ที่มีความเชื่อมโยงกันในทุกมิติและถือเป็นการสร้างให้นักเรียนมีคุณธรรม นำความรู้ ดังนี้

๑. ความพอเพียง : ดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จัก ความพอดี พอเหมาะ และใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย

๒. ความกตัญญู : เป็นพื้นฐานด้านคุณธรรมของทุกคน และเป็นสัญลักษณ์ของ คนดี เราจึงต้องมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ซึ่งเปรียบเสมือนพระในบ้าน และกตัญญูต่อครูอาจารย์ซึ่งเปรียบเสมือนพระที่โรงเรียน

๓. ความซื่อสัตย์สุจริตสร้างชาติ : ความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิต คำพูด หรือ การกระทำทุกอย่างควรมาจากใจ

๔. ความรับผิดชอบ : ความรับผิดชอบซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเจริญสัมมาชีพต่อไปในวันข้างหน้า ยึดมั่นกฎกติกาในการทำงานอย่างเสมอต้นเสมอปลาย คงเส้นคงวาในความดี ปากตรงกับใจ และอย่าหลงลืมตัว

๕. คุณธรรมจริยธรรม : การยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญ และต้องดำรงตนให้เป็นแบบอย่างของสังคม

ตัวชี้วัดโรงเรียนคุณธรรม ๗ ข้อดังนี้ ๑. มีอุดมการณ์คุณธรรมต่อการพัฒนาในโรงเรียนคุณธรรม ๒. มีกลไกและเครื่องมือในการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมร่วมกันทั้งโรงเรียน ๓. มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน และเสียสละในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ๔. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดน้อยลง ๕. มีกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างความรับผิดชอบจากผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน ๖. มีองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านคุณธรรม และบูรณาการร่วมกันไว้ในชั้นเรียน ๗. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม

๓. สะเต็มศึกษา

STEM Education คือการสอนแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระวิชา (Interdisciplinary Integration) ระหว่างศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่วิทยาศาสตร์ (Science: S) เทคโนโลยี (Technology: T) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineer: E) และคณิตศาสตร์ (Mathematics: M) โดยนำจุดเด่นของธรรมชาติ ตลอดจนวิธีการสอนของแต่ละสาขาวิชามาสผสมผสานกันอย่างลงตัวเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ทุกแขนงมาใช้ในการแก้ปัญหาการค้นคว้าและการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในสถานการณ์โลกปัจจุบันซึ่งอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนหลายสาขาร่วมมือกันเพราะในการทำงานจริงหรือในชีวิตประจำวันนั้นต้องใช้ความรู้หลายด้านในการทำงานทั้งสิ้นไม่ได้แยกใช้ความรู้เป็นส่วน ๆ นอกจากนี้ STEM Education ยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะสำคัญในโลกโลกาภิวัตน์หรือทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑

STEM Education เป็นการจัดการศึกษาที่มีแนวคิดและลักษณะดังนี้

๑. เป็นการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระวิชา (Interdisciplinary Integration) นั่นคือเป็นการบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่วิทยาศาสตร์ (S) เทคโนโลยี (T) วิศวกรรมศาสตร์ (E) และคณิตศาสตร์ (M) ทั้งนี้ได้นำจุดเด่นของธรรมชาติตลอดจนวิธีการสอนของแต่ละสาขาวิชามาสผสมผสานกัน

๒. เป็นการบูรณาการที่สามารถจัดสอนได้ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษาตอนปลายโดยพบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดเป็นนโยบายทางการศึกษาให้แต่ละรัฐนำ STEM Education มาใช้ผลจากการศึกษาพบว่าครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบ Project-based Learning, Problem-based Learning, Design-based Learning ทำให้นักเรียนสามารถสร้างสรรค์พัฒนาชิ้นงานได้ดีและถ้าครูผู้สอนสามารถใช้ STEM Education ในการสอนได้เร็วเท่าใดก็จะยิ่งเพิ่มความสามารถและศักยภาพผู้เรียนได้มากขึ้นเท่านั้นซึ่งในขณะนี้ในบางรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกามีการนำ STEM

Education ไปสอนตั้งแต่ระดับวัยก่อนเรียน (Preschool) ด้วย นอกจาก STEM Education จะเป็นการบูรณาการศาสตร์ทั้ง ๔ สาขาดังที่กล่าวข้างต้นแล้วยังเป็นการบูรณาการด้านบริบท (Context Integration) ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันอีกด้วยซึ่งจะทำให้การสอนนั้นมีความหมายต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนนั้น ๆ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ซึ่งจะเพิ่มโอกาสการทำงานการเพิ่มมูลค่าและสามารถสร้างความแข็งแกร่งให้กับประเทศด้านเศรษฐกิจได้

๔. การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา ที่ควรดำเนินการเพื่อพัฒนานักเรียนทุกคนที่ได้เข้าเรียน และจบการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และคุณภาพสูงตามเกณฑ์เป้าหมาย และมาตรฐานของหลักสูตรให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ

ขั้นที่ ๑ Taking Stock คือ การตรวจสอบสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือผลการประเมินคุณภาพโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์ว่าโรงเรียนเรามีคุณภาพมากน้อยเพียงใดเป็นการวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูล (Baseline) เช่น พิจารณาจากผลการสอบ O-NET, NT หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำปีของสถานศึกษา

ขั้นที่ ๒ Setting Goal เป็นการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ

- ๑) ผลการประเมินคุณภาพภายในระดับดีมาก
- ๒) กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักอย่างน้อยร้อยละ ๙๐ อยู่ในระดับดีมาก
- ๓) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉพาะการประเมิน O-NET จะต้องเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๓ ของฐานเดิม

ขั้นที่ ๓ Developing Strategies and implementing มุ่งพัฒนากลยุทธ์แล้วนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ตัวอย่างของกลยุทธ์ เช่น

๑) ขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพ หรือประกันคุณภาพแต่ละรายวิชา แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้แม้แต่ครูทุกคนต้องตั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ และดำเนินการยกระดับคุณภาพให้ได้ตามเป้าหมาย ดังนั้นการนิยามว่า “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ก็คือ ผู้ที่ทำงานสำเร็จใครสามารถทำผลงานปีนี้ได้ดีกว่าปีที่แล้ว เรียกว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

๒) ปฏิรูปการบริหารจัดการห้องเรียนประจำชั้นกำหนดเกณฑ์ “ห้องประจำชั้น/ที่ปรึกษาคุณภาพ”

๓) บริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นการขับเคลื่อนเชิงทฤษฎีอย่างเป็นระบบตามกรอบหลักวิชา

ขั้นที่ ๔ Documenting Progress เป็นขั้นตอนการประเมินรวบรวมเอกสารหลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้าของงานตามเป้าหมาย

ทั้งนี้ การดำเนินงานแต่ละขั้นตอนเน้น “การมีส่วนร่วม” ของ ครู อาจารย์ ผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ เช่น กรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (มสวร.) ได้สังเคราะห์วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เรื่อง การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จาก ๑๖ โรงเรียนดีเด่นแล้วจำแนกเป็นประเด็นหลักเพื่ออธิบายวิธีปฏิบัติ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้
 - ๑.๑ การจัดการความรู้เพื่อกำหนดนโยบาย และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
 - ๑.๒ การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน
 - ๑.๓ การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนากระบวนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - ๑.๔ การนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร
 - ๑.๕ การประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อเฝ้าระวังและติดตามแก้ไขปัญหา
๒. วิธีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการได้ ๓ รูปแบบ คือ
 - รูปแบบที่ ๑ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่คาดหวัง มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้
 - ๑) การปรับเปลี่ยนท่าทีของครูในการจัดการเรียนรู้
 - ๒) การกำหนดเกณฑ์ที่คาดหวังและเกณฑ์การประเมินผล
 - ๓) การจัดกลุ่มผู้เรียนที่เหมาะสม
 - ๔) การกำหนดรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม
 - รูปแบบที่ ๒ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ
 - ๑) การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนพิเศษ
 - ๒) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ
 - รูปแบบที่ ๓ การช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร
 - ๑) การดูแลใกล้ชิดเพื่อปรับพฤติกรรมและให้โอกาสนักเรียน
 - ๒) การเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์การจบหลักสูตร

๕. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต

๑) ชื่อหลักสูตร “รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต”

๒) จุดมุ่งหมายของรายวิชา เพื่อให้นักเรียน

๒.๑ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒.๒ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

๒.๓ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต

๒.๔ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

๒.๕ สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้

๒.๖ ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

๒.๗ ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต

๒.๘ ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

๒.๙ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

๓) คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมือง และรับผิดชอบต่อสังคม ในการต่อต้านการทุจริตโดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPs) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียนเพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้าน และการป้องกันการทุจริต

๔) ผลการเรียนรู้

๔.๑ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๔.๒ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

๔.๓ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต

๔.๔ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

๔.๕ สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้

๔.๖ ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

๔.๗ ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต

๔.๘ ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

๔.๙ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

แนวคิดและหลักการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

สรุปแนวคิดและหลักการประเมินคุณภาพการศึกษาของต่างประเทศชั้นนำด้านการศึกษาของโลก ได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และนิวซีแลนด์ ดังนี้

ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่มีมาตรฐานด้านการศึกษาในระดับสูง ได้รับการจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาระดับ ๒ ของโลก จากการศึกษาพบว่าระบบการจัดการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น แบ่งได้ ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับที่ ๑ คือ ปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ระดับที่ ๒ อาชีวศึกษา และระดับที่ ๓ คืออุดมศึกษา ซึ่งระดับที่ ๑ คือ ปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองเสนอต่อกระทรวงการศึกษา วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology หรือ MEXT) โดยพิจารณาจากเอกสารรายงานของสถานศึกษาและการเข้าตรวจประเมินเพื่อยืนยันผลการประเมินตนเอง

ประเทศสิงคโปร์ มีคุณภาพการศึกษายู่อันดับที่ ๓ ของโลก และอันดับที่ ๑ ในอาเซียน รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการศึกษามาก โดยถือว่าประชาชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ การเรียนการสอนในสิงคโปร์จะเน้นความสะอาด เรียนจากความเป็นจริง และสิ่งที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในโลกยุคใหม่ ๔ ด้าน คือ เทคโนโลยี คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษา ระบบจัดการศึกษาของสิงคโปร์ แบ่งออกได้ ๓ ระดับ คือ ๑. ชั้นการศึกษาปฐมวัย ๒. ชั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา) และ ๓. ชั้นอนุปริญญาและสายอาชีพ โดยชั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา) ใช้ระบบ School Excellence Model (SEM) หรือต้นแบบการประเมินความเป็นเลิศของโรงเรียนในด้านการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนแบบองค์รวม ประกอบด้วยการประเมินตนเองและการประเมินคุณภาพภายนอก โดยคณะผู้ตรวจสอบจากกระทรวงศึกษาธิการ เข้าไปตรวจสอบโรงเรียนที่คัดเลือกมา มีเกณฑ์การประเมิน ๙ ด้าน ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารบุคลากร ทรัพยากร กระบวนการที่เน้นนักเรียน การบริหารและผลการดำเนินงาน ผลการปฏิบัติงานของบุคลากร การมีส่วนร่วมกับชุมชน และผลการดำเนินงานที่สำคัญ ซึ่งการประเมินดังกล่าวจะสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นผู้นำของผู้บริหารว่าจัดการบริหารอย่างไรให้สามารถได้ผลผลิตตามแผนที่วางไว้ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

หลักเกณฑ์การประเมินความเป็นเลิศของโรงเรียนแบบองค์กรรวมในประเทศสิงคโปร์

การประเมินคุณภาพความเป็นเลิศของโรงเรียนด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอนแบบองค์กรรวมของคณะผู้ตรวจสอบจากกระทรวงศึกษาธิการของรัฐบาลสิงคโปร์ มีหลักเกณฑ์ ๙ ด้าน ดังนี้

๑. **ความเป็นผู้นำ** มีความเป็นผู้นำ มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบในโรงเรียน มุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีความรับผิดชอบต่อสังคม

๒. **การวางแผนกลยุทธ์** โรงเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกำหนดกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และแผนงานเพื่อมุ่งพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

๓. **การบริหารบุคลากร** การให้การศึกษา การพัฒนาและการใช้ศักยภาพของบุคลากร เป็นการสร้างคุณภาพโรงเรียนที่ดีเยี่ยม

๔. **ทรัพยากร** โรงเรียนมีการจัดการทรัพยากรภายในและภายนอก เพื่อสนับสนุนแผนกลยุทธ์ และกระบวนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. **กระบวนการที่เน้นนักเรียน** การออกแบบกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลงานที่ดียิ่งอย่างต่อเนื่อง

๖. **การบริหารและผลการดำเนินงาน** การบริหารที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คือความสำเร็จของโรงเรียน

๗. **ผลการปฏิบัติงานของบุคลากร** การฝึกอบรม การพัฒนา และการสร้างขวัญกำลังใจบุคลากร คือ ความสำเร็จของโรงเรียน

๘. **การมีส่วนร่วมกับชุมชน** โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย

๙. **ผลการดำเนินงานที่สำคัญ** โรงเรียนมีการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์กรรวม เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์

กรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาของสิงคโปร์สร้างขึ้นเพื่อเตรียมประเทศให้พร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑

ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ๔ อย่างที่สัมพันธ์กันและจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลง ได้แก่

วิสัยทัศน์ที่ ๑ วิสัยทัศน์เพื่อชาติ โรงเรียนนักคิด ประเทศแห่งการเรียนรู้

วิสัยทัศน์ที่ ๒ วิสัยทัศน์เพื่อการศึกษา สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น

วิสัยทัศน์ที่ ๓ วิสัยทัศน์เพื่อการปฏิบัติ กลยุทธ์ตั้งสลับหย่อน

วิสัยทัศน์ที่ ๔ วิสัยทัศน์เพื่อความร่วมมือ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีระบบการศึกษาที่หลากหลายแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแต่ละรัฐ มีระบบการจัดการศึกษาที่ดีเพื่อให้การศึกษาของทั้งประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คุณภาพการศึกษาของสหรัฐอเมริกาปัจจุบันอยู่ในลำดับที่ ๑๔ ของโลก มีขั้นตอนการประเมินและรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา แบ่งเป็น ๒ ช่วง คือ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารโรงเรียนของรัฐจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการเรียนการสอนภายใต้การดูแลของรัฐบาลแต่ละมลรัฐ เรียกว่า “Common Core Standards” มาตรฐานดังกล่าว ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาทุกรายวิชาที่นักเรียนควรได้รับ ในส่วนของโรงเรียนเอกชน จะทำการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอกซึ่งเป็นองค์กรกลางระดับประเทศ เช่น National Council for Private School Accreditation (NCPSA) โดยแบ่งการประเมินเป็น ๒ ประเภท คือ การประเมินผลระยะยาว และการประเมินหลัก จะเน้นดูผลสัมฤทธิ์การศึกษาในวิชาคณิตศาสตร์ และการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีการประเมินทุก ๆ ๔ ปี

ประเทศนิวซีแลนด์ มีคุณภาพการศึกษาอยู่อันดับที่ ๑๖ ของโลก มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ๒ ระดับ คือ ระดับขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ในระดับขั้นพื้นฐาน สำนักงานประเมินคุณภาพการศึกษา Education Review Office (ERO) เป็นหน่วยงานของรัฐที่ประเมินและรายงานมาตรฐานการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จะตรวจสอบศูนย์พัฒนาเด็กและโรงเรียนเป็นประจำทุก ๆ ๓ ปี หากพบว่าการดำเนินงานสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุง และมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของเด็ก ก็จะเข้าไปประเมินถี่ขึ้น

จากการศึกษารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาจากประเทศชั้นนำของโลกดังกล่าวมีความแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมและบริบทของประเทศ มีประเด็นที่เหมือนกันทุกประเทศ คือ ระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

ที่มา: <http://www.thaitribune.org/contents/detail/๓๐๕?contentid=๒๒๗๓๔&rand=๑๕๑๐๒๒๗๔๘๐>

หลักการประเมินของ Ofsted

Ofsted (Office for Standards in Education; สำนักงานมาตรฐานการศึกษา) เป็นสถาบันตรวจสอบทางการศึกษาในประเทศอังกฤษ การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และการศึกษาพิเศษ เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยเน้นความสำคัญ ๔ เรื่อง ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Pupil Achievement) มาตรฐานการเรียนการสอน (Teaching Standards) พฤติกรรมและความเป็นผู้นำโรงเรียน (Behavior and School leadership) ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนจะมีส่วนช่วยประเมินคุณภาพโรงเรียนโดยการแสดงความคิดเห็นบนเว็บไซต์โรงเรียน โรงเรียนที่รับการประเมินโดย Ofsted จะได้รับผลการประเมินแบ่งเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. ระดับดีเด่น (outstanding) โรงเรียนกลุ่มนี้ไม่จำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบเป็นประจำรับการเยี่ยมชมโรงเรียนน้อยลง
๒. ระดับดี (good) โรงเรียนกลุ่มที่ได้รับการประเมินในระดับดี จะได้รับการเยี่ยมชมและตรวจคุณภาพทุก ๕ ปี
๓. ระดับน่าพอใจ (satisfactory) โรงเรียนกลุ่มที่ได้รับการประเมินในระดับน่าพอใจ จะได้รับการเยี่ยมชมและตรวจคุณภาพทุก ๓ ปี
๔. ระดับพอใจพอประมาณ (inadequate) โรงเรียนกลุ่มที่ได้รับการประเมินในระดับพอใจพอประมาณ จะได้รับการเยี่ยมชมและตรวจคุณภาพอย่างใกล้ชิดทุกปี

ที่มา: <http://uinter.eduzones.com/๒๐๑๒/th/archives/๒๑๓> สืบค้นเมื่อ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๑

หลักการประเมินของ McKinsey

McKinsey เป็นบริษัทที่ปรึกษาทางด้านการบริหารจัดการ (Management Consulting Firm) ชั้นนำของโลกที่ให้บริการภาคเอกชน ภาครัฐและภาคสังคมอย่างกว้างขวาง เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและการบรรลุเป้าหมายที่สำคัญที่สุด ภายใต้หลัก ๗S ได้แก่ ๑. Structure (โครงสร้างองค์กร) ๒. Strategy (กลยุทธ์) ๓. Staff (การจัดการบุคคลเข้าทำงาน) ๔. Style (รูปแบบ) ๕. System (ระบบ) ๖. Shared value (ค่านิยมร่วม) และ ๗. Skill (ทักษะ)

ผลการประเมินของ McKinsey แบ่งเป็น ๕ ระดับ ได้แก่ Poor (ปรับปรุง) Fair (พอใช้) Good (ดี) Great (ดีมาก) และ Excellent (ดีเยี่ยม) ทั้งนี้ การประเมินของ McKinsey นั้น เป็นการประเมินเพื่อให้โรงเรียนได้พัฒนาคุณภาพการศึกษาจากระดับหนึ่งไปยังระดับที่สูงขึ้น เช่น โรงเรียนพัฒนาคุณภาพจากระดับควรปรับปรุงไปเป็นระดับพอใช้ หรือพัฒนาจากระดับพอใช้ไปเป็นระดับดี

จากการวิจัยของ McKinsey สามารถสรุปได้ว่า การปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีคุณภาพ จะดำเนินการในเรื่องสำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

๑. คัดคนที่เหมาะสม (right people) มาเป็นครู (คุณภาพของระบบการศึกษาไม่สามารถสูงกว่าคุณภาพของครู)
๒. พัฒนาสู่การเป็นครูที่มีคุณภาพ (การปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนเป็นผลมาจากการปรับปรุงการเรียนการสอนเท่านั้น)
๓. จัดระบบและกำหนดเป้าหมายที่จะสนับสนุนเพื่อประกันว่าเด็กทุกคนสามารถได้รับประโยชน์จากการจัดการเรียนการสอนที่ดีที่สุด (ระบบที่ดีที่มีคุณภาพสูงสุดจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการยกระดับมาตรฐานของนักเรียนทุกคนเท่านั้น)

ที่มา: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นอกจากนี้ การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรเป็นข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ภายใต้บริบทของสถานศึกษา โดยอาจนำเสนอให้เห็นประเด็นในการยกระดับคุณภาพการศึกษาจากสภาพที่เป็นอยู่ไปสู่สภาพที่คาดหวังในแต่ละระดับคุณภาพตามเส้นทางการปรับปรุงพัฒนาที่ Mourshed, Chijioke, & Barber (๒๐๑๐) เสนอไว้ ๔ กลุ่ม คือ จากระดับปรับปรุงสู่ระดับพอใช้ จากระดับพอใช้สู่ระดับดี จากระดับดีสู่ระดับดีมาก และจากระดับดีมากสู่ระดับดีเยี่ยม โดยแต่ละกลุ่มจะมีประเด็นหรือหัวข้อที่ต้องนำมาพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งมาตรการ (interventions) ที่จะนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามประเด็นที่กำหนด ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง กลุ่มมาตรการที่ใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเส้นทางการปรับปรุงพัฒนา

เส้นทางการปรับปรุง	ระดับปรับปรุงสู่พอใช้	ระดับพอใช้สู่ดี	ระดับดีสู่ดีมาก	ระดับดีมากสู่ดีเยี่ยม
ประเด็น	การบรรลุเป้าหมาย การอ่านออกเขียนได้ และการคิดคำนวณ ชั้นพื้นฐาน	การมีพื้นฐานที่เหมาะสม	การสร้างรูปแบบทางวิชาชีพ	การปรับปรุงโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพและนวัตกรรม

เส้นทาง การปรับปรุง	ระดับปรับปรุงสู่พอใช้	ระดับพอใช้สู่ดี	ระดับดีสู่ดีมาก	ระดับดีมากสู่ดีเยี่ยม
กลุ่มมาตรการ	<ul style="list-style-type: none"> • ให้แรงจูงใจและโครงสร้างสนับสนุนแก่ครูที่มีทักษะในระดับต่ำ - สื่อการเรียนการสอนต้นแบบ - การสอนงานด้านหลักสูตร - ช่วงเวลาการสอนในภาระงาน - การตรวจเยี่ยมโรงเรียนจากส่วนกลาง - สิ่งจูงใจสำหรับผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานระดับสูง 	<ul style="list-style-type: none"> • พื้นฐานด้านข้อมูลและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ - ความโปร่งใสต่อผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่มีต่อสถานศึกษาและ/หรือสาธารณะ - การตรวจสอบสถานศึกษาและสถาบันที่ตรวจสอบ 	<ul style="list-style-type: none"> • การเพิ่มความสามารถในการเข้าสู่ตำแหน่งครูและผู้บริหาร - โปรแกรมการสรรหา - การฝึกอบรมก่อนประจำการ - ข้อกำหนดในการออกใบรับรอง 	<ul style="list-style-type: none"> • การบ่มเพาะการเรียนรู้แบบนำเพื่อนสำหรับครูและผู้บริหาร - การปฏิบัติงานแบบร่วมมือร่วมพลัง - การกระจายอำนาจสิทธิในการสอนแก่สถานศึกษาและครู - โปรแกรมการสับเปลี่ยนและการช่วยงาน
	<ul style="list-style-type: none"> • ผลักดันให้โรงเรียนมีคุณภาพขั้นต่ำ - เป้าหมายผลลัพธ์ - สนับสนุนเพิ่มเติมสำหรับโรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานระดับต่ำ - การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน - การกำหนดตำราเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> • พื้นฐานด้านการเงินและการจัดองค์กร - การหาจำนวนสถานศึกษาและครูที่เหมาะสม - การกระจายอำนาจด้านการเงินและการบริหารจัดการ - การเพิ่มเงินทุน - โมเดลการจัดสรรเงินทุน - การออกแบบองค์กรใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> • การเพิ่มความสามารถของครูและผู้บริหารที่ดำรงอยู่ - โปรแกรมการฝึกอบรมในระหว่างประจำการ - การสอนงานในกรปฏิบัติงาน - เส้นทางอาชีพ - เวทีสำหรับครูและชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> • การสร้างกลไกการสนับสนุนทางวิชาชีพเพิ่มขึ้น - ปลดปล่อยทางวิชาชีพออกจากภาระผู้ดูแลระบบโดยการจัดหาคณะทำงานเพิ่มเติม

เส้นทาง การปรับปรุง	ระดับปรับปรุงสู่พอใช้	ระดับพอใช้สู่ดี	ระดับดีสู่ดีมาก	ระดับดีมากสู่ดีเยี่ยม
กลุ่มมาตรการ	<ul style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนมีที่นั่ง ขยายที่นั่งของโรงเรียน เติมเต็มความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อเพิ่มการเข้าเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> พื้นฐานด้านวิธีการสอน โมเดล/กระแสหลักของสถานศึกษา ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> การตัดสินใจที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน การประเมินตนเอง โรงเรียนที่มีความเป็นอิสระและเฉพาะทาง 	<ul style="list-style-type: none"> การทดลอง/นวัตกรรมแบบ System-sponsored ทั่วทั้งโรงเรียน การให้เงินทุนเพื่อนวัตกรรมเพิ่มขึ้น การแบ่งปันนวัตกรรมจากแนวทางไปทั่วทุกโรงเรียน

ที่มา: How the world's most improved school systems keep getting better (Mourshed, Chijioke, & Barber, ๒๐๑๐)

แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาของประเทศไทย

จากประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๑ ก หน้า ๓ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ กล่าวถึง “การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจัดส่งรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา พร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่ สมศ. เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก สมศ. ดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป สมศ. อาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงให้สถานศึกษาในสังกัดทุกโรง เข้าใจถึงแนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการรองรับการประเมินภายนอกรอบสี่ ดังนี้

๑) สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผล การประเมินตนเอง (SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

๒) ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ สถานศึกษาจะได้มีการนำมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการจะกำหนดประกาศใช้ ไปเทียบเคียงและจัดทำเป็น “มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา” จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และดำเนินงานตามแผนฯ ตลอดช่วงปีการศึกษา ๒๕๖๑ และจัดทำ SAR ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หลังสิ้นปีการศึกษา ๒๕๖๑ (ประมาณเดือนมี.ค.-เม.ย.๖๒) แล้วจึงจัดส่ง SAR ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา

๓) เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาได้รับ SAR จากสถานศึกษา ก็จะมีการสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน และจัดส่ง SAR พร้อมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบให้แก่ สมศ. เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

๔) การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) และการตรวจทานผลการประเมิน โดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสิน เพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง

๕) การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผสมกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการ ที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน (holistic assessment)

๖) การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานภายในของสถานศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษาเอง เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา โดยให้ยึดหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนา และสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของสถานศึกษา

๗) การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมาย การประเมินเพื่อการพัฒนา ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

๘) คณะที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรศึกษามาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้เข้าใจก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของตน หลังประเมินแล้วให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปและเขียนรายงานการประเมินตนเอง (self-assessment report)

๙) ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สถานศึกษาดำเนินการ โดย ให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

๑๐) ให้สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

๑๑) โครงสร้างรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่มีรูปแบบตายตัว ให้สถานศึกษาจัดทำในสิ่งที่สถานศึกษาต้องการนำเสนอได้ สิ่งสำคัญที่สุดของรายงานการประเมินตนเอง คือ กระบวนการพัฒนาคุณภาพซึ่งหมายรวมถึง กิจกรรม/โครงการ/งานที่สถานศึกษาดำเนินการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงหลักการ แนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษา การมีเป้าหมายหรือรูปแบบที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งทุกกิจกรรม/โครงการ/งานส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

๑๒) ข้อควรตระหนักในการประเมินคุณภาพภายใน

๑๒.๑) ผู้ประเมินควรมีความรู้ลึกและเข้าใจบริบทของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งในแง่ มุมของภาระงาน โครงสร้าง เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหาร และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์เพียงพอ เพื่อการช่วยชี้แนะการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และตรงประเด็น เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างแท้จริง

๑๒.๒) ผู้ประเมินควรวิเคราะห์ข้อถกเถียงด้วยใจเป็นกลาง โดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานที่เก็บรวบรวมจากหลาย ๆ ด้าน ทั้งข้อมูลปัจจุบัน และผลการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา (อาจพิจารณาย้อนหลัง ๓ ปี) ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาว่าอยู่ในระดับใด

๑๒.๓) สิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุดที่ได้รับจากการประเมินภายในของสถานศึกษา คือ การได้รับข้อชี้แนะ คำแนะนำ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้จริง ดังนั้น ผู้ประเมินจึงควรรู้ความเคลื่อนไหวของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน

๑๒.๔) การกำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินภายในของสถานศึกษานั้น ให้สถานศึกษากำหนดได้เองตามความเหมาะสม แต่ควรสอดคล้องกับสภาพและบริบทของการดำเนินงาน เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน เช่น แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนการเรียนรู้อันทีหลังสอนรายงานประชุม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า เอกสารหลักฐานต่าง ๆ นั้น เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ไม่ใช่การสร้างเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

๑๒.๕) การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการสังเกตและสัมภาษณ์นั้น ควรกระทำด้วยความระมัดระวัง ต้องสร้างความรู้สึกร่วมกันมากกว่าการจับผิดหรือการกล่าวโทษ และควรพูดคุยสอบถามด้วยความสุภาพและสร้างความไว้วางใจเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

โครงสร้างและเนื้อหาการสัมมนา

- หน่วยที่ ๑ รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่
- หน่วยที่ ๒ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
- หน่วยที่ ๓ เสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมิน
- หน่วยที่ ๔ การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
- หน่วยที่ ๕ การวางแผนบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา

การพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ นี้ เป็นการส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะในการประเมินคุณภาพการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้แก่ผู้เข้ารับการสัมมนา ซึ่งการประเมินคุณภาพการศึกษาตามแนวใหม่นี้จะไม่เน้นการสร้างเอกสารในกระบวนการประเมิน แต่ต้องเป็นการประเมินโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (evidence based) เลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม และสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษา ใช้การตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้ประเมินต้องมีความรู้รอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันเพื่อการตัดสินใจให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ยึดหลักการตัดสินใจระดับคุณภาพตามหลักการตัดสินใจโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) ของผู้ประเมิน ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบ แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงานในภาพรวม (holistic assessment) รวมทั้งผู้ประเมินต้องสามารถให้คำแนะนำและข้อชี้แนะแก่สถานศึกษา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

ในการสัมมนาครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้วิธีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยรูปแบบการสัมมนามีทั้งการบรรยายให้ความรู้ การฝึกทำกิจกรรมการประเมินในรูปแบบใหม่ การทดสอบความรู้ของผู้เข้ารับการสัมมนาทั้งก่อนและหลังการสัมมนาเพื่อเป็นการประเมินประสิทธิภาพของการสัมมนา มีที่มหาวิทยาลัยคอยเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาและชี้แนะในระหว่างการทำกิจกรรม รวมทั้งทำหน้าที่ในการประเมินผลผู้ร่วมสัมมนาเป็นรายบุคคล ระยะเวลาการสัมมนา ๓ วัน โดยมีขอบข่ายโครงสร้างของการสัมมนา ดังนี้

โครงสร้างเนื้อหา

โครงสร้างเนื้อหาประกอบด้วยสาระสำคัญ จำนวน ๕ หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	บทบาทของผู้เข้ารับการสัมมนา
๑	รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่		
	รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่	๑) เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่ ๒) เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่	๑. ตรวจสอบโน้ตบุ๊ก ๒. ฟังการบรรยาย/ดูคลิปวิดีโอ ๓. ศึกษาเอกสารเสริมความรู้ เรื่องแนวคิด หลักการ และรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่ ๔. ทำใบงานกิจกรรมกลุ่ม
๒	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑		
	กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ	๑. ตรวจสอบโน้ตบุ๊ก ๒. ฟังการบรรยายจากวิทยากร ๓. ฝึกปฏิบัติใบกิจกรรม ๔. ศึกษาเอกสารเสริมความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติ งานเดี่ยวและงานกลุ่ม ๕. การนำเสนอผลงานและการสะท้อนผล

หน่วยที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	บทบาทของผู้เข้ารับการสัมมนา
๓	เสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมิน		
	๓.๑ บทบาทหน้าที่ และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา	เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา	๑. ปฏิบัติกิจกรรมใบงาน ๒. นำเสนอผลงาน ๓. ฟังการบรรยายสรุปจากวิทยากร
	๓.๒ ทักษะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา	๑. เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา : ทักษะการสังเกต การตั้งคำถามและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ๒. เพื่อพัฒนาทักษะการตีความ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการสรุปความ	๑. ฟังการบรรยายจากวิทยากร ๒. ปฏิบัติกิจกรรมใบงาน ๓. นำเสนอผลงานและการสะท้อนผล
๔	การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา		
	๔.๑ การจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษา	เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเขียนรายงานการ ประเมินคุณภาพการศึกษา	๑. ฟังการบรรยายจากวิทยากร ๒. ศึกษาเอกสารเสริมความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปฏิบัติงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ๓. การนำเสนอผลงานและการสะท้อนผล
	๔.๒ การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ ความเข้าใจเทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาภายใต้ข้อมูลและบริบทของสถานศึกษา	๑. ฟังการบรรยายจากวิทยากร ๒. ศึกษาเอกสารเสริมความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปฏิบัติงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ๓. การนำเสนอผลงานและการสะท้อนผล
๕	การวางแผนบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา		
	การวางแผนบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา	เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความเข้าใจ และสามารถวางแผนการสัมมนาร่วมกัน	๑. ฟังการบรรยายจากวิทยากร ๒. ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน ๓. นำเสนอแผนการขยายผล

ตารางการสัมมนาและรายละเอียดเนื้อหา

วันที่หนึ่ง

- ๑๕.๐๐ น. - ๑๘.๐๐ น. ลงทะเบียนรับเอกสารและเข้าที่พัก
๑๘.๐๐ น. - ๑๙.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น
๑๙.๐๐ น. - ๒๑.๐๐ น. ชี้แจงแนวทางการสัมมนา

วันที่สอง

- ๐๘.๓๐ น. - ๐๙.๐๐ น. พิธีเปิดการสัมมนาและบรรยายพิเศษ
๐๙.๐๐ น. - ๑๐.๐๐ น. การประเมินคุณภาพสถานศึกษาของนานาชาติ
๑๐.๐๐ น. - ๑๐.๑๕ น. ทดสอบก่อนการสัมมนา (Pre - test)
๑๐.๓๐ น. - ๑๒.๐๐ น. หน่วยที่ ๑ รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่
๑๓.๐๐ น. - ๑๗.๐๐ น. หน่วยที่ ๒ มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ตามประกาศกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๖๑

วันที่สาม

- ๐๘.๓๐ น. - ๑๒.๐๐ น. หน่วยที่ ๓ เสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมิน
๑๓.๐๐ น. - ๑๔.๓๐ น. หน่วยที่ ๓ เสริมศักยภาพด้านการประเมิน (ต่อ)
๑๔.๔๕ น. - ๑๗.๐๐ น. หน่วยที่ ๔ การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

วันที่สี่

- ๐๘.๓๐ น. - ๑๐.๐๐ น. หน่วยที่ ๔ การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (ต่อ)
๑๐.๐๐ น. - ๑๐.๓๐ น. ทดสอบหลังการสัมมนา (Post-test)
๑๐.๓๐ น. - ๑๒.๐๐ น. หน่วยที่ ๕ การวางแผนบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา
๑๓.๐๐ น. - ๑๔.๓๐ น. เสนอแผนการขยายผลการสัมมนา
๑๔.๔๕ น. - ๑๖.๓๐ น. สรุปการสัมมนา อภิปรายทั่วไป มอบเกียรติบัตร และปิดการสัมมนา

รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาแนวใหม่

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ การประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่
- ๒) เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่

เนื้อหา

รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาแนวใหม่

กิจกรรม

- ตรวจสอบ มโนทัศน์ (๑๐ นาที)
- ฟังบรรยาย (๓๕ นาที)
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (๔๕ นาที)

รูปแบบกิจกรรม

- ตรวจสอบ มโนทัศน์โดยใช้สื่อออนไลน์
- ฟังบรรยาย/ชมคลิปวิดีโอ
- ศึกษาเอกสารเสริมความรู้
- ทำใบกิจกรรม
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน

หลักสูตรและกิจกรรมหน่วยที่ ๑

เรื่อง รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่

๑. สาระสำคัญ

การประเมินคุณภาพสถานศึกษาแนวใหม่ ใช้หลักการประเมินและตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) การตรวจทาน ทบทวนผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) เทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งคณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้าน การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามบริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพเชิงปริมาณจากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) ควบคู่กัน การตัดสินคุณภาพแบบไม่แยกส่วนหรือไม่แยกองค์ประกอบในการประเมิน ซึ่งเป็นการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในภาพรวม (holistic assessment) เป็นการประเมินที่ลดภาระการสร้างเอกสารที่ไม่จำเป็นของสถานศึกษา แต่ได้ผลประเมินที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบได้ตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่

๒.๒ เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่

๓. รูปแบบการจัดกิจกรรม

๓.๑ การตรวจสอบมโนทัศน์

๓.๒ การรับฟังการบรรยายจากวิทยากร/ชมคลิปวิดีโอ

๓.๓ การศึกษาเอกสารเสริมความรู้

๓.๔ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน

๔. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอน	ระยะเวลา	สื่อและเอกสารประกอบ
๑. ตรวจสอบโน้ตบุ๊ก	๑๐ นาที	Kahoot
๒. ฟังบรรยาย	๓๕ นาที	Power point/VDO Clip
๓. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน	๔๕ นาที	- เอกสารเสริมความรู้ - ใบกิจกรรมที่ ๑.๑ ตรวจสอบโน้ตบุ๊ก ด้านการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่

๕. การวัดและประเมินผล

๕.๑ ประเมินพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้เข้าสัมมนา

๕.๒ ประเมินผลงานจากใบกิจกรรม

๖. เกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมที่ ๒

ราย การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๑. พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม	สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการทำงานและแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมกันทำงาน มีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน สมาชิกทุกคนร่วมกันทำงาน มีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน สมาชิกทุกคนในกลุ่ม มีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม เมื่อเกิดความขัดแย้งทางความคิด สมาชิกในกลุ่มร่วมกันขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ด้วยเหตุผล

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๒. ผลการประเมินมโนทัศน์	น้อยกว่า ๑๒ คะแนน	๑๒ - ๑๕ คะแนน	๑๖ - ๑๗ คะแนน	๑๘ - ๒๐ คะแนน
๓. ผลงานใบกิจกรรมที่ ๒.๑	ผลงานมีความถูกต้องตามหลักการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่	ผลงานมีความถูกต้องตามหลักการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่ และมีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ	ผลงาน มีความถูกต้องตามหลักการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่ มีความเหมาะสมและครอบคลุมกับประเด็นการประเมิน เป็นส่วนใหญ่ และมีความ เป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ	ผลงาน มีความถูกต้องตามหลักการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่ มีความเหมาะสมและครอบคลุมประเด็นการประเมิน และมีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ

๗. เกณฑ์การผ่านการประเมิน

ผู้เข้ารับการสัมมนาต้องได้รับการตัดสินคุณภาพกิจกรรมทุกกิจกรรมในระดับดีขึ้นไปทุกรายการประเมิน

สื่อรายการที่ ๑/๑ ใบกิจกรรมที่ ๑.๑

ตรวจสอบมโนทัศน์ด้านการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่

งานเดี่ยว

คำชี้แจง

๑. วิทยากรแจกใบกิจกรรมที่ ๑.๑ ตรวจสอบมโนทัศน์ด้านการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่
๒. ผู้เข้ารับการสัมมนาตรวจสอบมโนทัศน์ ใช้เวลา ๑๐ นาที
๓. วิทยากรสรุปและสะท้อนผลการตรวจสอบมโนทัศน์

สื่อรายการที่ ๑/๒ เอกสารเสริมความรู้

เรื่อง แนวคิด หลักการ และรูปแบบการประเมินคุณภาพการศึกษาแนวใหม่

สาระสำคัญ

การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแนวใหม่ มุ่งเน้นกระบวนการตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาโดยการประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment) เป็นการประเมินและตัดสินผลตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) เทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยบุคคลระดับเดียวกัน (peer review) ตรวจสอบทบทวนโดยอาศัยเทคนิคการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ร่องรอยหลักฐานมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นร่องรอยเชิงประจักษ์ (evidence based assessment) และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) แก่สถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดการประเมินแนวใหม่ในการประเมินคุณภาพสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพสถานศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง ผลการประเมินสะท้อนคุณภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาที่จะนำไปสู่การใช้ผลประเมินเพื่อการพัฒนาต่อเนืองที่ตรงประเด็น โดยเกิดจากการเรียนรู้ตามปกติของนักเรียน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งการบริหารจัดการศึกษาที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้ว จะเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีคุณค่าต่อการสะท้อนผลการประเมินของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ในการประเมินจะให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผสมกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน (holistic assessment) ซึ่งการประเมินแบบองค์รวมนี้ เป็นการประเมินในองค์รวมของทุกลักษณะในการปฏิบัติงาน สะดวกและเป็นผลดีต่อทั้งผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน แต่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถและทักษะในการประเมินของผู้ประเมินที่ต้องศึกษาและรวบรวมข้อมูลในองค์รวมทั้งหมด การตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมิน

ในระดับเดียวกัน (peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมิน ต้องมีความรู้รอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสินเพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง โดยเน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษา ได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

๑. การประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment)

การประเมินแบบองค์รวมเป็นแนวคิดที่ใช้ถูกนำมาใช้ประเมินคุณภาพในยุคการจัดการศึกษาอิงมาตรฐาน และหลักสูตรการเรียนการสอนอิงมาตรฐาน โดยการประเมินแบบองค์รวม เป็นวิธีการให้คะแนนสิ่งที่จะประเมิน (ผลงาน กิจกรรม กระบวนการ องค์กร) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอยู่ภายใน โดยพิจารณาจากภาพรวมตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด และมีการอธิบายระดับคุณภาพไว้ชัดเจน ด้วยวิธีการ ประเมินหลาย ๆ วิธี กล่าวคือ เป็นการพิจารณาคุณภาพผลงาน หรือคุณภาพความสำเร็จทุกมาตรฐานโดยรวม แล้วจึงตัดสินระดับคุณภาพเพียงค่าเดียว

การประเมินแบบองค์รวมหรือการประเมินแบบบูรณาการ (integrated assessment) มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

๑. มุ่งประเมินงานกิจกรรมขององค์กรในภาพรวมมากกว่าจะประเมินองค์ประกอบย่อย ๆ
๒. ส่วนย่อยหรือหน่วยย่อยจะถูกประเมินรวมไปด้วยกัน
๓. ต้องใช้ผู้ประเมินที่เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ (professional judgment) ซึ่งจะช่วยลดเวลาการประเมินลงได้มาก และช่วยจัดความไม่น่าเชื่อถือในการประเมินได้
๔. อยู่บนพื้นฐานของร่องรอยหลักฐานที่ดำเนินงานอยู่แล้ว (evidence based) ซึ่งร่องรอยหลักฐานเป็นได้ทั้งงานเอกสารและไม่ใช่ออกสาร รวบรวมได้จาก ๒ แหล่ง คือ ผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน ควรเก็บร่องรอยหลักฐานโดยใช้หลาย ๆ วิธี เก็บและใช้ร่องรอยหลักฐานหลายเหตุการณ์จะทำให้การประเมินน่าเชื่อถือขึ้น

การประเมินแบบองค์รวมนี้ผู้ประเมินต้องสามารถชี้ร่องรอยที่สะท้อนศักยภาพของสิ่งที่ประเมินเฉพาะที่จำเป็นและมีเทคนิคที่จะรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ให้เพียงพอ แล้วจึงทบทวนร่องรอยหลักฐานและตัดสินใจ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม (holistic rubrics)

เกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม เป็นเกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่ได้แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการให้คะแนน คือ จะประเมินในภาพรวมของผลงานหรือกระบวนการนั้น ซึ่งจะสะดวกและง่ายสำหรับผู้ประเมิน แต่ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีทักษะ ความชำนาญ เชี่ยวชาญและมีความรู้รอบด้านเพื่อที่จะประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การตัดเกรดหรือจัดลำดับผลงานการเขียนของนักเรียนที่ครูสามารถทำได้ในเวลารวดเร็วที่สุดในทุก ๆ เนื้อหา เพียงครูอ่านผลงานการเขียนของนักเรียนรอบหนึ่ง ครูก็จะสามารถสร้างรูปคิให้คะแนนผลงานการเขียนของนักเรียนได้ โดยอิงเนื้อหาที่ครูเคยสอนและฝึกหัดนักเรียนมาก่อนแล้วดำเนินงานตัดสินผลงานการเขียนของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดนั้น

การประเมินแบบในองค์รวม (holistic assessment) มีลักษณะแตกต่างกับการประเมินแยกส่วน (analytic assessment) ดังนี้

การประเมินในองค์รวม (holistic)

1. การประเมินในองค์รวม
2. การให้คะแนนสิ่งที่ต้องการวัดประเมินแบบกว้าง ๆ โดยรวม ๑ค่า (A single overall or global scoring)
3. ใช้ประเมินผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน
4. มีความรวดเร็วในการประเมินและการตัดสินใจ
5. ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีทักษะและความรู้รอบด้าน (expert judgment)

การประเมินแยกองค์ประกอบ (analytic)

1. การประเมินแยกเป็นประเด็นย่อย
2. การให้คะแนนสิ่งที่ต้องการวัดประเมินแบบแบ่งแยกส่วนสำหรับแต่ละองค์ประกอบจำเป็น (component) หรือลักษณะสำคัญ (feature)
3. ใช้ประเมินผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนและต้องใช้มิติ/เกณฑ์หลายด้านสำหรับใช้บ่งชี้คุณภาพของงานจึงจะครอบคลุมและชัดเจน
4. ให้ความสำคัญในการประเมินแต่ละประเด็น จึงใช้เวลาในการประเมิน
5. ผู้ประเมินประเด็นไปที่ละประเด็น/ด้านตามที่กำหนด

ความสัมพันธ์ระหว่าง analytic rubrics กับ holistic rubrics

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การตัดสินผลงานของนักเรียน ในความเป็นจริง จำเป็นต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่าง analytic rubrics และ holistic rubrics ดังตัวอย่างการสร้างรูปตัดสินผลงานการเขียนของนักเรียนแบบองค์รวมของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ซึ่งครุมีขั้นตอนการดำเนินงานประเมินผลงานของนักเรียนเป็น ๓ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ครูอ่านผลงานของนักเรียนโดยรวมหนึ่งรอบเพื่อให้เห็นภาพรวมโดยรวมของผลงาน

ขั้นตอนที่ ๒ ครูกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพผลงานการเขียนของนักเรียน ตามหลักการที่เคยสอนนักเรียนไว้เป็น ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ ความสมบูรณ์ของผลงาน หรือผลสำเร็จของผลงาน

องค์ประกอบที่ ๒ การสื่อความหมาย

องค์ประกอบที่ ๓ การใช้ภาษา

องค์ประกอบที่ ๔ การใช้คำศัพท์

องค์ประกอบที่ ๕ โครงสร้างทางภาษา

ในขั้นนี้ ครูประเมินหรือให้ระดับคะแนนผลงานนักเรียนแต่ละองค์ประกอบ ในลักษณะ Analytic Rubrics ของแต่ละประเด็น

ขั้นตอนที่ ๓ ครูพิจารณาจัดลำดับที่ของผลงานนักเรียนแต่ละชิ้น ซึ่งในขั้นนี้ครูจำเป็นต้องพิจารณาผลงานโดยภาพรวมของนักเรียนแต่ละคนเพื่อเรียงลำดับที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ซึ่งในขั้นนี้ครูจำเป็นต้องสร้างรูปการตัดสินคุณภาพผลงานโดยภาพรวมในลักษณะ holistic rubrics ดังนี้

๑. คุณภาพระดับต่ำกว่ามาตรฐาน

ความสมบูรณ์ของงาน : มีความสมบูรณ์น้อยที่สุด หรือเนื้อหาต้องได้รับการพัฒนา

การสื่อความ : ข้อความอ่านแทบจะไม่เข้าใจ

การใช้ภาษา : เรียงลำดับประโยคไม่ต่อเนื่อง บางครั้งใช้คำเชื่อมประโยคซ้ำ ๆ

คำศัพท์ : การใช้คำศัพท์ที่สื่อความได้ไม่เพียงพอและ/หรือไม่ถูกต้อง

โครงสร้างภาษา : ใช้โครงสร้างภาษาระดับต่ำกว่าพื้นฐาน

๒. คุณภาพระดับเกือบบรรลุมาตรฐาน

ความสมบูรณ์ของงาน : ผลงานเสร็จเป็นบางส่วน; เห็นการพัฒนาความคิด

การสื่อความ : ข้อความส่วนใหญ่ค่อนข้างเข้าใจได้ แต่ต้องอาศัยการตีความ

การใช้ภาษา : เรียงลำดับประโยคไม่ต่อเนื่อง บางครั้งใช้คำเชื่อมประโยคซ้ำ ๆ

คำศัพท์ : การใช้คำศัพท์ค่อนข้างไม่เพียงพอ/หรือค่อนข้างไม่ถูกต้อง

โครงสร้างภาษา : ใช้โครงสร้างภาษาระดับพื้นฐาน

๓. คุณภาพระดับมาตรฐาน

ความสมบูรณ์ของงาน : ผลงานเสร็จสมบูรณ์ ความคิดได้รับการพัฒนาเพียงพอ

การสื่อความ : ข้อความส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้ โดยต้องอาศัยการตีความเล็กน้อย

การใช้ภาษา : เรียงลำดับประโยคไม่ต่อเนื่อง บางครั้งใช้คำเชื่อมประโยคซ้ำ ๆ

คำศัพท์ : การใช้คำศัพท์เหมาะสม/หรือถูกต้อง

โครงสร้างภาษา : ใช้โครงสร้างภาษาได้ในระดับสูงกว่าพื้นฐาน

การประเมินเพื่อเรียงลำดับที่แบบองค์รวม (holistic grading) และการทบทวนโดยบุคคลระดับเดียวกัน (peer review)

การตัดสินผลประเมินแบบองค์รวม เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด สำหรับการประเมินที่เน้นความรวดเร็วในการจัดลำดับที่มากกว่ารายละเอียดของผลการประเมิน เช่นในกรณีทดสอบการเขียนเรียงความเพื่อคัดนักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น แต่ในแง่การปฏิบัติการตัดสินผลประเมินแบบองค์รวม มีข้อจำกัดที่ควรสนใจ ตัวอย่างเช่น กรณีที่ครูเป็นผู้สอน และผู้ประเมินผลงานของนักเรียนด้วยตนเอง มีจุดแข็ง ครูสามารถตัดสินลำดับที่ของผลงานนักเรียนได้เร็วเพราะความคุ้นเคย แต่อาจจะมีจุดด้อยในแง่ความลำเอียงของครูผู้ประเมินอันเกิดจากความใกล้ชิดเกินไป เป็นต้น ดังนั้น การหลีกเลี่ยงความลำเอียงในแง่นี้ จึงมีความจำเป็นต้องมีผู้ประเมินเป็นคู่ หรือผู้ประเมินกลุ่มเล็ก ๆ ทำหน้าที่ร่วมกันพิจารณาตัดสินผลประเมินแบบองค์รวม ที่เรียกว่า Peer Review จัดลำดับผลงานโดยใช้เกณฑ์นี้เพื่อถ่วงดุลความลำเอียงจะช่วยให้การประเมินมีความเชื่อถือได้มากขึ้น

การประเมินเพื่อเรียงลำดับที่แบบองค์รวม (holistic grading) และการอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert Judgment)

ความยุ่งยากอีกประการหนึ่ง ที่อาจจะเกิดขึ้นในการตัดสินผลการประเมินแบบองค์รวม ที่แม้จะมีการสร้างรูปคดีตัดสินที่มีความเที่ยงตรง มี Peer Review ที่เหมาะสม แต่อาจจะพบปัญหา ข้อมูลการประเมินที่ไม่เป็นไปตามระบบที่คาดหวังตามรูปคดีที่กำหนดไว้ข้างต้น ตัวอย่างเช่น ผลงานการเขียนของนักเรียน มีความสมบูรณ์ ระดับ ๓ แต่การสื่อความมีคุณภาพระดับ ๑ ระดับการใช้ภาษามีคุณภาพระดับ ๒ การใช้คำศัพท์มีคุณภาพระดับ ๒ และโครงสร้างภาษาที่ใช้มีคุณภาพระดับ ๑ การตัดสินคุณภาพและจัดลำดับที่โดยภาพรวมของผลงานชิ้นนี้ จำเป็นต้องอาศัยผู้ประเมินที่มีความรู้เชี่ยวชาญกลุ่มเล็กหลาย ๆ คนร่วมกัน ตัดสินผลงานอย่างเป็นเอกฉันท์ ที่เรียกว่าการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) ซึ่งการที่จะสามารถตัดสินคุณภาพของผลงานที่มีลักษณะซับซ้อนเช่นนี้ได้อย่างเที่ยงตรงและเชื่อถือได้นั้น กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำเป็นต้องดำเนินการสืบเสาะหาความจริงเพิ่มเติม จนได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่พอเพียง เพื่อร่วมอภิปรายผลและร่วมตัดสินใจภายใต้เวลาจำกัดนั้น

๒. การตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment)

ความหมาย :

เป็นการประเมินที่อาศัยทักษะความเชี่ยวชาญของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนหรือมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ทำการประเมินโดยเฉพาะ

ลักษณะทั่วไป :

- (ก) อาจถือได้ว่าเป็นรูปแบบการประเมินที่เก่าแก่และใช้กันอย่างกว้างขวางมากที่สุด
- (ข) อาศัยความเชี่ยวชาญ/ชำนาญการทางวิชาชีพเป็นหลักในการตัดสินคุณค่าของสถาบัน แผนงาน/โครงการ ผลิตภัณฑ์/นวัตกรรม หรือกิจกรรม
- (ค) ให้ความเชื่อมั่นในดุลยพินิจที่มีอัตวิสัยบนรากฐานความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- (ง) ผู้ประเมิน (มักเป็นทีมหรือหมู่คณะมากกว่าบุคคลเดี่ยวที่อาจเชี่ยวชาญไม่ครบทุกด้าน) ใช้ความเชี่ยวชาญ (ความรู้ความสามารถ และทักษะเฉพาะ) ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมินในการตัดสินคุณค่าหรือประเมินสิ่งนั้น (หมายเหตุ: อาจใช้ความเชี่ยวชาญจากผู้ประเมินหรือใช้จากบุคคลอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับใครเป็นผู้ให้ความเชี่ยวชาญที่ตรงกับสิ่งที่ประเมินมากที่สุด)
- (จ) เป็นรูปแบบที่มีกระบวนการประเมินที่ผิดแผกแตกต่างกันออกไป (นับตั้งแต่ที่ประเมินเป็นทางการโดยคณะบุคคลไปจนถึงประเมินอย่างไม่เป็นทางการโดยบุคคลผู้เดียว)

ฐานคิดความเชื่อ :

เชื่อว่าบุคคลผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสามารถจำแนกและระบุได้ว่า ความสำคัญยิ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ประเมินคืออะไร โดยใช้เทคนิคการแยกแยะคุณภาพของสิ่งนั้นอย่างละเอียด เชื่อว่าการจดจำในคุณภาพ (เช่น รสชาติ) ของสิ่งที่เคยได้รับรู้ (gustatory memory) มาก่อน ทำให้สามารถจำแนกส่วนประกอบคุณภาพที่มีความละเอียดอ่อนและยากต่อการเข้าใจของสิ่งที่ประเมินได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มักไม่ประเมินหรือตีค่าสิ่งที่ประเมินใด ๆ ในทางลบ แต่เป็นกระบวนการทางการศึกษา (หรือเรียนรู้) ที่มุ่งหมายให้บุคคลสามารถล่วงรู้ในคุณภาพและลักษณะที่อาจไม่สังเกตเห็นหรือแลเห็นคุณค่าของสิ่งที่ประเมินนั้น

แนวคิดและหลักการ :

- การประเมินสถานศึกษา (school evaluation) คือ วิพากษ์วิจารณ์สถานศึกษา (school criticism)
- จุดมุ่งหมายของการวิพากษ์วิจารณ์ไม่ใช่แค่การรวบรวมความเห็น/มุมมองต่าง ๆ ทั้งหมด โดยการสรุปสาระลงด้วยถ้อยคำเพียงข้อความเดียวเท่านั้น แต่เป็นการขยายการรับรู้ให้เป็นที่เข้าใจอย่างกระจ่างชัดของบุคคลที่อยากทราบคุณค่าในสิ่งที่ประเมินนั้น
- กระบวนการประเมินจากพหุทัศนมิติ (หลายมุมมอง) ถือว่าเป็นหลักการสำคัญของรูปแบบการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

- การวิพากษ์วิจารณ์ทางการศึกษา (educational criticism) ต้องอาศัยความสามารถทางภาษาของผู้ประเมิน (evaluator as a connoisseur) ในการพรรณาคูณภาพและลักษณะของสิ่งที่ประเมินอย่างชัดเจนและน่าสนใจ (ตามที่ตนรับรู้และเข้าใจอย่างชัดเจน) ให้บุคคลอื่น ๆ ที่ยังไม่สามารถมองเห็นคุณภาพ (หรือคุณค่า) ในสิ่งนั้น

- การรับรู้ (perception) ของผู้ประเมินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ และการแสดงให้บุคคลอื่นได้รับรู้ (ในสิ่งที่ผู้ประเมินรับรู้มาแล้ว) ออกมาด้วยภาษา หรือเครื่องหมาย/สัญลักษณ์ในรูปแบบต่าง ๆ (forms of representation) คือ แนวคิดและหลักการพื้นฐานของการประเมินรูปแบบนี้

- ผู้เชี่ยวชาญ (connoisseur) ในฐานะผู้ประเมินรับรู้และเข้าใจคุณค่า (appreciation) ในสิ่งที่ประเมินตามมุมมองบนฐานความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ส่วนตัว (private view)

- ผู้วิพากษ์วิจารณ์ (critics) คือ ผู้ถอดความสิ่งที่ประเมินตามที่ตนรับรู้และเข้าใจในรูปภาษา (ที่สามารถเข้าถึงได้) สื่อความหมายดังกล่าวออกไปยังบุคคลอื่นหรือสาธารณชน (public) เพื่อให้สามารถ“แลเห็น” ในสิ่งที่ประเมินนั้นอีกครั้งด้วยศิลปะแห่งการเปิดเผยความจริงที่บุคคลทั่วไปอาจไม่รู้และเข้าใจมาก่อน (art of disclosure)

วิธีการ :

- ใช้ทักษะ/ความสามารถในการสังเกตของผู้ประเมิน
- มีความไวต่อการรับรู้สิ่งที่บอบบาง/ซับซ้อน ที่ยากแก่การเข้าใจ (แต่มีความสำคัญ)
- อาศัยประสบการณ์ที่ชำนาญการก่อนหน้า ในการเข้าถึงคุณค่าในสิ่งที่ประเมิน
- ใช้การพิจารณาและทำความเข้าใจอย่างละเอียดประณีตในสิ่งที่ประเมิน
- ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ (ด้วยภาษาหรือรูปภาพ) เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าในสิ่งประเมินเป็นหลัก (แต่ไม่ได้ปฏิเสธการใช้ตัวเลขเพื่อประกอบการพรรณาส่งสิ่งที่ประเมิน ให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจได้ง่าย)

- ดำเนินการด้วยรูปแบบ/วิธีการที่ยืดหยุ่น ไม่เป็นทางการ ไม่มีกฎเกณฑ์ สูตรสำเร็จ มักเกิดขึ้นแบบฉับพลัน (มากกว่าการวางแผน/กำหนดวิธีการเข้มงวดไว้ล่วงหน้า)

- เน้นรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมผัสสิ่งที่ประเมิน โดยผ่านการตรวจเยี่ยมหรือเข้าชม (site visit) เพื่อรับรู้และเข้าใจสิ่งที่ประเมินด้วยประสบการณ์ตรงของตนเอง

- ข้อมูลหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างส่วนประกอบมิติสำคัญต่าง ๆ กับการมีคุณค่าหรือคุณภาพของสิ่งที่ประเมิน ผู้ประเมินรับรู้และเข้าใจได้จากความเชี่ยวชาญและแลเห็นความสัมพันธ์เชิงคุณภาพ (perception of qualitative relationships) และมีประสบการณ์เกี่ยวข้อง ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการประเมิน

- ข้อมูลหลักฐานในบทวิพากษ์วิจารณ์ (criticism) ที่สะท้อนทัศนะ/มุมมองเกี่ยวกับสิ่งที่ประเมินจากความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้ประเมินควรหลากหลาย (ไม่จำกัดเฉพาะผู้ประเมินรายใดรายหนึ่ง) ประธาน/หัวหน้าคณะผู้ประเมินควรตระหนักถึงเนื้อหาและรูปแบบของข้อความใน

บทวิพากษ์วิจารณ์ โดยอาจเจาะลึกบางประเด็นหรือขยายมุมมองให้กว้างขวางเป็นที่เข้าใจได้โดยทั่วไป (แทนที่จะตัดมุมมองใด ๆ ออกไป)

- แม้ว่าการประเมินโดยอิงผู้เชี่ยวชาญและการวิพากษ์วิจารณ์มักใช้วิธีการเชิงคุณภาพแต่ไม่ปฏิเสธการใช้วิธีการเชิงปริมาณ ถ้าการใช้วิธีนั้นช่วยแสดงให้เห็นบุคคลที่ต้องการทราบผลการประเมินรับรู้และเข้าใจ ถึงคุณค่าหรือคุณภาพของสิ่งที่ประเมินกระจ่างชัดขึ้น (“แจ่มแจ้งเสมือนกับการเห็นด้วยสายตาของตนเอง”) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ เช่น คลิปวิดีโอ (Video clip) นอกจากการใช้ถ้อยคำทางภาษาช่วยพรรณนาให้มองเห็นคุณภาพชีวิตที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและโรงเรียนได้อย่างกระจ่างชัดด้วยภาพ เสียง และการเคลื่อนไหว

- การประเมินรูปแบบนี้มีจุดเน้น ๔ มิติหลัก คือ การพรรณนา การตีความ การประเมินค่า และการสรุปสาระสำคัญ โดยทั่วไปจุดเน้นทั้ง ๔ มิติมีลักษณะบูรณาการระหว่างกัน (จนยากจะแยกแยะออกเป็นขั้นตอนขาดจากกัน)

การเก็บรวบรวมข้อมูล :

- ใช้กิจกรรมการตรวจเยี่ยม (Site visit)
- มีการระบุสารสนเทศที่ต้องการจำเป็น
- ตั้งคำถามการประเมินใช้การสัมภาษณ์ระหว่างรวบรวมข้อมูล ณ พื้นที่การประเมิน
- พัฒนาเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ณ พื้นที่ เช่น แบบการสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการ
- คัดเลือกบุคคลผู้ตรวจเยี่ยม
- การติดต่อสื่อสารและจัดเตรียมก่อนการตรวจเยี่ยม

การดำเนินการประเมินและตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ

การตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญเป็นการพิจารณาให้นำหน้าหลักความสำคัญแก่หลักฐานที่มีอยู่เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สอดคล้องกับหลักฐานที่ปรากฏ โดยผู้เชี่ยวชาญรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีทักษะหรือ ได้รับการฝึกอบรม หรือมีประสบการณ์เฉพาะทางซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะประเมิน ผู้เชี่ยวชาญจึงเป็นผู้ที่มีเครื่องมือทางความคิด (mental tools) ที่จำเป็นต่อการประเมิน ได้แก่ ความรู้ในการเลือกหลักฐานที่จะนำมาใช้ในการตอบคำถามการประเมิน ความสามารถในการให้นำหน้าหลักความสำคัญกับความถูกต้องตรงประเด็นของหลักฐานต่าง ๆ และความสามารถในการตีความความสำคัญของข้อเท็จจริง (facts) หรือข้อสันนิษฐาน (assertions) ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความสามารถในการคิดค้นมุมมองจากมวลข้อมูลสารสนเทศที่อาจจะมีข้อจำกัดหรือความขัดแย้งในตนเอง (self-conflicted) รวมอยู่ด้วย การดำเนินการประเมินและตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียด ดังนี้

๑) การกำหนดคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญ (posing questions to the experts) ชั้นแรกของการพัฒนากระบวนการประเมินและตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญคือ การกำหนดวัตถุประสงค์และผลิตภัณฑ์ที่พึงประสงค์ (desired products) การตัดสินสามารถพิจารณาได้จากหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งการตัดสิน

บางประเด็นต้องอาศัยข้อเท็จจริง ในขณะที่บางประเด็นต้องอาศัยคุณค่า (values) ดังนั้นคำถามในการประเมินจึงมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องพัฒนาข้อความที่แสดงให้เห็นประเด็นการประเมินต่อผู้เชี่ยวชาญที่เรียกว่า การกำหนดกรอบประเด็นโดยการนำเสนอที่ไม่มียอคติ ที่มีความเป็นอิสระจากความคิดความเชื่อที่มีอยู่เดิม การเมือง และการอภิปรายถึงผลที่ตามมาที่อาจมีผลต่อการประเมินและตัดสินใจ การกำหนดกรอบประเด็นอาจให้ภูมิหลัง และอาจมีเงื่อนไขต่าง ๆ ที่รวมอยู่ด้วย กรอบประเด็นที่กำหนดในรูปแบบข้อความที่จะเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญควรได้รับการตรวจสอบ โดยแนวทางที่ดีที่สุดคือ การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ได้ มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดกรอบประเด็น

๒) การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ (selecting the experts) การระบุผู้เชี่ยวชาญจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ความเชี่ยวชาญที่สามารถวัดได้ โดยทั่วไปผู้เชี่ยวชาญคือ ผู้ที่มีหรือถูกกล่าวถึงว่ามีความรู้เกี่ยวกับข้อมูล รูปแบบ หลักเกณฑ์ที่ตีเลิศในสาขาวิชาเฉพาะ ซึ่งพิจารณาได้จากตัวบ่งชี้ความรู้ ได้แก่ งานวิจัยที่มีการตีพิมพ์หรือได้รับทุนสนับสนุน การอ้างอิงผลงาน ปริญญา รางวัล ตำแหน่ง การแนะนำ หรือได้รับการเสนอชื่อจากบุคคลที่น่าเชื่อถือ การเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วผู้เชี่ยวชาญยังต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมบางประการ เช่น ผู้เชี่ยวชาญจะต้องไม่มีความลำเอียงต่อสิ่งจูงใจ (motivational biases) ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือผลประโยชน์อื่นใดที่มีต่อการตัดสินใจ อาจใช้ผู้เชี่ยวชาญภายในหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของความลำเอียงต่อสิ่งจูงใจ ผู้เชี่ยวชาญต้องมีความเข้าใจต่อกระบวนการดำเนินงานโครงการ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญควรเต็มใจที่จะเข้าร่วมประเมินและตัดสินใจผลและควรต้องรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจนั้นด้วย

นอกจากความเชี่ยวชาญที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดบุคคลผู้เชี่ยวชาญแล้ว จำเป็นต้องกำหนดจำนวนของผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการประเมินและตัดสินใจ โดยจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมอาจ ใช้ ๓-๕ คน หรือ ๓-๗ คน ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของประเด็นและบริบทที่เกี่ยวข้อง โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีภูมิหลังความรับผิดชอบ สาขาที่ศึกษา และอื่น ๆ ที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างความเชื่อ และควรจะต้องเลือกให้ครอบคลุมสาขาวิชาที่จำเป็นต่อการประเมินและตัดสินใจเพื่อป้องกันปัญหาความทับซ้อนกันของผู้เชี่ยวชาญ

๓) คุณภาพของการประเมินและตัดสินใจ (the quality of judgments) เนื่องจากการตัดสินใจมีความเป็นอัตนัย เป็นเรื่องส่วนบุคคล และแตกต่างกันระหว่างบุคคลและช่วงเวลา การตัดสินใจที่ถือว่าถูกต้องจึงต้องอาศัยข้อมูลหลักฐานที่เชื่อถือได้ โดยการประเมินและตัดสินใจอาจเลือกใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (data triangulation) สำหรับตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการพิสูจน์ว่าข้อมูลหลักฐานที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยตรวจสอบแหล่งที่มา ๓ แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่ และบุคคล

๓.๑) การตรวจสอบแหล่งเวลา หมายถึง การตรวจสอบว่า ข้อมูลหลักฐานอยู่ในช่วงเวลาต่างกัน หรือเหมือนกัน ถ้าเหมือนกันควรตรวจสอบในช่วงเวลาที่ต่างกันด้วย

๓.๒) การตรวจสอบสถานที่ หมายถึง การตรวจสอบข้อมูลหลักฐานอยู่ในสถานที่เดียวกันหรือไม่ หากมาจากสถานที่เดียวกันมีผลออกมาเหมือนกัน ผู้วิจัยควรตรวจสอบในแหล่งสถานที่ที่แตกต่างกัน

๓.๓) การตรวจสอบบุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

*** การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานโดยวิธีการต่างกันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน โดยอาจใช้การสังเกต ควบคู่กับการซักถาม หรือศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสาร หรือทำการซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๔) การรวมผลการประเมินและตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (combining expert judgements) การประเมินและตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญอาจพบว่า ผลการประเมินและตัดสินแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีการรวมผลการประเมินและตัดสินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ เพื่อสรุปผลการประเมิน วิธีการที่ใช้รวมผลการประเมินและตัดสิน (aggregation methods) มี ๒ ประเภท คือ วิธีการทางด้านคณิตศาสตร์ (mathematical approaches) และวิธีการทางด้านพฤติกรรม (behavioral approaches) โดยวิธีการทางด้านคณิตศาสตร์จะใช้กฎหรือสูตรในการคำนวณเพื่อหาฉันทมติ ส่วนวิธีการทางด้านพฤติกรรม เกี่ยวข้องกับการเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้ตัวแทนหรือฉันทมติจากกลุ่มโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น เทคนิคเดลฟาย เทคนิคกลุ่มสมมติ (nominal group technique) หรือใช้การเจรจาต่อรองโดยผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) พูดคุยอภิปรายกับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้อำนวยความสะดวกมีหน้าที่ดึงข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญและตีความเพื่อให้ได้ฉันทมติ พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่แสดงถึงภูมิปัญญาารวมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

๕) ข้อควรพิจารณาในการวางแผนการประเมินและตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment designs) การวางแผนการประเมินและตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญนอกจากจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการระบุประเด็นการประเมินและการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญยังมีข้อควรพิจารณาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๕.๑) การมีปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศระหว่างผู้เชี่ยวชาญ

๕.๒) ประเภทและปริมาณของข้อมูลสารสนเทศเบื้องต้นที่จัดเตรียมให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ

๕.๓) เวลาและทรัพยากรที่จะจัดสรรให้เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมิน

๕.๔) สถานที่ในการประเมินและตัดสิน

๕.๕) การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ทำหน้าที่ประเมินและตัดสิน

๕.๖) ความเชื่อมโยงของผลการประเมินและตัดสินกับรายชื่อของผู้เชี่ยวชาญ และ

การคุ้มครองผลการประเมินและตัดสิน

ข้อดีและข้อจำกัด

ข้อดี:

- สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว
- ใช้ทรัพยากรและเวลาในการดำเนินการไม่มาก
- ให้ผลการประเมินได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ (อาจเทียบเท่ากับการประเมินด้วยรูปแบบ

อื่นที่ใช้ทรัพยากรมากกว่า)

ข้อจำกัด:

- มีลักษณะเป็นอัตวิสัย (ขึ้นอยู่กับมุมมองและประสบการณ์ของผู้ประเมินแต่ละคนหรือคณะ)
- มีความเสี่ยงต่อการเกิดความคลาดเคลื่อนหรือความลำเอียงตามมุมมองส่วนบุคคล

ข้อจำกัดด้านเวลาและทักษะการประเมินและแรงกดดัน/เป้าหมายทางการเมือง

- ยากต่อการวัดค่าประเมินในเชิงปริมาณเพื่อสื่อความให้ผู้บริหารหรือผู้อ่านที่มีภูมิหลังในเชิงปริมาณเข้าใจและเห็นคุณค่า

๓. การประเมินโดยวิธีพิชญาพิจารณา หรือการทบทวนโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer review)

Peer review หรือศัพท์บัญญัติใช้คำว่า พิชญาพิจารณา เป็นกระบวนการตรวจเยี่ยม ติดตาม ประเมิน โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความฉลาด และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่คล้ายกัน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เชิงพัฒนาในการปฏิบัติงาน โดยมีนักวิชาการ หน่วยงานได้ให้แนวคิด ความหมาย ดังนี้

พิชญาพิจารณาในการประกันคุณภาพ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบความเหมาะสมของการบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้ทำหน้าที่พิชญาพิจารณาเปรียบเสมือนเพื่อนที่มีความปรารถนาดีต่อสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีใจเป็นกลาง ปราศจากอคติในการพิจารณา ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับสิ่งที่เข้าไปพิจารณา และให้ผลป้อนกลับในการประเมินที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นด้วยท่าทีที่เป็นมิตร

โมเดลพิชญาพิจารณา มี ๓ โมเดล ได้แก่ โมเดลการประเมิน (evaluation model) โมเดลการพัฒนา (development model) และโมเดลความร่วมมือรวมพลัง (collaborative model) สองโมเดลแรกผู้ประเมินหรือผู้ทำหน้าที่พิชญาพิจารณาจะมีบทบาทเหนือกว่าผู้ถูกประเมิน ด้วยความเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์สูง สามารถใช้ความชำนาญของตนเองในการตัดสินคุณภาพของการปฏิบัติงานผู้อื่น ต่างกันที่โมเดลแรกเน้นการตัดสินคุณภาพตามแบบได้ตมมากกว่าโมเดลที่สอง ซึ่งเน้นการให้ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงพัฒนาจากการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยของผู้ประเมิน ความรู้สึกเป็นเจ้าของผลการประเมิน ในกลุ่มของผู้ถูกประเมินจะไม่มีในสองโมเดลนี้ เนื่องจากผู้รับการประเมินจะเป็นผู้รับฟังผลการประเมินโดยไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินเหมือนโมเดลที่สาม คือ โมเดลความร่วมมือรวมพลัง

ลักษณะของพิชญพิจารณาที่พึงประสงค์ควรเป็นแบบความร่วมมือรวมพลัง (collaborative peer-supported review) เป็นการพิจารณาแบบเปิด ยืดหยุ่น และกระบวนการไม่เป็นแบบสั่งการ เปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้เกิดขึ้น ผลการประเมินจะไม่ชี้ขาดจากมุมมองของตนเองฝ่ายเดียว ให้ผู้รับการประเมินแต่ละคนมีโอกาสเลือกและสร้างเส้นทางตามความรู้ที่ตนเองมีอยู่ กระบวนการแบบนี้จะสนับสนุนให้มีการสะท้อนเชิงวิพากษ์ ทำให้แต่ละคนให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

โดยภาพรวม พิชญพิจารณาเป็นกระบวนการที่เกิดจากความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา ที่ต้องการได้ข้อมูลสะท้อนเชิงวิชาการ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการศึกษาหรือการปฏิบัติงาน การพิจารณาเป็นกระบวนการที่ทำให้มองเห็นปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยอิงประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การพิจารณาที่จะมีประสิทธิผลจึงต้องเกิดจากการเห็นคุณค่าของการได้ข้อมูลสะท้อนที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนา จึงไม่ควรเป็นกระบวนการที่เกิดจากการถูกบังคับหรือสั่งการให้ต้องทำ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการพิชญพิจารณา จึงต้องมีการสื่อสารเพื่อชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะได้จากการพิจารณา ผู้ที่ทำหน้าที่พิชญพิจารณาต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานในลักษณะเดียวกับผู้ถูกพิจารณา ในกรณีของการพิจารณาการประเมินคุณภาพภายใน ควรเป็นบุคคลที่อยู่บริบทเดียวกันหรือสัมพันธ์กับสถานศึกษาที่จะไปพิจารณา เป็นผู้มีความสัมพันธ์เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผ่านการพัฒนาให้เป็นผู้เข้าใจบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานในกระบวนการพิชญพิจารณา เป็นผู้ที่มีใจเป็นกลาง ปราศจากอคติในการพิจารณา ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาที่เข้าไปพิจารณา

การประเมินแบบพิชญพิจารณา เป็นการประเมินแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้ประเมินจะให้ข้อมูลแบบตรงไปตรงมา จริงใจ ปราศจากอคติ และต้องมั่นใจว่าตนเองในฐานะผู้ประเมินมีความสามารถในการประเมินจริง ที่สำคัญต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษา เพื่อจะได้ให้คำแนะนำที่เหมาะสม นำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น ๆ ได้ ทั้งนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้ถูกประเมินด้วย

การทำ Peer Review เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ควรมีการทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับ มุ่งเน้นเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์เพื่อนำไปพัฒนาตนเอง เน้นการทำงานในฐานะกัลยาณมิตร เป็นต้น ข้อควรระวังเหล่านี้จะไม่เป็นอุปสรรคเลย หากทุกคนมองเห็นเป้าหมายร่วมกัน คือการบริหารจัดการศึกษา และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพเพื่อผู้เรียนให้สมกับคำว่าจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การทบทวนระดับเดียวกัน (Peer review) หรือ การทบทวนโดยผู้รู้เสมอกัน เป็นการประเมินงานโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความชำนาญคล้ายกับคนที่ทำงานนั้น เป็นระบบควบคุมกันเองโดยสมาชิกวิชาชีพที่มีคุณสมบัติความสามารถในสาขาที่เข้าประเด็นกัน เป็นวิธีที่ใช้เพื่อรักษามาตรฐานทางคุณภาพ เพื่อเพิ่มคุณภาพ และเพื่อให้เกิดความเชื่อถือในงาน ภายในกลุ่มนักวิชาการ เป็นวิธีการกำหนดว่า งานวิชาการนั้นสมควรจะตีพิมพ์หรือไม่ เป็นเรื่องที่จัดหมวดหมู่ได้ตามชนิดของงาน หรือตามอาชีพ เช่น การทบทวนระดับเดียวกันทางการแพทย์

การทบทวนโดยนักวิชาการระดับเดียวกัน (Scholarly peer review หรือ refereeing) เป็นกระบวนการตรวจสอบงานวิชาการ งานวิจัย หรือแนวคิดโดยนักวิชาการในสาขาเดียวกัน ก่อนที่จะตีพิมพ์งานในวารสารวิชาการหรือในหนังสือ การทบทวนจะช่วยผู้ตีพิมพ์ ซึ่งก็คือหัวหน้าบรรณาธิการหรือคณะบรรณาธิการ ตัดสินใจว่างานนั้นควรจะได้รับ หรือรับได้ถ้ามีการแก้ไข หรือปฏิเสธ เป็นกระบวนการที่ต้องมีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ (ซึ่งบางครั้งจำกัดอย่างแคบ ๆ) ผู้มีคุณสมบัติและสามารถทำงานทบทวนอย่างเป็นกลาง ๆ ได้โดยระดับหนึ่ง แต่ว่าการทบทวนที่เป็นกลาง ๆ โดยเฉพาะในงานที่มีการจำกัดอย่างไม่ชัดเจน หรือเป็นงานหลายสาขาวิชา อาจเป็นเรื่องยาก และแนวคิดใหม่ ๆ ที่สำคัญ อาจจะไม่ได้รับการยอมรับจากคนรุ่นเดียวกัน การทบทวนโดยนักวิชาการระดับเดียวกัน เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อคุณภาพทางวิชาการ และใช้ในวารสารวิชาการสาขาวิทยาศาสตร์โดยมาก แต่ไม่ได้ช่วยป้องกันการพิมพ์งานวิจัยที่ไม่เป็นจริงทั้งหมด โดยปกติแล้วการทบทวนจะทำแบบนิรนาม แต่ในปัจจุบันมีงานทบทวนทำแบบเปิดเผยเป็นจำนวนพอสมควร โดยที่ผู้อ่านจะเห็นชื่อคิดเห็นของผู้ทบทวน โดยแสดงชื่อของผู้ทบทวนด้วย

๔. การประเมินบนพื้นฐานของหลักฐาน (evidence-based assessment)

การประเมินบนพื้นฐานของหลักฐาน (evidence-based assessment) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล สังเคราะห์ และตีความข้อมูลจากหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการตัดสินใจผู้ประเมินจึงต้องสืบค้น วิเคราะห์ และนำข้อมูลหลักฐานที่มีความชัดเจน มีเหตุผลไปใช้ประกอบการพิจารณาและการตัดสินใจอย่างรอบคอบ

หลักฐานเชิงประจักษ์ คือ ข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง แนวทางปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับที่สังเกตหรือพิสูจน์หรือยืนยันได้ หรือผลงานวิจัยที่มีการประเมินค่าด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความรู้ที่ผ่านการทดลองใช้หรือพิสูจน์ในทางปฏิบัติแล้ว สมมติฐานทางทฤษฎีที่ได้รับการพิสูจน์ยืนยันว่าเป็นความจริง โดยมีข้อมูลหรือหลักฐานประกอบการยืนยัน เพื่อนำมาช่วยในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง

หลักฐานเชิงประจักษ์ อาจได้มาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน หรือใช้หลายวิธีประกอบกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องมากที่สุด ในลักษณะของการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) โดยใช้แหล่งข้อมูลต่างกัน ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล หรือวิธีการเก็บข้อมูลต่างกัน ดังนั้นผู้ประเมินจึงต้องมีทักษะในการจำแนก รวบรวม และนำหลักฐานมาใช้ได้อย่างเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายการประเมิน

ผู้ประเมินอาจใช้ข้อคำถามต่อไปนี้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกหลักฐาน

๑. ข้อมูล หรือหลักฐานที่จะใช้คืออะไร จะใช้ประกอบการประเมินได้อย่างไร

๒. หลักฐานมีความถูกต้องน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด

๓. เหตุผลแนวคิดเบื้องหลังในการเลือกหลักฐานนั้น ๆ คืออะไร

ความน่าเชื่อถือของหลักฐาน สามารถแบ่งได้หลายระดับ ดังนี้

๑. ความน่าเชื่อถือน้อย เช่น ข้อมูลจากการบอกเล่า หรือประสบการณ์ส่วนตัวหรือข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ อย่างไรก็ตามข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาต่อไป

๒. ความน่าเชื่อถือปานกลาง เช่น ผลการวิจัยที่ทำเฉพาะกลุ่ม ไม่มีตัวเทียบ (case study) การศึกษาแบบนี้อาจเกิดอคติได้ง่าย

๓. ความน่าเชื่อถือสูง คือ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยที่มีการสุ่มตัวอย่าง ควบคุมตัวแปร การศึกษาแบบนี้จะไม่จำเพาะเจาะจง และจะมีการเปรียบเทียบค่อนข้างดีกว่าแบบที่ ๒

ขั้นตอนการประเมินบนพื้นฐานของหลักฐาน

๑. ระบุประเด็นการประเมิน เช่น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระบบการวัดและประเมินผล การนำผลการประเมินไปใช้

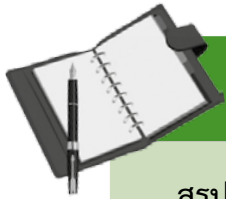
๒. กำหนดหลักฐานที่ใช้ในการประเมินที่เป็นไปได้ทั้งหมด

๓. ตรวจสอบความถูกต้อง น่าเชื่อถือของหลักฐาน

๔. คัดเลือกหลักฐานที่ดีที่สุด เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

๕. พิจารณาตัดสินคุณค่าโดยเชื่อมโยงหลักฐานกับประเด็นการประเมิน

สื่อรายการที่ ๑/๓ ใบบัณฑิตที่ ๑.๒

สรุปองค์ความรู้แนวคิด หลักการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่

งานกลุ่ม

คำชี้แจง

- ๑) แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนา กลุ่มละ ๓-๖ คน ศึกษาเอกสารความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่
- ๒) ให้แต่ละกลุ่ม วิเคราะห์และอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่ ประกอบด้วย
 - การประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment)
 - การตัดสินใจโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment)
 - การประเมินโดยวิธีพิชฌุพิจารณา หรือการทบทวนโดยบุคคลระดับเดียวกัน (peer review)
 - การประเมินจากหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence based assessment)โดยอภิปรายในประเด็น หลักการ และการนำไปใช้ อย่างไรก็ตาม พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- ๓) ให้แต่ละกลุ่มสรุปเป็นแผนผังความคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่
- ๔) กิจกรรมนี้ใช้เวลา ๔๕ นาที

รายชื่อสมาชิก กลุ่มที่

- ๑. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๒. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๓. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๔. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๕. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๖. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่

สรุปองค์ความรู้ แนวคิด หลักการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่

- การประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment)
- การตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment)
- การประเมินโดยวิธีพิชญ์พิจารณา หรือการทบทวนโดยบุคคลระดับเดียวกัน (peer review)
- การประเมินจากหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence based assessment)

หลักการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การนำไปใช้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MIND MAPPING

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ความเข้าใจกฎกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสามระดับ (มาตรฐานการศึกษาระดับ
ปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ และการจัดทำมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา

เนื้อหา

- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
- มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
- มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

กิจกรรม

- ตรวจสอบมโนทัศน์ (๒๐ นาที)
- ฟังบรรยาย (๖๐ นาที)
- ศึกษาสื่อเอกสารเสริมความรู้ การปฏิบัติงานกลุ่ม
และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (๖๐ นาที)
- การนำเสนอผลงานและสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (๔๐ นาที)

รูปแบบกิจกรรม

- ตรวจสอบมโนทัศน์
- ฟังบรรยาย/ชมคลิปวิดีโอ
- ศึกษาเอกสารเสริมความรู้
- ทำกิจกรรมใบงาน
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน

หลักสูตรและกิจกรรมหน่วยที่ ๒

เรื่อง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. สารสำคัญ

“มาตรฐานการศึกษา” เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดทำมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยมีกลไกในการตรวจสอบระบบบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เน้นการประเมินเชิงคุณภาพตามบริบทของสถานศึกษา สะท้อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจนเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ความเข้าใจกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสามระดับ (มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ และการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๓. รูปแบบการจัดกิจกรรม

๓.๑ การตรวจสอบมโนทัศน์

๓.๒ การฟังบรรยายจากวิทยากร

- ๓.๓ การศึกษาเอกสารเสริมความรู้
- ๓.๔ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๓.๕ การปฏิบัติงานกลุ่ม
- ๓.๖ การนำเสนอผลงานและการสะท้อนผล

๔. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอน	ระยะเวลา	สื่อและเอกสารประกอบ
๑. ตรวจสอบโน้ตค้น	๒๐ นาที	ใบกิจกรรมที่ ๒.๑ ตรวจสอบโน้ตค้น จำนวน ๑๕ ข้อ
๒. ฟังการบรรยาย จากวิทยากร	๖๐ นาที	powerpoint เรื่อง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
๓. ศึกษาสื่อเอกสารเสริม ความรู้ การปฏิบัติงานกลุ่ม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๖๐ นาที	เอกสารเสริมความรู้ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
๔. การนำเสนอผลงาน และการสะท้อนผล	๔๐ นาที	ใบกิจกรรมที่ ๒.๒ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๕. การวัดและประเมินผล

- ๕.๑ ประเมินพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้เข้าสัมมนา
- ๕.๒ ประเมินผลงานจากใบกิจกรรมที่ ๒.๑ และ ๒.๒

๖. เกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมหน่วยที่ ๒

รายการ การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๑. พฤติกรรมการ เข้าร่วมกิจกรรม	ผู้เข้าร่วมการสัมมนา สนใจ ตั้งใจ มีส่วน ร่วมกิจกรรม และมี ส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นน้อยกว่า ร้อยละ ๕๐	ผู้เข้าร่วมการสัมมนา สนใจ ตั้งใจ มีส่วน ร่วมกิจกรรม และมี ส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ผู้เข้าร่วมการสัมมนา สนใจ ตั้งใจ มีส่วน ร่วมกิจกรรม และมี ส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นร้อยละ ๖๐ - ๗๙	ผู้เข้าร่วมการสัมมนา สนใจ ตั้งใจ มีส่วน ร่วมกิจกรรม และมี ส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นตั้งแต่ ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๒. ผลการประเมินใบกิจกรรมที่ ๒.๑	น้อยกว่า ๙ คะแนน	๙ - ๑๐ คะแนน	๑๑ - ๑๒ คะแนน	๑๓ - ๑๕ คะแนน
๓. ผลการประเมินใบกิจกรรมที่ ๒.๒	- มีแนวทาง/วิธีการที่ได้มาซึ่งมาตรฐานสถานศึกษาชัดเจนจากข้อมูลสารสนเทศ - การกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานของต้นสังกัด - มีกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ต่อเนื่อง	- มีแนวทาง/วิธีการที่ได้มาซึ่งมาตรฐานสถานศึกษาชัดเจนจากข้อมูล บริบทของโรงเรียน - การกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาชัดเจนครอบคลุมตามมาตรฐานของต้นสังกัด ชาติความเหมาะสมกับสถานศึกษาและเกิดประโยชน์ - มีกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องและส่งผลต่อการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	- มีแนวทาง/วิธีการที่ได้มาซึ่งมาตรฐานสถานศึกษาชัดเจนจากข้อมูล บริบทของโรงเรียน และชุมชน - การกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาชัดเจนครอบคลุมตามมาตรฐานของต้นสังกัด มีความเหมาะสมกับสถานศึกษาเกิดประโยชน์ - มีกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องและส่งผลต่อการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ต่อเนื่อง	- มีแนวทาง/วิธีการที่ได้มาซึ่งมาตรฐานสถานศึกษาชัดเจนจากข้อมูล บริบทของโรงเรียน ชุมชนและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน - การกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาชัดเจนครอบคลุมตามมาตรฐานของต้นสังกัด มีความเหมาะสมกับสถานศึกษาเกิดประโยชน์และนำไปสู่การปฏิบัติได้ - มีกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องและส่งผลต่อการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ต่อเนื่องและเกิดยั่งยืน

๗. เกณฑ์การผ่านกิจกรรมหน่วยที่ ๒

ผู้เข้ารับการสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิทยากรแกนนำต้องได้รับการตัดสินคุณภาพกิจกรรมหน่วยที่ ๒ ในระดับดีขึ้นไปทุกรายการประเมิน

สื่อรายการที่ ๒/๑ ใบกิจกรรมที่ ๒.๑

ตรวจสอบมโนทัศน์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

งานเดี่ยว

คำชี้แจง

๑. วิทยากรแจกใบกิจกรรมที่ ๒.๑ ตรวจสอบมโนทัศน์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
๒. ผู้เข้ารับการสัมมนาตรวจสอบมโนทัศน์ ใช้เวลา ๒๐ นาที
๓. วิทยากรสรุปและสะท้อนผลการตรวจสอบมโนทัศน์

สื่อรายการที่ ๒/๒ ใบกิจกรรมที่ ๒.๒

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

งานกลุ่ม

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนา กลุ่มละ ๘-๑๐ คน
๒. ศึกษาเอกสาร เรื่องมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย/ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน/ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ และร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ และจัดทำเป็นผลงานกลุ่มตามหัวข้อต่อไปนี้
 - ๒.๑ แนวทางดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - ๒.๒ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษา
 - ๒.๓ วิธีดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา พร้อมกิจกรรม/โครงการ
๓. คัดเลือกตัวแทนกลุ่มเพื่อนำเสนอผลงานกลุ่ม กลุ่มละ ๕ นาที
๔. ร่วมกันสะท้อนผลการนำเสนอของกลุ่ม

รายชื่อสมาชิก กลุ่มที่

- ๑. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๒. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๓. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๔. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๕. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๖. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๗. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๘. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๙. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๑๐. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- ๑. วิธีการ/แนวทางในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. วิธีการ/แนวทางดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา พร้อมกิจกรรม/โครงการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สื่อรายการที่ ๒/๓ เอกสารเสริมความรู้

เรื่อง กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๑ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ มาตรา ๔๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อ ๓ ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และ แนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๔ เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามข้อ ๓ แล้ว ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมิน คุณภาพภายนอก

ให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะ ให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้ สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจาก สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการดำเนินการ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงนี้

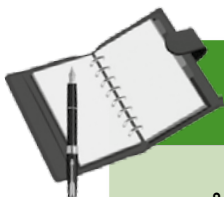
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่แนวทางในการดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อนความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควรปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

สื่อรายการที่ ๒/๔ เอกสารเสริมความรู้

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกัน จึงให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๙ (๓) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมาตรา ๓๑ ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาและมาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ (๓) มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๕ มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมีธยมศึกษา ในการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประกาศ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ
ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

- ๑.๑ มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
- ๑.๒ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้
- ๑.๓ มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- ๑.๔ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ๒.๑ มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
- ๒.๒ จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
- ๒.๓ ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์
- ๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ
- ๒.๕ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์
- ๒.๖ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

- ๓.๑ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ
- ๓.๒ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข
- ๓.๓ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย
- ๓.๔ ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุง

การจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

คำอธิบายมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพเด็ก

คำอธิบาย

ผลพัฒนาการเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

รายการพิจารณา

๑.๑ มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้

คำอธิบาย

เด็กมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน เคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี ใช้มือและตาประสานสัมพันธ์ได้ดี ดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตนและปฏิบัติจนเป็นนิสัย ปฏิบัติตนตามข้อตกลงเกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสถานะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติด และระวังภัยจากบุคคล สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย

๑.๒ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้

คำอธิบาย

เด็กร่าเริงแจ่มใส แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสม รู้จักยับยั้งชั่งใจ อดทนในการรอคอย ยอมรับและพอใจในความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี มีความมั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก ช่วยเหลือแบ่งปัน เคารพสิทธิ รู้หน้าที่รับผิดชอบ อดทนอดกลั้น ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรมตามที่สถานศึกษากำหนดชื่นชมและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

๑.๓ มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

คำอธิบาย

เด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีวินัยในตนเอง ประหยัดและพอเพียง มีส่วนร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในและนอกห้องเรียน มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การยืมทักทาย และมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ เป็นต้น ยอมรับหรือเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ความคิด พฤติกรรม พื้นฐานครอบครัว เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้น เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไขข้อขัดแย้ง โดยปราศจากการใช้ความรุนแรง

๑.๔ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้ คำอธิบาย

เด็กสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือสงสัย และพยายามค้นหาคำตอบ อ่านนิทานและเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คิดแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ได้สร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและจินตนาการ เช่น งานศิลปะ การเคลื่อนไหวท่าทาง การเล่นอิสระ เป็นต้น และใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น แวนชยาย แม่เหล็ก กล้องดิจิทัล เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการบริหารและการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครูและบุคลากรด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ และด้านระบบประกันคุณภาพ ภายใน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

รายการพิจารณา

๒.๑ มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

คำอธิบาย

สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยสถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เตรียมความพร้อมและไม่เร่งรัดวิชาการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติ ตอบสนองความต้องการและความแตกต่างของเด็กปกติและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น

๒.๒ จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน

คำอธิบาย

สถานศึกษาจัดครูให้เหมาะสมกับภารกิจการเรียนการสอนหรือจัดครูที่จบการศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัยอย่างพอเพียงกับชั้นเรียน

๒.๓ ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

คำอธิบาย

พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา มีทักษะในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก ใช้ประสบการณ์สำคัญในการออกแบบการจัดกิจกรรม มีการสังเกตและประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และครอบครัว

๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและเพียงพอ

คำอธิบาย

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่คำนึงถึงความปลอดภัย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลและกลุ่ม เล่นแบบร่วมมือร่วมใจ มีมุมประสบการณ์หลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้ เช่น ของเล่น หนังสือนิทาน สื่อจากธรรมชาติ สื่อสำหรับเด็กมุด ลอด ปีนป่าย สื่อเทคโนโลยี สื่อเพื่อการสืบเสาะหาความรู้

๒.๕ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์สำหรับครู

คำอธิบาย

สถานศึกษาอำนวยความสะดวก และให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศวัสดุ และอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์และพัฒนาครู

๒.๖ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

คำอธิบาย

สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนดจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและดำเนินการตามแผน มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน ติดตามผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

คำอธิบาย

ครูจัดประสบการณ์ให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เต็มศักยภาพ รู้จักเด็กเป็นรายบุคคลและสร้างโอกาสให้เด็กทุกคนได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัส จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย มีการวิจัย ติดตาม ประเมินผลพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ

รายการพิจารณา

๓.๑ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ

คำอธิบาย

ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ จากการวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ไม่มุ่งเน้นการพัฒนาใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว

๓.๒ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่างมีความสุข

คำอธิบาย

ครูจัดประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม ให้เด็กมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระ ตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล หลากหลายรูปแบบ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เด็กได้เลือกเล่น เรียนรู้ ลงมือ กระทำ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

๓.๓ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

คำอธิบาย

ครูจัดห้องเรียนให้สะอาด อากาศถ่ายเท ปลอดภัย มีพื้นที่แสดงผลงานเด็ก พื้นที่สำหรับมุมประสบการณ์และการจัดกิจกรรม เด็กมีส่วนร่วม ในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เช่น ป้ายนิเทศ การดูแลต้นไม้ ครูจัดหาสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับช่วงอายุ ระยะเวลาความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของเด็ก เช่น กล้องดิจิทัล คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนรู้กลุ่มย่อย สื่อของเล่นที่กระตุ้นให้คิดและหาคำตอบ

๓.๔ ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง และนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

คำอธิบาย

ครูประเมินพัฒนาการเด็กจากกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ใช่แบบทดสอบ วิเคราะห์ผล การประเมินพัฒนาการเด็ก โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม และนำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

๒) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็น และแก้ปัญหา

๓) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๕) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

๖) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

๔) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- ๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- ๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
- ๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- ๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- ๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- ๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- ๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- ๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

คำอธิบายมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพผู้เรียน

คำอธิบาย

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทยการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

รายการพิจารณา

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น

๒) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ โครว์ครวญไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

๓) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ หน่วยงาน ชิ้นงาน ผลผลิต

๔) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

๕) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

คำอธิบาย

ผู้เรียนบรรลุผลและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผลการทดสอบอื่น ๆ

๖) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรืองานอาชีพ

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

๒) มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย

๓) ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

คำอธิบาย

ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

๔) มีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคม

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และสังคมและแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

คำอธิบาย

เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

รายการพิจารณา

๒.๑ มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

คำอธิบาย

สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และของต้นสังกัดรวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

คำอธิบาย

สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งใน ส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตามตรวจสอบประเมินผล และปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

คำอธิบาย

สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

คำอธิบาย

สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย

สถานศึกษาจัดระบบการจัดการ การพัฒนาและการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำอธิบาย

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มา ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

รายการพิจารณา

๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

คำอธิบาย

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือ พิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออกแสดงความคิดเห็น สรุปลองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

คำอธิบาย

มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

คำอธิบาย

ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

คำอธิบาย

มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้

๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย

ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ
ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน
ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน

๑) มีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ
ทักษะ ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือ แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะ
ครอบครัว

๒) มีความพร้อมสามารถเข้าสู่บริการช่วงเชื่อมต่อหรือการส่งต่อเข้าสู่การศึกษาในระดับ
ที่สูงขึ้น หรือการอาชีพหรือการดำเนินชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

๒) มีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ
ทุกกลุ่มเป้าหมาย

๒.๔ พัฒนาคู่มือและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- ๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- ๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- ๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

คำอธิบายมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

คำอธิบาย

ผลการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือ แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว พัฒนาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกด้านได้สูงสุดตามศักยภาพของตน ยอมรับตนเองตามความเป็นจริง เห็นคุณค่าในตนเอง พากเพียรในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และใช้ชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมส่วนรวม มีความพร้อมในการทำงาน การศึกษาต่อ หรือการใช้ชีวิตในชุมชนตามความสามารถและศักยภาพของตน และผู้เรียนแสดงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

รายการพิจารณา

๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน

๑) มีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือ แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ทั้งในด้านที่มีพัฒนาการปกติและด้านที่มีความบกพร่องหรือความแตกต่างทางการเรียนรู้หรือความสามารถพิเศษ ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ซึ่งจัดทำขึ้นบนพื้นฐานความต้องการจำเป็นเฉพาะของผู้เรียน

๒) มีความพร้อมสามารถเข้าสู่บริการช่วงเชื่อมต่อ หรือการส่งต่อเข้าสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือการอาชีพหรือการดำเนินชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีความพร้อมสามารถเข้าสู่บริการช่วงเชื่อมต่อ (Transitional Services) หรือการส่งต่อ (Referral) เข้าสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือการอาชีพ หรือการดำเนินชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

ช่วงเชื่อมต่อ หมายถึง การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนจากโปรแกรมหนึ่งไปสู่อีกโปรแกรมหนึ่ง การเปลี่ยนจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง เช่น การเปลี่ยนแปลงสถานที่ สภาพแวดล้อม ระยะเวลา จากที่หนึ่งไปสู่ที่หนึ่ง โดยมีเป้าหมายข้างหน้าที่ดีกว่าปัจจุบันทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

การส่งต่อ หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถส่งต่อไปรับบริการอื่นที่เหมาะสม เช่น บริการทางการแพทย์ บริการทางสังคม บริการทางการศึกษา ให้แก่ผู้เรียนเมื่อมีผลการพัฒนาศักยภาพ ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถส่งต่อเข้าสู่ระบบการศึกษาในชั้นเรียนที่สูงขึ้น หรือย้ายสถานศึกษา หรือรับบริการด้านอื่น ๆ ต่อไป

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีงาม

๒) มีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

คำอธิบาย

ผู้เรียนแสดงออกถึงความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณี รวมทั้งภูมิปัญญาไทย ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

คำอธิบาย

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งที่เป็นแบบเรียนรวมในสถานศึกษาปกติ และแบบจัดการศึกษาที่ออกแบบสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโดยเฉพาะ มีกระบวนการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพ กล่าวคือ มีการบริหารและการจัดการทรัพยากรทางการศึกษาจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา บริหารและจัดการข้อมูลสารสนเทศ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา การใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและตรวจสอบการดำเนินการบริหารและการจัดการ

รายการพิจารณา

๒.๑ มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

คำอธิบาย

สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นอย่างชัดเจน รวมถึงการให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในสถานศึกษานั้น (กรณีสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ)

๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการวางแผนการบริหารและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ บริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สร้างการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน กำกับติดตามประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาแบบเรียนรวมมีระบบบริหารจัดการเพื่อให้คุณภาพของส่วนที่จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเท่าเทียมกับส่วนที่จัดให้แก่ผู้เรียนปกติ และสถานศึกษาแบบจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโดยเฉพาะ มีระบบการจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่มีมาตรฐานเดียวกับสถานศึกษาปกติที่จัดให้แก่ผู้เรียนปกติในวัยเดียวกัน

๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านทุกกลุ่มเป้าหมาย

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเน้นคุณภาพของผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล ตามสภาพและประเภทของความพิการ และให้ครอบคลุมทุกประเภทความพิการ

๒.๔ พัฒนาคู่มือและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

คำอธิบาย

สถานศึกษาพัฒนาคู่มือและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

คำอธิบาย

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดและปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากแหล่งเรียนรู้ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล ตามสภาพและประเภทของความพิการ

๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย

พัฒนาครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล ตามสภาพและประเภทของความพิการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล มีการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

รายการพิจารณา

๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

คำอธิบาย

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง โดยผู้เรียนได้รับการฝึกให้มีทักษะ และการแสดงความคิดเห็นตามศักยภาพและประเภทของความพิการ

๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

คำอธิบาย

มีการใช้เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนจากสื่อที่หลากหลาย

๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

คำอธิบาย

ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการผู้เรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ครูรักเด็ก ให้เด็กรักครู และรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

คำอธิบาย

มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และผู้ปกครองเพื่อนำผลไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย

ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

เสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมิน

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา
- ๒) เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา: ทักษะการสังเกต การตั้งคำถามและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- ๓) เพื่อพัฒนาทักษะการตีความ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสรุปความ

เนื้อหา

- ๑) บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา
- ๒) ทักษะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

กิจกรรม

- แบ่งกลุ่ม ชมคลิป ทำกิจกรรมใบงาน เสนอผล และวิทยากรสรุปองค์ความรู้ (๖๐ นาที)
- ฟังบรรยาย (๖๐ นาที)
- แบ่งกลุ่ม ชมคลิป ทำกิจกรรมใบงาน เสนอผล แลกเปลี่ยน และสรุปองค์ความรู้ (๑๒๐ นาที)
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (๓๕ นาที)

รูปแบบกิจกรรม

- ตรวจสอบ มโนทัศน์โดยใช้สื่อออนไลน์
- ฟังบรรยาย/ชมคลิปวิดีโอ
- ศึกษาเอกสารเสริมความรู้
- ทำกิจกรรม ใบงาน
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน

กิจกรรมที่ ๓.๑

เรื่อง บทบาทหน้าที่และ
คุณลักษณะของผู้ประเมิน
คุณภาพสถานศึกษา

กิจกรรมที่ ๓.๒

เรื่อง ทักษะของผู้ประเมิน
คุณภาพสถานศึกษา

หลักสูตรและกิจกรรมหน่วยที่ ๓

เรื่อง บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

กิจกรรม	เนื้อหา	รูปแบบ การสัมมนา	เวลา	สื่อประกอบ
๓.๑	บทบาท หน้าที่และ คุณลักษณะ ของผู้ประเมิน คุณภาพสถาน ศึกษา	- ฝึกปฏิบัติ	๓๐ นาที	๑. คลิป “การศึกษาไทย ทำร้ายครูอย่างไรบ้าง?” (๖.๓๐ นาที) ๒. ไปกิจกรรมที่ ๓.๑ (กลุ่ม) บทบาทหน้าที่และ คุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา
		- นำเสนอ	๑๕ นาที	
		- สรุป ความรู้	๑๕ นาที	๓. powerpoint เรื่อง บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะ ของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา ๔. เอกสารเสริมความรู้กิจกรรมที่ ๓.๑ เรื่อง บทบาท หน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถาน ศึกษา
๓.๒	ทักษะของ ผู้ประเมิน คุณภาพสถาน ศึกษา	- บรรยาย	๖๐ นาที	๕. powerpoint เรื่อง ทักษะของผู้ประเมินคุณภาพ สถานศึกษา ๖. เอกสารเสริมความรู้กิจกรรมที่ ๓.๒ เรื่องทักษะของ ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา
		- ฝึกปฏิบัติ	๔๕ นาที	๗. ไปกิจกรรมที่ ๓.๒.๑ (เดี่ยว) การออกแบบการเก็บ รวบรวมเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา: ทักษะ การสังเกต ๘. ไปกิจกรรมที่ ๓.๒.๑ (กลุ่ม) การออกแบบการเก็บ รวบรวมเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา: ทักษะ การสังเกต ๙. คลิปข้อมูลครู (๑๑.๔๘ นาที)
		- นำเสนอ	๑๕ นาที	
		- ฝึกปฏิบัติ	๓๐ นาที	๑๐. ไปกิจกรรมที่ ๓.๒.๒ (กลุ่ม) การออกแบบการเก็บ รวบรวมเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา: การตั้งคำถามและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
		- นำเสนอ	๑๕ นาที	
		- ฝึกปฏิบัติ	๒๕ นาที	๑๑. ไปกิจกรรมที่ ๓.๒.๓ (กลุ่ม) การออกแบบการเก็บ รวบรวมเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา: การตีความ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของ ข้อมูลและการสรุปความ
		- นำเสนอ และสรุป ความรู้	๒๐ นาที	

หลักสูตรและกิจกรรมที่ ๓.๑

เรื่อง บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

๑. สาระสำคัญ

การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามีลักษณะสำคัญ ๔ ประการ คือ การตัดสินใจโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgement) การตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) การประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน (holistic assessment) และการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) ซึ่งบุคคลสำคัญที่ทำให้การประเมินบรรลุตามลักษณะดังกล่าวคือ ผู้ประเมิน ดังนั้น ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาจะต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการประเมิน รวมทั้งจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นผู้ประเมิน โดยจะต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับลักษณะของการประเมินและสิ่งที่จะประเมิน มีประสบการณ์ในการประเมินและมีทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สะท้อนคุณภาพของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง เทียบตรง และเชื่อถือได้ รวมทั้งมีบุคลิกภาพที่ดีและมีคุณลักษณะเป็นผู้ประเมินแบบกัลยาณมิตร ตลอดจนสามารถให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

๓. รูปแบบการจัดกิจกรรม

- ๓.๑ การฝึกปฏิบัติใบกิจกรรม
- ๓.๒ การนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๓.๓ การสรุปความรู้โดยการบรรยายจากวิทยากร

๔. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอน	ระยะเวลา	สื่อและเอกสารประกอบ
๑. แบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่มละ ๓ - ๖ คน ๒. ชมคลิป ๓. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมใบกิจกรรมที่ ๓.๑	๓๐ นาที	๑. คลิป “การศึกษาไทย ทำร้ายครูอย่างไรบ้าง?” (๖.๓๐ นาที) ๒. ใบกิจกรรมที่ ๓.๑ (กลุ่ม) บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา
๔. นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามใบกิจกรรมที่ ๓.๑	๑๕ นาที	-
๕. สรุปความรู้โดยวิทยากร	๑๕ นาที	๓. power point เรื่อง บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา ๔. เอกสารเสริมความรู้กิจกรรมที่ ๓.๑ เรื่อง บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

๕. การวัดและประเมินผล

- ๕.๑ ประเมินพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้เข้าสัมมนา
- ๕.๒ ประเมินผลงานจากใบกิจกรรม

๖. เกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมที่ ๓.๑

ราย การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๑. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมกิจกรรม	สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการทำงานและแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมกันทำงาน มีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน สมาชิกทุกคนร่วมกันทำงาน มีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม เมื่อเกิดความขัดแย้งทางความคิด สมาชิกในกลุ่มร่วมกันจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ด้วยเหตุผล
๓. ผลงานในใบกิจกรรมที่ ๓.๑	มีการบันทึกข้อมูลตามใบกิจกรรม ไม่ครบถ้วน	มีการบันทึกข้อมูลตามใบกิจกรรมครบถ้วน และแนวทางในการพัฒนาไม่สอดคล้องกับข้อที่ต้องการพัฒนา	มีการบันทึกข้อมูลตามใบกิจกรรมครบถ้วน และแนวทางในการพัฒนามีความสอดคล้องกับข้อที่ต้องการพัฒนา	มีการบันทึกข้อมูลตามใบกิจกรรมครบถ้วน และแนวทางในการพัฒนามีความสอดคล้องและเป็นไปได้กับข้อที่ต้องการพัฒนา

๗. เกณฑ์การผ่านกิจกรรมที่ ๓.๑

ผู้เข้ารับการสัมมนาต้องได้รับการตัดสินคุณภาพกิจกรรมที่ ๓.๑ ในระดับดีขึ้นไปทุกรายการประเมิน

สื่อรายการที่ ๓/๑ ใบกิจกรรมที่ ๓.๑

บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

งานกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้ผู้เข้ารับการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาแล้วเขียนรายละเอียดลงในภาพที่กำหนดให้

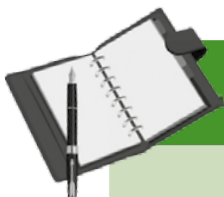
รายชื่อสมาชิก กลุ่มที่

๑. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๒. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๓. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๔. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๕. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๖. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๗. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๘. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๙. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๑๐. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่

บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

สื่อรายการที่ ๓/๒ เอกสารเสริมความรู้

เรื่อง บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

การประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างแท้จริง จำเป็นต้องอาศัยผู้ประเมินที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ รวมทั้งบุคลิกภาพและเจตคติที่ดีต่อการประเมินซึ่งผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะ ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ก่อนการประเมิน ระหว่างการประเมิน และหลังการประเมิน ดังนี้

๑. ก่อนการประเมิน

๑.๑ ศึกษาเอกสารแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานประจำปี (Self-Assessment Report: SAR) และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ จัดทำกำหนดการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาร่วมกับคณะผู้ประเมินคุณภาพโดยการปรึกษาหารือกับผู้บริหารสถานศึกษา

๒. ระหว่างการประเมิน

๒.๑ กำกับดูแลการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

๒.๒ ประสานงานการประเมินให้สอดคล้องสัมพันธ์กันไม่ซ้ำซ้อนโดยเฉพาะกรณีที่มีการแยกย้ายกันประเมินเฉพาะเรื่อง

๒.๓ ร่วมกับคณะผู้ประเมินคุณภาพสรุปผลการประเมินเป็นระยะ ๆ

๒.๔ พิจารณาผลการประเมินรวบยอด

๒.๕ แจ้งผลการประเมินอย่างไม่เป็นทางการด้วยวาจาต่อสถานศึกษา

๒.๖ ให้คำแนะนำและชี้ประเด็นสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาแก่สถานศึกษา

๓. หลังการประเมิน

๓.๑ กำกับการจัดทำและส่งรายงานผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้อง

๓.๒ ร่วมรับผิดชอบผลการประเมินและรายงานการประเมิน

คุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาควรมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะ รวมทั้งบุคลิกภาพและเจตคติ ดังนี้

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการประเมินคุณภาพสถานศึกษาเป็นอย่างดี
๓. เข้าใจบริบทของสถานศึกษาและมีทักษะการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment) เป็นอย่างดี
๔. มีบุคลิกภาพที่ดีสุภาพเรียบร้อยยิ้มแย้มแจ่มใสมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์สุขุมรอบคอบและมองโลกในแง่ดี
๕. ตรงต่อเวลา และรักษาเวลา
๖. มีทักษะในการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นกัลยาณมิตร
๗. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม
๘. มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
๙. มีทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
๑๐. มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และสรุปความ
๑๑. มีความสามารถในการให้ข้อเสนอแนะอย่างชัดเจนและตรงประเด็น
๑๒. มีความสามารถในการสรุปและจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลา
๑๓. มีคุณธรรมจริยธรรมและอุทิศตนในการปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ
๑๔. มีความเชื่อมั่นในระบบประกันคุณภาพการศึกษา
๑๕. มีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษาและเจตคติที่ดีต่อการประเมิน

หลักการปฏิบัติตนของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้ผลการประเมินมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ เที่ยงธรรม และเกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาและส่วนรวมให้มากที่สุด ดังนั้น ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาควรปฏิบัติตน ดังนี้

๑. ปฏิบัติหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาด้วยตนเอง
๒. มีความเที่ยงตรงโปร่งใสมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้รายงานสิ่งที่ค้นพบตามความเป็นจริงอย่างชัดเจนมีเหตุผลมีหลักฐานสนับสนุน
๓. มีความซื่อสัตย์สุจริตไม่ยอมให้อิทธิพลใด ๆ มาเบี่ยงเบนผลการตรวจสอบให้ผิดไปจากความเป็นจริงและต้องไม่รายงานเท็จหรือรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง
๔. ไม่รับและไม่เรียกร้องในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษาเช่นอามิสสินจ้างรางวัลของขวัญของกำนัล เป็นต้น
๕. อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังครบถ้วนสมบูรณ์ตามบทบาทหน้าที่และวัตถุประสงค์ของงานที่ได้รับมอบหมายในการประเมินคุณภาพการศึกษา
๖. รักษาความลับของข้อมูลสารสนเทศส่วนบุคคลและข้อมูลของสถานศึกษาที่ได้รับระหว่างการประเมินคุณภาพการศึกษา
๗. มีความอดทนอดกลั้น และยืดหยุ่นในการทำงาน
๘. ไม่ประพฤติตนให้เสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงของตนหรือแก่ชื่อเสียงของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษา
๙. ไม่นำบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษาเข้าไปในสถานศึกษา
๑๐. มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบกัลยาณมิตร และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา

หลักสูตรและกิจกรรมที่ ๓.๒

เรื่อง ทักษะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

๑. สาระสำคัญ

ทักษะของผู้ประเมินและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษามี ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่ ๑) ทักษะการสังเกต ๒) ทักษะการสัมภาษณ์ ๓) การตีความและการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสรุปผลและ ๔) ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษา โดยข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการเก็บรวบรวมนั้นเพื่อให้ผู้ประเมินมั่นใจว่าเป็นข้อมูลที่ดีและมีความน่าเชื่อถือ ผู้ประเมินควรมีการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบความเป็นตัวแทนของข้อมูล การตรวจสอบผลข้างเคียง ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (บุคคล เวลา สถานที่) แล้วจึงประเมินคุณภาพของข้อมูลที่ได้โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลที่ดีและข้อมูลที่อ่อน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา: ทักษะการสังเกตการตั้งคำถามและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๒.๒ เพื่อพัฒนาทักษะการตีความ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสรุปผล

๓. รูปแบบการจัดกิจกรรม

๓.๑ การรับฟังการบรรยายจากวิทยากร

๓.๒ การศึกษาเอกสารเสริมความรู้

๓.๓ การปฏิบัติกิจกรรมใบงานและสะท้อนผลการปฏิบัติงาน

๓.๔ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๔. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอน	ระยะเวลา	สื่อและเอกสารประกอบ
๑. วิทยากรบรรยาย ๒. ศึกษาเอกสารเสริมความรู้ กิจกรรมที่ ๓.๒	๖๐ นาที	๑. powerpoint เรื่อง ทักษะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา ๒. เอกสารเสริมความรู้กิจกรรมที่ ๓.๒ เรื่องทักษะของผู้ประเมิน คุณภาพสถานศึกษา
๓. แบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่มละ ๓-๖ คน ๔. ชมคลิป ๕. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมใบ กิจกรรมที่ ๓.๒.๑	๔๕ นาที	๓. ใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๑ (เดี่ยว) การออกแบบการเก็บรวบรวม เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา: ทักษะการสังเกต ๔. ใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๑ (กลุ่ม) การออกแบบการเก็บรวบรวม เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา: ทักษะการสังเกต ๕. คลิปข้อมูล (๑๑.๔๘ นาที)
๖. นำเสนอใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๑	๑๕ นาที	-
๗. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมใบ กิจกรรมที่ ๓.๒.๒	๓๐ นาที	๖. ใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๒ (กลุ่ม) การออกแบบการเก็บรวบรวมเพื่อ การประเมินคุณภาพการศึกษา:การตั้งคำถามและสัมภาษณ์ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง
๘. นำเสนอใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๒	๑๕ นาที	-
๙. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมใบ กิจกรรมที่ ๓.๒.๓	๒๕ นาที	๗. ใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๓ (กลุ่ม) การออกแบบการเก็บรวบรวมเพื่อ การประเมินคุณภาพการศึกษา:การตีความ การตรวจสอบ ความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสรุปความ
๑๐. นำเสนอแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ๑๑. สรุปความรู้โดยวิทยากร	๒๐ นาที	-

๕. การวัดและประเมินผล

๕.๑ การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

๕.๒ การตรวจผลงานกิจกรรมที่ ๓.๒.๑ - ๓.๒.๓

๒. เกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมที่ ๓.๒

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๑. พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม	สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการทำงานและแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมกันทำงาน มีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน สมาชิกทุกคนร่วมกันทำงาน มีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม เมื่อเกิดความขัดแย้งทางความคิด สมาชิกในกลุ่มร่วมกันจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ด้วยเหตุผล
๒. การจัดการเวลา	ทำงานเสร็จทันตามกำหนดเวลาน้อยมาก และกลุ่มต้องปรับกำหนดเวลาส่งงานหรือความรับผิดชอบในการทำงาน เนื่องจากการจัดการเวลาไม่เพียงพอของสมาชิกกลุ่มบางคน	มีแนวโน้มที่จะส่งงานช้า แต่มักจะทำงานต่าง ๆ เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลา กลุ่มไม่ต้องปรับกำหนดเวลาหรือความรับผิดชอบในการทำงาน เนื่องจากการการทำงานล่าช้า ของสมาชิกกลุ่มบางคน	มักใช้เวลาได้ดีตลอดทั้งกิจกรรม แต่อาจมีการขยายเวลาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่กลุ่มไม่ต้องปรับกำหนดเวลาหรือความรับผิดชอบในการทำงานเนื่องจากการการทำงานล่าช้า ของสมาชิกกลุ่มบางคน	ทำงานเสร็จตามกำหนดเวลา สม่าเสมอ กลุ่มไม่ต้องปรับกำหนดเวลาหรือความรับผิดชอบในการทำงาน เนื่องจากการการทำงานล่าช้าของสมาชิกกลุ่มบางคน
๓. ผลงานในใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๒	มีร่องรอยการบันทึกการสังเกตอย่างน้อย ๑ ประเด็น	มีร่องรอยการบันทึกการสังเกต ๒ ประเด็น	มีร่องรอยการบันทึกการสังเกต ๓ ประเด็น	มีร่องรอยการบันทึกการสังเกต ๔ ประเด็นขึ้นไป

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๔. ผลงานในใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๓	กำหนดผู้ให้ข้อมูล ประเด็นที่ต้องการ เก็บข้อมูล และ ข้อคำถามสัมภาษณ์ ได้สอดคล้องกันทุกรายการ โดยกำหนด ๑-๒ รายการ และ บันทึกประเด็นสำคัญ จากการสัมภาษณ์ได้	กำหนดผู้ให้ข้อมูล ประเด็นที่ต้องการ เก็บข้อมูล และ ข้อคำถามสัมภาษณ์ ได้สอดคล้องกันทุกรายการ โดยกำหนด ๓ รายการ และ บันทึกประเด็นสำคัญ จากการสัมภาษณ์ได้	กำหนดผู้ให้ข้อมูล ประเด็นที่ต้องการ เก็บข้อมูล และ ข้อคำถามสัมภาษณ์ ได้สอดคล้องกันทุกรายการ โดยกำหนด ๔ รายการ และ บันทึกประเด็นสำคัญ จากการสัมภาษณ์ได้	กำหนดผู้ให้ข้อมูล ประเด็นที่ต้องการ เก็บข้อมูล และ ข้อคำถามสัมภาษณ์ ได้สอดคล้องกันทุกรายการ โดยกำหนด อย่างน้อย ๕ รายการ ขึ้นไป และบันทึก ประเด็นสำคัญจาก การสัมภาษณ์ได้
๕. ผลงานในใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๔	บันทึกข้อมูลไม่ ครบถ้วน ไม่ครอบคลุม ประเด็นสำคัญ และขาดข้อสังเกต เพิ่มเติม	บันทึกข้อมูลได้ทุกรายการได้ครบถ้วน ครอบคลุมประเด็น สำคัญ แต่ขาดข้อ สังเกตเพิ่มเติม	บันทึกข้อมูลได้ทุกรายการได้ครบถ้วน ครอบคลุมประเด็น สำคัญ มีข้อสังเกต เพิ่มเติมเล็กน้อย	บันทึกข้อมูลทุกรายการ ได้ครบถ้วน ครอบคลุมประเด็น สำคัญ มีข้อสังเกต เพิ่มเติมที่น่าสนใจ

๗. เกณฑ์การผ่านกิจกรรมที่ ๓.๒

ผู้เข้ารับการสัมมนาต้องได้รับการตัดสินคุณภาพกิจกรรมที่ ๓.๒ ในระดับดีขึ้นไปทุกรายการ ประเมิน

สื่อรายการที่ ๓/๓ เอกสารเสริมความรู้

เรื่อง ทักษะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

ทักษะของผู้ประเมินและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษามี ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่ ๑) ทักษะการสังเกต ๒) ทักษะการสัมภาษณ์ ๓) การตีความและการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสรุปผล และ ๔) ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ทักษะการสังเกต

การสังเกตเป็นการอาศัยการเฝ้าดูเพื่อศึกษาเหตุการณ์ภายใต้ขอบเขตวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาโดยมีการวางแผนและจัดบันทึกการสังเกตอย่างมีระบบด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ปราศจากอคติ โดยสังเกตกายภาพภายนอก การแสดงออก การใช้ภาษา บริบท เวลา ฯลฯ

การจัดบันทึกข้อมูลจากการสังเกต ทำได้โดยบันทึกรายละเอียดเหตุการณ์ต่าง ๆ และบันทึกความรู้สึกส่วนตัวของนักวิจัย โดยบันทึกแยกออกจากกันระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น/ความรู้สึกส่วนตัวของนักประเมิน ทั้งนี้การบันทึกอาจเป็นลักษณะการจดบันทึกย่อ จดบันทึกละเอียด โดยสิ่งที่พึงระมัดระวังในการสังเกต คือการขออนุญาตก่อนการศึกษาภาคสนาม ความซื่อสัตย์กับความรู้สึกของผู้สังเกตและต้องรับผิดชอบกับข้อมูลที่ได้สังเกต

๒. ทักษะการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เป็นกระบวนการที่ผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถโต้ตอบ/ซักถามประเด็นข้อสงสัยต่าง ๆ โดยผู้สัมภาษณ์เห็นกิริยาท่าทาง ภาษา เพื่อนำมาใช้ในการตีความ อธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ อาจใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (indepth interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group interview) ในลักษณะการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง/เป็นทางการ (structured interview formal) แบบไม่เป็นทางการ (informal interview)

ขั้นตอนการสัมภาษณ์เริ่มจากการเตรียมวิธีการซักถามและข้อคำถาม (คำถามปลายเปิด คำถามปลายปิด) การเตรียมเครื่องมือ (ปากกา กระดาษ กล้องถ่ายรูป เครื่องอัดเสียง)

เทคนิคการสัมภาษณ์เริ่มจากการบอกวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่จะได้รับ ขออนุญาตและอธิบายเหตุผลในการบันทึกเสียง ให้ความมั่นใจเรื่องความลับของข้อมูล โดยทำการบันทึกข้อมูลขณะสัมภาษณ์ บันทึกประเด็นที่น่าสนใจ สังเกตปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์ (ท่าทาง ความสนใจ ทศนคติ) และภายหลังการสัมภาษณ์ ให้หยุดคิดระลึกถึงการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล

๓. การตีความ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสรุปผล

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการเก็บรวบรวมนั้นเพื่อให้ผู้ประเมินมั่นใจว่าเป็นข้อมูลที่ดีและมีความน่าเชื่อถือ ผู้ประเมินควรมีการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลด้วยวิธีการ ดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช, ๒๕๕๙; อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, ๒๕๖๑)

๑) ตรวจสอบความเป็นตัวแทนของข้อมูลว่าเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหรือไม่ เพียงพอหรือครอบคลุมเพียงพอ เช่น หากเป็นการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียน นอกจากการสังเกตการสัมภาษณ์จากนักเรียนโดยตรงแล้ว อาจสอบถามเพื่อนของนักเรียน ครูประจำชั้น ครูผู้สอนในวิชาอื่น ผู้ปกครอง เพื่อให้ได้มิติที่ครอบคลุมและครบถ้วน ซึ่งอาจเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรืออาจมีข้อขัดแย้งกันเพื่อให้ผู้ประเมินได้ค้นหาข้อเท็จจริงต่อไป

๒) การตรวจสอบผลข้างเคียงที่อาจเกิดจากครุผู้วิจัยว่ามีอคติ ความลำเอียง ความเชื่อส่วนตัว ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประเมินควรให้ความสำคัญ โดยการเก็บข้อมูลต้องเป็นไปอย่างไร้อคติ เช่น การศึกษาพฤติกรรมนักเรียนที่สร้างความไม่พอใจกับครูผู้สอน ทำให้ผู้ประเมินเกิดความรู้สึกไม่ชอบและมีแนวโน้มที่ทำให้ข้อมูลไม่มีความเป็นกลางเป็นต้น

๓) ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (บุคคล เวลา สถานที่)ว่าแหล่งที่ต่างกันจะให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต่างกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกันว่าให้ข้อมูลตรงกันหรือไม่ เป็นการสอบทานความเชื่อมั่นของข้อมูล อาจเป็นไปในลักษณะของบุคคลหลายกลุ่มในการให้ข้อมูลเดียวกัน หรือหากมีบุคคลเดียวในการให้ข้อมูลก็พิจารณาจากช่วงเวลาที่แตกต่างกัน หากข้อมูลมีความสอดคล้องตรงกันก็สามารถยืนยันข้อสรุปได้ หากต่างกัน ผู้วิจัยต้องดำเนินการตรวจสอบและหาข้อเท็จจริงต่อไป

๔) ประเมินคุณภาพของข้อมูลที่ได้โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลที่ดีและข้อมูลที่ย่อมน รวมถึงแนวแนวปฏิบัติสำหรับการเก็บข้อมูล ดังตาราง

ตารางคุณภาพของข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลดี	ข้อมูลอ่อน	แนวปฏิบัติสำหรับการเก็บข้อมูลในการประเมินคุณภาพการศึกษา
๑) ได้ข้อมูลมาในระยะหลังของการเก็บข้อมูลหลังจากคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลแล้ว	ได้ข้อมูลมาตั้งแต่ระยะแรกของการเก็บข้อมูลในช่วงเข้าสนาม	เก็บข้อมูลเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจและยินดีที่จะให้ข้อมูล
๒) เป็นข้อมูลที่ได้เห็นหรือได้ฟังด้วยตนเอง	เป็นข้อมูลที่มีผู้มาเล่าอีกทอดหนึ่ง	เก็บข้อมูลโดยตรงจากกลุ่มเป้าหมายโดยตรง โดยอาจเก็บหลาย ๆ ครั้งเพื่อความมั่นใจในข้อมูลที่ได้มา
๓) เป็นข้อมูลของพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่สังเกตได้	เป็นข้อมูลจากการรายงาน	เก็บข้อมูลจากสถานการณ์จริงโดยผสมผสานระหว่างการสังเกตและการสัมภาษณ์
๔) นักประเมินได้รับความไว้วางใจ	นักประเมินถูกหวาดระแวง	ให้ความเชื่อมั่นกับข้อมูลและการเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ
๕) ผู้ให้ข้อมูลมีความยินดีเต็มใจ	ผู้ให้ข้อมูลถูกจู่โจมจากผู้ประเมิน	เก็บข้อมูลอย่างค่อยเป็นค่อยไปและสร้างบรรยากาศเปิดแก่ผู้ให้ข้อมูล
๖) ผู้ให้ข้อมูลอยู่กับผู้ประเมินตามลำพังขณะให้ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูลอยู่ต่อหน้าคนอื่นขณะให้ข้อมูล	พิจารณาจังหวะและโอกาสที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูล หลีกเลี่ยงการให้ผู้ให้ข้อมูลถูกครอบงำ

ที่มา: อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (๒๕๖๑) ปรับและสังเคราะห์จากสุภางค์ จันทวานิช (๒๕๕๙) และ Gay, Mills and Airasian (๒๐๑๑)

Check and Schutt (๒๐๑๒ อ้างถึงใน อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, ๒๕๖๑) ได้เสนอแนวทางที่จะช่วยให้ผู้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพ ดังนี้ ๑) รู้จักตนเอง อคติของตนเอง และการรับรู้เรื่องราวก่อนหน้าที่จะมีผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ๒) รู้คำถามของตนเองเพื่อให้เกิดความคิดที่ชัดเจนในการทำความเข้าใจในประเด็นที่ทำการศึกษา ๓) ค้นหาความหลากหลายของข้อมูล มีการปรึกษาผู้อื่น และให้ความสำคัญกับการตีความหลากหลายทางเลือก ๔) ยึดหยุ่นกับการวิเคราะห์ข้อมูล ๕) พยายามตีความและอธิบายข้อมูลในข้อความ ๖) สังเกตความผิดปกติของข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะเป็นหน้าต่างสู่การค้นหาข้อมูลเชิงลึก ๗) ยอมรับ

ข้อเสนอแนะที่สำคัญจากผู้อื่นเพื่อเป็นการทบทวนคิดในการปรับปรุงและแก้ไขการวิเคราะห์ข้อมูล
๘) สร้างความชัดเจนของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแบ่งปันรายละเอียดของข้อมูลกับผู้อื่นเพื่อเป็นการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนาต่อไป

๔. ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๕๙) ได้กำหนด
ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษา โดยในที่นี้ยกตัวอย่าง ๓ ประเด็น ได้แก่
๑) คุณภาพผู้เรียน ๒) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ๓) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนเช่นความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้
อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีสารสนเทศพฤติกรรมที่สะท้อนคุณลักษณะและค่านิยมของผู้เรียนตามที่
สถานศึกษากำหนดเช่นการเข้าแถวการแสดงความเคารพการพูดจา กิริยามารยาทการไหว้ ฯลฯ และ
พฤติกรรมการทำงานร่วมกันการอภิปรายแสดงความคิดเห็นการร่วมกันแก้ไขปัญหา ฯลฯ

๒) ตรวจสอบเอกสารที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น
แบบสรุปลงการอ่านการเขียนการสื่อสารและการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้นเอกสาร
การวัดและประเมินผลผู้เรียนทุกระดับชั้นชิ้นงานผลงานนักเรียนบันทึกการอ่านแบบสรุปลงงานการ
ประเมินความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โครงการชิ้นงานบันทึกการทำงานรายงานสรุปล
ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ร่องรอยการจัดกิจกรรมโครงการเอกสารหลักฐานแสดงสุขภาวะ
ทางร่างกายอารมณ์สังคมแบบบันทึกพฤติกรรมทางสังคม

๓) สัมภาษณ์ผู้เรียนเกี่ยวกับความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทยเช่นนักเรียนรู้สึกอย่างไร
ที่เกิดเป็นคนในท้องถิ่นนี้นักเรียนภูมิใจสิ่งใดบ้างในท้องถิ่นนักเรียนชอบหรือไม่ชอบกับการเข้าร่วม
กิจกรรมวันสำคัญถ้าชอบ/ไม่ชอบเพราะอะไร ฯลฯ

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) สัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาผู้บริหารครูบุคลากรผู้เรียนและผู้ปกครองนักเรียน
เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาเช่น กระบวนการได้มาของเป้า
หมายวิสัยทัศน์พันธกิจอย่างไรบ้างมีขั้นตอนอย่างไร การกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์พันธกิจดำเนิน

การอย่างไรใครมีส่วนเกี่ยวข้องบ้าง สถานศึกษามีการดำเนินการสร้างความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องอย่างไร สถานศึกษานำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างไร สถานศึกษาแบ่งบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนอย่างไร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินการ สถานศึกษาหรือไม่อย่างไร สถานศึกษามีเครือข่ายในการทำงานกับใคร/หน่วยงานใดบ้าง และมีส่วนร่วมอย่างไร สถานศึกษามีการกำกับติดตามและมีวิธีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างไร ฯลฯ

๒) ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาวิชาการ แผนบริหารจัดการสารสนเทศ แผนพัฒนาครู/บุคลากร แผนการกำกับนิเทศติดตามการประเมินผลของสถานศึกษา แผนการจัดสภาพแวดล้อม ฯลฯ

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาวิชาการ แผนบริหารจัดการสารสนเทศ แผนพัฒนาครู/บุคลากร แผนการกำกับนิเทศ ติดตามการประเมินผลของสถานศึกษา แผนการจัดสภาพแวดล้อม ฯลฯ

๒) สัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เช่น กระบวนการได้มาของเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ทำอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไร การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ดำเนินการอย่างไร ใครมีส่วนเกี่ยวข้องบ้าง สถานศึกษามีการดำเนินการสร้างความเข้าใจตรงกัน ระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องอย่างไร สถานศึกษานำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างไร สถานศึกษาแบ่งบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนอย่างไร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินการ สถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร สถานศึกษามีเครือข่ายในการทำงานกับใคร/หน่วยงานใดบ้าง และมีส่วนร่วมอย่างไร สถานศึกษามีการกำกับติดตามและมีวิธีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) สังเกตกระบวนการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของครู เช่น การใช้คำถามที่หลากหลายระดับ เพื่อส่งเสริมการคิดขั้นสูง พฤติกรรมครูดูแลเอาใจใส่การมอบหมายงานของครูปฏิสัมพันธ์ของครูกับผู้เรียน เช่น ความเป็นกันเองของครูกับผู้เรียน การสนทนาโต้ตอบของครูกับผู้เรียน พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน เช่น ความกระตือรือร้นในการเรียน การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ความสนใจในการร่วมกิจกรรม สภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมตอบสนองความสนใจของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม ฯลฯ

๒) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เช่นหลักสูตรสถานศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกผลหลังสอนเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผลเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้สมุดการบ้านที่แสดงให้เห็นการให้ข้อมูลย้อนกลับชิ้นงานหรือผลงานของผู้เรียน/แฟ้มสะสมงานสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

๓) สัมภาษณ์นักเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเช่นนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่อย่างไรนักเรียนได้ร่วมกำหนด เกณฑ์การประเมินผลงาน/ชิ้นงานต่าง ๆ หรือร่วมประเมินผลการเรียนหรือไม่อย่างไร นักเรียนมีโอกาสได้ไปเรียนรู้จากชุมชนในเรื่องใดและจากแหล่งเรียนรู้ใดบ้างนักเรียนชอบเรียนวิชาอะไรเพราะเหตุใดครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนด้วยวิธีการใดบ้าง ฯลฯ

สื่อรายการที่ ๓/๔ ใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๑

การออกแบบการเก็บรวบรวมเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา : ทักษะการสังเกต

งานเดี่ยว

คำชี้แจง

ให้ผู้เข้ารับการสัมมนาศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน แล้วสังเกตข้อมูลเชิงประจักษ์ของกรณีตัวอย่างจาก ภาพนิ่งและคลิปวิดีโอ แล้วบันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกต ลงในใบกิจกรรมตามประเด็นที่กำหนดให้

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นโรงเรียนประจำอำเภอ มีเขตพื้นที่บริการ ๔ ตำบล ๔๖ หมู่บ้าน โรงเรียนอยู่ห่างจากตัวอำเภอ ๓ กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัด ๔๗ กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๗ ไร่

วิสัยทัศน์ มุ่งสู่มาตรฐานสากล พัฒนาตนอย่างมีคุณธรรม น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
พันธกิจ

๑. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้เทียบเคียงมาตรฐานสากล
๒. จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิต สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทย
๓. จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
๔. พัฒนาศักยภาพครูให้เป็นครูมืออาชีพ
๕. พัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพพื้นฐานการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

เป้าหมาย

๑. ผู้เรียนเป็นเลิศทางวิชาการ
๒. ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย ๒ ภาษา
๓. ผู้เรียนกล้าหน้าทางความคิด
๔. ผู้เรียนผลิตผลงานอย่างสร้างสรรค์
๕. ผู้เรียนร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก
๖. ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๗. ครูสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย ๒ ภาษา
๘. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นไทย
๙. ผู้เรียนมีทักษะชีวิต มีจิตอาสาสู่ชุมชน สามารถดำรงตนอย่างมีความสุข
๑๐. ครูจัดกิจกรรมบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
๑๑. ผู้เรียนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๑๒. โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน
๑๓. โรงเรียนบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

มีทักษะชีวิต เน้นจิตอาสาสู่ชุมชน

คติธรรม

นตถิ ปญญา สมา อภา แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี

ปรัชญา

ประพถิติ มีความรู้ เชิดชูคุณธรรม

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

เข้าวัดวันพระ

นักเรียนได้เริ่มทำโครงการจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒แล้วได้รับโอกาสเข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติเยาวชนไทยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการได้รับการพัฒนาเป็นลำดับ โดยโรงเรียนได้ริเริ่มกิจกรรม “เข้าวัดวันพระ” ขึ้นในปีการศึกษา ๒๕๕๓ เพื่อหวังให้ศาสนากล่อมเกลาจิตใจผู้เรียน โดยนักเรียนกลุ่มอาสา และในปีการศึกษา ๒๕๕๓ โรงเรียนได้รับโล่พระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้มีการปรับปรุงพัฒนาโครงการจนกระทั่งในปีการศึกษา ๒๕๕๖ ได้รับโล่พระราชทานเกียรติคุณ “ประโยชน์สุขแห่งมหาชน” ตามโครงการพัฒนาโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” และใน พ.ศ. ๒๕๕๗ รับโล่เกียรติยศพระราชทานเกียรติคุณแห่งมหาชนจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้คัดเลือกเจาะจงมาที่โรงเรียนเพื่อพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม จริยธรรม และดำเนินการอย่างจริงจังในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จากนั้นผู้บริหารได้เล็งเห็นความสำคัญจึงสนับสนุนให้เกิดกระบวนการขับเคลื่อนทั้งโรงเรียน โดยเริ่มจากการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่วัดเรียนรู้ศาสนพิธี ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเรียนรู้ระหว่างคนในแต่ละรุ่นโดยเฉพาะรุ่นเด็กกับรุ่นสูงวัย รวมถึงการสร้างจิตอาสาของนักเรียนให้เกิดแก้ววัดและชุมชนตามสภาพความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ในลักษณะการประสานความร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยได้รับความร่วมมือจากวัด องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น บริษัทเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปรากฏผลตอบรับที่ดี ชุมชนให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือ โครงการจึงขยายไปทุกวัดทั้งอำเภอ

ภาพประกอบ

ชื่อ-สกุล.....เลขที่

สพป/สพม./หน่วยงาน

สาระสำคัญ/ข้อมูลที่ท่านได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อสังเกตเพิ่มเติมของท่านเพื่อการสะท้อนคิด (ที่นอกเหนือจากข้อมูลในคลิป)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สื่อรายการที่ ๓/๕ ใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๑

การออกแบบการเก็บรวบรวม เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา: ทักษะการสังเกต

งานกลุ่ม

คำชี้แจง

- ๑) แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนา กลุ่มละ ๓ - ๘ คน
- ๒) ให้ผู้เข้ารับการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตกรณีตัวอย่างจากภาพนิ่งและคลิปวิดีโอ แล้วสรุปสิ่งที่ได้จากการสังเกตลงในใบกิจกรรมตามประเด็นที่กำหนดให้

รายชื่อสมาชิก กลุ่มที่

- ๑. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๒. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๓. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๔. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๕. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๖. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๗. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๘. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่

สาระสำคัญ/ข้อมูลที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อสังเกตเพิ่มเติมของท่านเพื่อการสะท้อนคิด (ที่นอกเหนือจากข้อมูลในคลิป)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สื่อรายการที่ ๓/๖ ใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๒

การออกแบบการเก็บรวบรวมเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา:
การตั้งคำถามและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

งานกลุ่ม

คำชี้แจง

- ๑) แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนา กลุ่มละ ๓ - ๘ คน
- ๒) ให้สมาชิกในกลุ่มระดมความคิดเพื่อคัดเลือกประเด็นสำคัญที่ต้องการ และข้อคำถามสัมภาษณ์ที่เป็นตัวแทนของผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่ม

รายชื่อสมาชิก กลุ่มที่

- ๑. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๒. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๓. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๔. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๕. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๖. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๗. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
- ๘. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่

ประเด็นที่ต้องการ	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อความคำถามสัมภาษณ์

สื่อรายการที่ ๓/๗ ใบกิจกรรมที่ ๓.๒.๓

การออกแบบการเก็บรวบรวม เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา:
การตีความ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ และการสรุปความ

งานกลุ่ม

คำชี้แจง

- ๑) แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนา กลุ่มละ ๓ - ๘ คน
- ๒) ให้ผู้เข้ารับการสัมมนานำข้อมูลที่ได้รับจากการสังเกต และข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์สรุปประเด็นสาระสำคัญที่ได้

รายชื่อสมาชิก กลุ่มที่

๑. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๒. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๓. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๔. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๕. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๖. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๗. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๘. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่

ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์

“...มีมาตรการว่าต้องมาโรงเรียนเข้าก็ไม่สาย ทำตามทุกอย่างที่โรงเรียนได้ตามนโยบายนี้ะทำตามแบบนี้แบบนี้แล้วเด็กก็โอเคขึ้น คำว่าโอเคขึ้นคือการเข้าแถว เขาเห็นว่าครูไปเข้าแถว เราต้องไปขนาดครูยังไปเลย แล้วมันเป็นภาพที่สวยงาม ในตอนเช้าที่เด็กเข้าแถวเป็นระเบียบ ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ เป็นภาพที่ก่อนหน้านี้เราไม่เคยเห็น...”

(ครูคนที่ ๑, สัมภาษณ์)

“...ผมเห็นจากห้องของผม มาจากปัญหาเลย ปัญหาห้องเรามีอะไรบ้างก็เขียนลงมา ไปรวมกลุ่มกันบางกลุ่มก็ชัดมาลึบกว่าปัญหา เอาปัญหามาเรียงว่าเราจะทำอะไรที่เราทำได้ เช่นว่าจากการเดินเป็นแถวต่าง ๆ ถ้าเราขาดการติดตาม นักเรียนจะละเลย นี่เป็นสิ่งที่ถ้าเราช่วยกันในเรื่องที่เป็นปัญหาของห้อง มันก็จะทำให้พฤติกรรมของนักเรียนจะดีขึ้น...”

(ครูคนที่ ๑, สัมภาษณ์)

“...เราแค่ให้แนวคิดว่า แต่กระบวนการในการแสวงหาปัญหานี้เรื่องของเขา แล้วการจับปัญหาเป็นเรื่องภายในกลุ่มของเขา ๆ จัดการเองครับ เพราะฉะนั้นเราแค่ที่ปรึกษาให้เขาเท่านั้น เพราะฉะนั้นเขาจะแก้ปัญหอะไรที่ของเขา เราจะให้แค่คำปรึกษา...”

(ครูคนที่ ๑, สัมภาษณ์)

“...ทดลองเป็นครั้งแรกว่าเอาเด็กไปวัดวันพระเป็นครั้งแรก ทดลองแล้วคนในชุมชนให้ความร่วมมือดีมาก ชุมชนทุกคน ไม่ว่าจะผู้นำโดยตำแหน่งหรืออะไรก็แล้วแต่ มากันมากทั้งเด็ก ลูกหลานไปด้วยกัน ก็เลยคิดว่า จะมีแค่คนรุ่นแก่ กับคนรุ่นเด็ก รุ่นกลางไม่อยู่ มักไปทำงานต่างประเทศ เราขาดช่วงนี้หรือเปล่า ก็เลยเอาปู่มาสอนหลานเกิดภูมิปัญญา เอาปู่มาคุยกับหลานสอนสิ่งที่ขาดหายเมื่อก่อนปู่มาสอนพ่อแล้วก็พ่อมาสอนลูก แต่ตอนนี้ให้ปู่สอนหลานเลย ตรงนี้ก็เกิดเป็นภูมิปัญญาขึ้นมาจะครับ พอทำไปประมาณ๑เดือน ก็เห็นว่ามันดี ชุมชนมีความสุข และก็เอาเด็กที่ทำโครงการของครูมนัสเล็ก ๆ นั้นมาเป็นแกนนำก็คุยกับครู และก็ขยายไปทุกวัดทั้งอำเภอเลย...”

(ครูคนที่ ๒, สัมภาษณ์)

“...อาจจะจากที่เด็กไม่เคยเจอที่ว่าเข้ามาเจอครูคนแรกเลยที่หน้าประตู ทั้งพ่อ ทั้งรอง ผอ. กับรองทั้ง ๒ ท่านจะแบ่งวันกันในหนึ่งสัปดาห์ รองคนละ ๒ วัน ผอ. ๑ วัน ผมและทางหัวหน้าฝ่ายจะแบ่งกันอยู่คนละวัน หัวหน้าฝ่ายมี ๕คนคนละวัน แล้วก็จะมีครูมาอยู่วันละ ๒ คน แล้วฝ่ายกิจการนักเรียนเขาจะมีครูมาช่วยอีก เพราะฉะนั้นครูไม่ต่ำกว่า ๕ คนมาขึ้นเป็นแถวหน้าประตูเด็กเห็นเด็กประทับใจเด็กพอเจอครูเขาก็ไหว้ครูรับไหว้เขา มีการปฏิสัมพันธ์กับเด็กตั้งแต่หน้าประตู ที่เป็นพับหมวกให้กับเด็กทุก ๆ วัน เพราะเด็กเห็นตรงนี้ มันเป็นกำลังใจให้เด็ก พอพูดอะไรก็ง่ายขึ้น อะไรก็ทำตาม ใจง่ายขึ้นเด็กมันก็อาจจะมึนบ้างที่ แต่พอเราพูดเขาจะฟัง...”

(ครูคนที่ ๒, สัมภาษณ์)

“...คณะกรรมการโครงการหลักได้มาจากครูในโรงเรียนอย่างเช่น เอามาจากรอง จากฝ่ายบริหาร จากกลุ่มสาระฯ คัดได้มาแล้ว ๑๔ คน ใน ๑๔ คนนี้ก็ไปตั้งอนุกรรมการขึ้นมาที่จะไปคิดไปทำกลั่นกรอง แล้วที่นี้คณะกรรมการชุดนี้ก็เอามากลั่นกรองอีกทีว่าจะทำยังไง เรียบเรียงส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญ ที่เป็นจุดเด่น ที่จะเป็นต้นแบบ เพราะว่าในการประชุม ถ้าประชุมทั้ง ๗๐ คนมันยาก ที่จะขับเคลื่อน ที่จะหาข้อสรุปได้ ๑๔คนนี่แหละที่จะมากลั่นกรองและตั้งอนุกรรมการขึ้นมา...”

(ครูคนที่ ๒, สัมภาษณ์)

“...เราพัฒนาโรงเรียนเรามีแม่น้ำสามสาย คือโครงการประจำปี กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่น อันนี้ในส่วนของสมาคมศิษย์เก่าผู้ปกครองเค้ามาร่วมทั้งโครงการประจำปี เราไม่ได้ใช้การขับเคลื่อนกับโครงการอย่างเดียวตามแผนแม่น้ำสามสาย โรงเรียนเราขับเคลื่อนทั้งระบบตั้งแต่โครงการประจำปี หมายถึงไม่ว่าวิชาการก็บูรณาการในแปดสาระ ไม่ว่าวันพ่อดินแม่ นั่น ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเท่านั้นสังเกตว่าเวลาโรงเรียนเรามีกิจกรรม ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้กำลังใจในระหว่างที่เขามาร่วมกิจกรรมในส่วนผู้บริหารจะให้ข้อเสนอแนะจะมีการแลกเปลี่ยนในกิจกรรมของทางโรงเรียนที่เราเห็นว่าสำคัญต่าง ๆ”

(รองผู้บริหารสถานศึกษา, สัมภาษณ์)

“...ในการประเมินในเรื่องการดำเนินการเรามีคีย์แมน เราไม่ได้เอาครูทั้งหมดมาคุยทั้งหมด แต่ส่วนการคุยทั้งหมดเราแทรกในการประชุมประจำเดือนทุกครั้งในวาระอื่นเราคุยเป็นประจำ ก็คือเป็นโครงการที่ขับเคลื่อนหลักของโรงเรียน...”

(รองผู้บริหารสถานศึกษา, สัมภาษณ์)

“คุณครู ผู้อำนวยการอะครับ ก็จะไปรออยู่หน้าโรงเรียน รอรับนักเรียนเข้ามา...ผอ. เสนอเอง ว่าขอไปยืนหน้าประตู และยืนเข้าแถวกับนักเรียนเอง อย่างในคาบโฮมรูม ผอ. ก็จะเดินติดตามแต่ละห้องเรียน”

(นักเรียนคนที่ ๑, สัมภาษณ์)

“คาบว่างเราจะจับคู่บัดดี้ในห้องครับ ให้นั่งด้วยกัน อย่างเช่นคาบว่างเราก็จะมีการจับคู่บัดดี้ให้มาตัวกันในเวลาว่าง ส่วนในห้องเรียนอย่างวิชาภาษาไทยก็จะมีเพื่อนในห้องอยู่กลุ่มหนึ่งที่เรียนเก่ง เข้าใจในเรื่องที่เรียน กับอีกกลุ่มที่ไม่เก่งก็จะจับคู่กัน เราจะวนกันทุกคาบ”

(นักเรียนคนที่ ๒, สัมภาษณ์)

“อย่างเช่นปกติเราจะมี ๒ แถวใช้ไหมครับ แยกชาย-หญิง ก็จะมีการคุยระหว่างแถวใช้ไหมครับ เราก็เลยจัดเป็นแถวยาวไปข้างหลังเลยครับ มันก็จะไม่มีการคุยกันระหว่างแถว อย่างเช่นเพื่อนที่อยู่ ๒ ห้องไม่ได้สนิทกัน เวลาเจอก็ยิ้มให้กัน แต่ไม่ได้คุยกันแบบสนิท หรือไม่กัน ถ้าจัดเป็น ๒ แถวเขาก็จะคุยกัน ตอนนี้อาจจัดเป็นแถวเดียวเราก็เดินง่ายขึ้น เพราะเราไม่ต้องจัดให้ ๒ แถวต้องเดินพร้อมกัน ก็เดินตามสบายครับ”

(นักเรียนคนที่ ๒, สัมภาษณ์)

“ทุกคนในห้องตอนเย็นก็รวมกลุ่มกันออมเงินออมเท่าไรก็ได้ครับจะมีเจ้าหน้าที่ครับ อย่างเช่นหัวหน้าห้องครับ เก็บใส่ตู้เอาไว้ แล้วก็ออมแบบส่วนรวมจะออมเฉพาะวันเกิด สมมติเราเกิดวันจันทร์ก็ออมแค่วันจันทร์เกิดวันไหนก็ออมวันนั้น...ฝึกความมีวินัยครับ ต้องออมทุกวัน วันละบาทก็ได้ เก็บใส่ไว้ในบัญชีธนาคารโรงเรียนครับ ของส่วนรวมก็เอาไปใช้จ่ายของส่วนตนก็ได้ธนาคารไว้”

(นักเรียนคนที่ ๓, สัมภาษณ์)

“ก็จะทำโครงการขยะจะเป็นโครงการแบบกลุ่มค่ะ ต่างห้องกัน แขนงนั้นก็จะมี ม.๕/๒ ตอนนั้นคือหนูอยู่ ม.๕/๒ แล้วก็มีน้องอยู่ ม.๓/๑ ร่วมกันทำค่ะ เราเห็นปัญหาในโรงเรียนค่ะ ขยะมันเยอะ ไม่มีการแยกขยะค่ะ ขวดน้ำก็ทิ้งตามสถานที่ต่าง ๆ ไม่มีการเก็บค่ะ ทั้ง ๆ ที่มีถังขยะให้ แต่เขาไม่เดินไปทิ้ง เราจึงคิดจัดทำกิจกรรมขึ้นมา กิจกรรมที่ ๑ ก็คือขยะแห่งการเรียนรู้...คือตอนนั้นเราไปอบรมกับโครงการใหญ่ค่ะ คือโครงการเยาวชนทำดี ถวายในหลวงค่ะ ให้พระอาจารย์จาก มจร. จากทุกที่ ๆ ราชภัฏจะค่ะเขาจะมีการเข้าค่ายตรงนั้นด้วย ก็ได้แนวคิดจากตรงนั้นด้วย...เราก็ต้องทำกันเอง ออกแบบกันเองก่อน”

(นักเรียนคนที่ ๔, สัมภาษณ์)

“เรียนนอกสถานที่ช่วงบ่ายเราก็จะฟังเทศน์ หลังบ่ายสองเป็นจิตอาสา กวาดลานวัด เช็ดกระຈก แล้วแต่จะทำ แล้วแต่วัด บางครั้งร่วมกับผู้นำชุมชน ทำฝาย ฝายเก่า ฝายใหม่ ทำร่วมกับชุมชน กิจกรรมมีหลากหลาย ช่วยกันกวาดถนนหน้าวัด ทำความสะอาดรอบวัดปลูกข้าวโพด ร่วมกับผู้นำ ทางโรงเรียนกับชุมชนผูกพัน เหมือนกับบ้าน วัด โรงเรียน หรือ บวร ที่เขาวางกันยังมาทำกิจกรรม ยิ่งทำให้เด็กรักท้องถิ่นมีครูเข้าไปด้วยรับผิดชอบก็คน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาก็จะช้่มตรวจให้กำลังใจ ไปถาม ไปเห็น เขาทำอะไรบ้าง แต่ละวัดไม่เหมือนกัน๔ตำบลไม่เหมือนกัน แต่รู้สึกว่ทุกวัดให้ความร่วมมือ ดีใจ ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น เขาดีใจที่เด็กสนใจ สานก้วยฉลาก ทำตุ้งแต่ละวัด ๆ สานกล่องข้าว ทำขนมจอก ทำข้าวต้ม พัฒนามาทำน้ำถั่วเหลือง ผักเชียงดาขับลมทำได้หลายอย่าง”

(นายกสมาคมผู้ปกครอง, สัมภาษณ์)

“สมาคมผู้ปกครอง เราฟังจะมาจัดตั้งสภาได้ไม่กี่ปี ได้ ๒ ปี ได้ ๒ สมัย สมัยที่ ๒ ฟังจะได้มา ๒สมัย เข้าปีที่ ๓..เราขอให้ทางผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมช่วย ร่วมในการศึกษาของลูกหลานของเรา..เงินที่ผู้ปกครองสนับสนุนเรา เราทำให้เด็กทั้งหมดเลย..แต่ถ้าใครที่มีปัญหาจนจริง ๆ หรืออะไร เรามีคุณครูเข้ามาดูแลที่บ้าน ไปสำรวจละก็ให้ทำเรื่องให้คุณครู ให้ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนได้เซ็นหนังสือมาว่าครอบครัวนี้เป็นครอบครัวที่ยากจน เสนอมาทางโรงเรียน ทางโรงเรียนก็ได้มาเสนอกับคณะกรรมการสถานศึกษาเสนอมาทางนายกสมาคมรับการพิจารณาว่าครอบครัวนี้ยากจนจริงไหม เราไม่เอา เราหาทุนการศึกษาให้ เราไม่เก็บ แต่เราจะหาให้ เราจะยกเว้นทุกอย่าง ทุกสิ่งทุกอย่าง เราได้สนับสนุนว่ามีถนัดไปทางไหน เราก็ให้คุณครูที่ดูแลได้ไปค้นหา แล้วเราจะได้สนับสนุนทางถูกต้อง ถ้าหากว่าเขาอยาก จะเรียนต่อระดับสูงต่อไป เราก็จะสนับสนุนในนามของคุณครู คณะกรรมการสถานศึกษาเพราะว่าลูกหลานก็เหมือนพี่เหมือนน้องกันทั้งนั้น”

(นายกสมาคมผู้ปกครอง, สัมภาษณ์)

“...เราก็ให้ทางโรงเรียนวางแผนการใช้จ่ายเงินมาเลยปีหนึ่งเนี่ย ที่เราได้รับเงินบริจาคมาคนละพันปีหนึ่งได้ก็แสนให้โรงเรียนเนี่ยทำโครงการมาเงินส่วนนี้โรงเรียนจัดทำอะไรได้บ้างที่เกี่ยวกับการศึกษา นายกอนมัติให้ทั้งหมดแต่เราอยากดูแผน เพราะเงินได้มาแล้วต้องลงกับเด็กโดยตรงด้านการศึกษา...”

(นายกสมาคมผู้ปกครอง, สัมภาษณ์)

“เราขอคนละพัน มันก็ได้ล้านกว่า เอามาจ้างครูภาษาไทย ทำกิจกรรมกับโรงเรียนที่ไม่มี..อย่างเขามีลูกมาเรียนที่นี่ ๒ คนเราก็ขอคนเดียว ครอบครัวยุ่เดียวกัน เราก็ขอคนเดียว”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, สัมภาษณ์)

สรุปผลประเมินสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเขียนรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา
- ๒) เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ ความเข้าใจเทคนิค การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ภายใต้อัตลักษณ์และบริบทของสถานศึกษา

เนื้อหา

- การเขียนรายงานประเมินคุณภาพการศึกษา
- การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

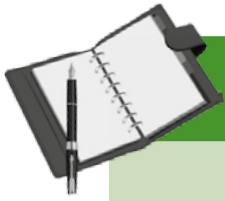
กิจกรรม

- รับฟังการบรรยาย
- ศึกษาเอกสารเสริมความรู้
- ทำใบกิจกรรม
- นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- สะท้อนผลการปฏิบัติงานและสรุปความรู้

รูปแบบกิจกรรม

- ตรวจสอบ มโนทัศน์โดยใช้สื่อออนไลน์
- ฟังบรรยาย/ชมคลิปวิดีโอ
- ศึกษาเอกสารเสริมความรู้
- ทำกิจกรรม ใบงาน
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน

หลักสูตรและกิจกรรมหน่วยที่ ๔.๑

เรื่อง การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา

๑. สาระสำคัญ

การรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการจัดทำเอกสารที่สะท้อนผลการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เกิดจากการประเมิน การรายงานผลประเมิน ประกอบด้วย วิธีการดำเนินการ ผลการดำเนินงาน จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาที่เกิดจากการประเมินตนเอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและฝึกทักษะของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๓. รูปแบบการจัดกิจกรรม

- ๓.๑ ฟังการบรรยายความรู้ประกอบสื่อ
- ๓.๒ ศึกษาวิดีโอคลิป/กรณีศึกษา วิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๓.๓ ปฏิบัติกิจกรรมตามใบกิจกรรม
- ๓.๔ นำเสนอผลการปฏิบัติตามใบกิจกรรม

๔. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอน	ระยะเวลา	สื่อและเอกสารประกอบ
๑. รับฟังการบรรยาย ๒. แบ่งกลุ่ม ๕ - ๖ คน ๓. ศึกษาเอกสารเสริมความรู้ ๔. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ ๔.๑ ๕. นำเสนอ ๕. สรุปความรู้	๙๐ นาที	๑. power point เรื่อง การจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษา ๒. คลิปตัวอย่างโรงเรียนตัวอย่าง เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพสถานศึกษา ๓. ไปกิจกรรมที่ ๔.๑ รายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา

๕. การวัดและประเมินผล

๕.๑ การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๕.๒ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกลุ่ม

๖. เกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมที่ ๔.๑

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๑. พฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม	สมาชิกให้ความใส่ใจ ตั้งใจ แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยน เรียนรู้และทำงานตามคำสั่งจนสำเร็จ แต่เกินเวลาที่กำหนด	สมาชิกให้ความใส่ใจ ตั้งใจ แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และทำงานตามคำสั่งจนสำเร็จ ตามเวลาที่กำหนด	สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ ให้ความใส่ใจ ตั้งใจ แสดงความคิดเห็น ร่วมกันแลกเปลี่ยน เรียนรู้ สรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำงานตามคำสั่งจนสำเร็จตามเวลาที่กำหนด มีความสมบูรณ์	สมาชิกกลุ่มทุกคน ให้ความใส่ใจ ตั้งใจ แสดงความคิดเห็น ร่วมกับแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ให้ข้อเสนอแนะ สรุปผลการระดมความคิดเห็น และทำงานตามคำสั่งได้อย่างมีระบบ จนเสร็จตามเวลาที่กำหนด มีความสมบูรณ์ ถูกต้องตามหลักวิชาการ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๒. ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกลุ่ม	มีผลการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้บางส่วน	มีผลการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้	มีผลการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์สะท้อนผลการประเมินที่มีความถูกต้อง ชัดเจน เนื้อหาสาระในองค์ประกอบสมบูรณ์	มีผลการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์สะท้อนผลการประเมินที่มีความถูกต้อง ชัดเจน เนื้อหาสาระในองค์ประกอบสมบูรณ์ และสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้

๗. เกณฑ์การผ่านกิจกรรมที่ ๔.๑

ผู้เข้ารับการสัมมนาได้รับการตัดสินคุณภาพในกิจกรรมที่ ๔.๑ ในระดับดีขึ้นไป ทุกรายการประเมิน

สื่อรายการที่ ๔/๑ เอกสารเสริมความรู้

เรื่อง รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ผู้ประเมินผลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

๑) ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาอ่านและวิเคราะห์ SAR อ่านให้เห็นภาพรวม โดยตรวจสอบกับข้อมูลพื้นฐานโดยทั่วไปและจับประเด็นในภาพรวม อาทิ เป้าประสงค์ แนวทางสู่เป้าประสงค์ ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน ระบบกลไกควบคุม ตรวจสอบ ประเมินและพัฒนาการดำเนินงานทำความเข้าใจการดำเนินงานรายตัวบ่งชี้ ตรวจสอบข้อมูลหลักฐานในแต่ละตัวบ่งชี้ว่าครบถ้วนที่จะยืนยันการดำเนินงานที่ระบุ สถานศึกษาจากรายงานผลการประเมินตนเอง

๒) ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาเก็บและตรวจสอบข้อมูล แหล่งข้อมูล (ปริมาณและคุณภาพ) ขนาดและวิธีสุ่มตัวอย่างข้อมูลข้อมูลตรงกับนิยามตัวบ่งชี้ (ความหมาย วิธีนับ ฯลฯ) ข้อมูลตรงกับช่วงเวลาประเมินการประมวลผลข้อมูลได้รับการตรวจสอบอย่างเข้มงวดว่าถูกต้องตามหลักเกณฑ์

๓) ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาสัมภาษณ์และสังเกตใช้ลักษณะและรูปแบบคำถาม: ปลายเปิด ปลายปิด ยืนยันเพื่อตอบตัวบ่งชี้วิธีการถาม: เป็นทีม ถูกคน ถูกเวลา ถูกต้องภาษาขณะสัมภาษณ์ และสังเกต : ให้เกียรติ กระตือรือร้น จดบันทึกตรงต่อเวลา : โดยเฉพาะเวลาเริ่มต้นการมีส่วนร่วมของทีมประเมิน: ฐานะประธาน ฐานะกรรมการ

๔) ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาดำเนินการประเมินตามระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และกรอบเวลาที่กำหนด คณะกรรมการร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของผลการประเมินทุกตัวบ่งชี้ ตรวจสอบข้อมูลในกรณีผลประเมินน่าสงสัย หรือขัดแย้งกับสภาพที่น่าจะเป็นวิเคราะห์ว่าคุณภาพของหน่วยงานอยู่ระดับไหน ปัญหาหลักคืออะไร และต้องเร่งพัฒนาในประเด็นใด เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าประสงค์

๕) ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาให้ข้อมูลป้อนกลับสะท้อนสภาพจริงของสถานศึกษาให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ รงกับปัญหาของสถานศึกษา ข้อเสนอแนะเป็นรูปธรรม และปฏิบัติได้ข้อเสนอแนะสอดคล้องกับอัตลักษณ์ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา

การเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้รายงานผลการประเมินตามคุณภาพที่ยึดมาตรฐานและประเด็นการพัฒนาของแต่ละมาตรฐาน ไม่มีรูปแบบตายตัว ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบเขียนรายงานประเมินคุณภาพการศึกษาที่สามารถสะท้อนการดำเนินงานที่แท้จริงของสถานศึกษา และมีข้อเสนอแนะที่ปฏิบัติได้เป็นรูปธรรมก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง ยั่งยืน

การรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการจัดทำเอกสารที่สะท้อนผลการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เกิดจากการประเมิน ผู้ประเมินใช้หลักการรายงานผลการประเมินตามคุณภาพที่ยึดมาตรฐานและประเด็นการพัฒนาของแต่ละมาตรฐาน

มโนทัศน์เกี่ยวกับการเขียนรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ยึดหลักการ แนวทางดำเนินงานที่เป็นไปตามกฎกระทรวง ซึ่งกำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ ที่ยึดมาตรฐานและประเด็นการพัฒนาของแต่ละมาตรฐานเป็นสาระสำคัญ กรอบมโนทัศน์เกี่ยวข้องของแต่ละมาตรฐานเมื่อเขียนรายงานการประเมินจึงต้องแสดงถึงร่องรอยหลักฐานที่ชัดเจน ประกอบด้วย วิธีดำเนินการพัฒนา ผลการดำเนินงาน จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

วิธีดำเนินการพัฒนา	ผลการดำเนินงาน	จุดเด่น	จุดควรพัฒนา
หลักการ/แนวคิด แสดงถึงวิธีการ ขั้นตอน เทคนิค หรือกลยุทธ์ที่เป็นกระบวนการพัฒนา ผู้เรียนที่มีผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทยการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม	หลักการ/แนวคิด แสดงถึงผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และด้าน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมี การเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละ ประเด็นการพิจารณา กับเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	หลักการ/แนวคิด แสดงถึงผลสำเร็จของ การพัฒนาคุณภาพ ด้านผู้เรียนทั้งใน ด้านผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการและด้าน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์	หลักการ/แนวคิด แสดงถึงประเด็น หรือข้อที่เป็นปัญหา ที่จะต้องได้รับการ เร่งดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนา คุณภาพผู้เรียนทั้งใน ด้านผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการและด้าน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ให้ดีขึ้น

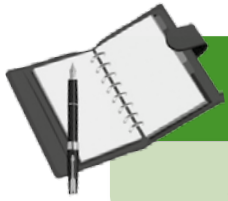
มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

วิธีดำเนินการพัฒนา	ผลการดำเนินงาน	จุดเด่น	จุดควรพัฒนา
<p>หลักการ/แนวคิด แสดงถึงวิธีการ ขั้นตอน เทคนิค หรือกลยุทธ์ที่เป็น การจัดระบบ บริหารจัดการคุณภาพของสถาน ศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการ ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตาม หลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนา ครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ ทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้</p>	<p>หลักการ/แนวคิด แสดงถึงผลที่เกิดขึ้น จากการจัดระบบบริหาร จัดการคุณภาพของ สถานศึกษา ที่ครอบคลุมเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่สถานศึกษากำหนด และภาระงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีการเปรียบเทียบ ผลที่เกิดขึ้นกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน แต่ละภาระงาน</p>	<p>หลักการ/แนวคิด แสดงถึงผลสำเร็จ ของการจัดระบบ บริหารจัดการ คุณภาพของสถาน ศึกษา การบริหาร และการจัดการของ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ครอบคลุมเป้า หมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถาน ศึกษากำหนดและ ภาระงานของผู้ บริหารสถานศึกษา</p>	<p>หลักการ/แนวคิด แสดงถึงประเด็นหรือ การจัดระบบบริหาร จัดการคุณภาพของ สถานศึกษาที่เป็น ปัญหาที่จะต้องได้ รับการเร่งดำเนินการ แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการจัด ระบบบริหารจัดการ คุณภาพของสถาน ศึกษา</p>

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีดำเนินการพัฒนา	ผลการดำเนินงาน	จุดเด่น	จุดควรพัฒนา
<p>หลักการ/แนวคิด</p> <p>แสดงถึงวิธีการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้</p>	<p>หลักการ/แนวคิด</p> <p>แสดงถึงผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา ที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยมีการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้น กับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในแต่ละภาระงานของครู</p>	<p>หลักการ/แนวคิด</p> <p>แสดงถึงผลสำเร็จของกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา ที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้</p>	<p>หลักการ/แนวคิด</p> <p>แสดงถึงประเด็นหรือข้อที่เป็นปัญหาของกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา ที่จะต้องได้รับการเร่งดำเนินการแก้ไขปรับปรุง เพื่อพัฒนาคุณภาพครูและผู้เรียนให้ดีขึ้น</p>

สื่อรายการที่ ๔/๒ ใบกิจกรรมที่ ๔.๑

การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

งานกลุ่ม

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนา กลุ่มละ ๖ - ๘ คน
๒. ผู้รับการสัมมนาศึกษาระณีศึกษา
๓. วิเคราะห์ข้อมูลจากวิดิทัศน์เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการพัฒนา ผลการดำเนินการพัฒนาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ตามมาตรฐานที่ ๑. ด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยวิทยากรกำหนดให้แต่ละกลุ่มทำเพียงมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่งเท่านั้น
๔. สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานที่วิทยากรกำหนดให้โดยทำเครื่องหมาย/ใน O หน้ามาตรฐานนั้น และบันทึกรายละเอียดของประเด็นที่กำหนดให้เตรียมนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๕. คัดเลือกตัวแทนกลุ่ม เพื่อนำเสนอผลการสรุปของกลุ่ม

รายชื่อสมาชิก กลุ่มที่

๑. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๒. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๓. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๔. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๕. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๖. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๗. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่
๘. ชื่อ-สกุล.....สพป/สพม./หน่วยงาน เลขที่

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

- มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพผู้เรียน
 - มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ
 - มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- โดยวิทยากรกำหนดให้แต่ละกลุ่มทำทุกมาตรฐานและสรุปในภาพรวมของโรงเรียน

○ มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผลการประเมินอยู่ในระดับ.....

วิธีดำเนินการพัฒนา	ผลการดำเนินการพัฒนา
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

จุดเด่น	จุดที่ควรพัฒนา
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

○ มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ
ผลการประเมินอยู่ในระดับ.....

วิธีดำเนินการพัฒนา	ผลการดำเนินการพัฒนา
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

จุดเด่น	จุดที่ควรพัฒนา
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

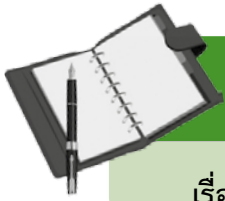
○ มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 ผลการประเมินอยู่ในระดับ.....

วิธีดำเนินการพัฒนา	ผลการดำเนินการพัฒนา
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

จุดเด่น	จุดที่ควรพัฒนา
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

หลักสูตรและกิจกรรมหน่วยที่ ๔.๒

เรื่อง การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๑. สาระสำคัญ

การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีความมั่นใจต่อผลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาสภาพ วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ แปลความหมายสำหรับการประเมิน และสรุปผลการประเมินให้ระดับคุณภาพและเพื่อให้มีการนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาจำเป็นต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาคุณภาพของการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่องภายใต้การให้คำปรึกษาช่วยเหลือให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาโดยเน้นความสอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทและความต้องการที่แตกต่างกันของแต่ละสถานศึกษา

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความรู้ความเข้าใจและสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สถานศึกษาในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๓. รูปแบบการจัดกิจกรรม

- ๓.๑ ฟังการบรรยายความรู้ประกอบสื่อ
- ๓.๒ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๓.๓ ปฏิบัติกิจกรรมตามใบกิจกรรม
- ๓.๔ นำเสนอการปฏิบัติกิจกรรมตามใบกิจกรรม

๔. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอน	ระยะเวลา	สื่อและเอกสารประกอบ
๑. รับฟังการบรรยาย ๒. ศึกษาเอกสารเสริมความรู้ ๓. ทำใบกิจกรรม ๔. นำเสนอ ๕. สรุปความรู้	๙๐ นาที	๑. power point เรื่อง การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ๒. เอกสารเสริมความรู้ เรื่อง การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ๓. ใบกิจกรรม เรื่อง การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (งานกลุ่ม)

๕. การวัดและประเมินผล

๕.๑ การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน

๕.๒ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

๖. เกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมที่ ๔.๒

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๑. พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม	ผู้เข้าร่วมการสัมมนาสนใจ ตั้งใจ มีส่วนร่วมกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อยกว่าร้อยละ ๕๐	ผู้เข้าร่วมการสัมมนาสนใจ ตั้งใจ มีส่วนร่วมกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ผู้เข้าร่วมการสัมมนาสนใจ ตั้งใจ มีส่วนร่วมกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร้อยละ ๖๐ - ๗๙	ผู้เข้าร่วมการสัมมนาสนใจ ตั้งใจ มีส่วนร่วมกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
๒. ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน	บันทึกข้อมูลไม่กระชับ ไม่ครอบคลุมประเด็นสำคัญ และขาดข้อสังเกตเพิ่มเติม	บันทึกข้อมูลได้ทุกรายการได้กระชับ ครอบคลุมประเด็นสำคัญ แต่ขาดข้อสังเกตเพิ่มเติม	บันทึกข้อมูลได้ทุกรายการได้กระชับ ครอบคลุมประเด็นสำคัญ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมเล็กน้อย	บันทึกข้อมูลทุกรายการ ได้กระชับ ครอบคลุมประเด็นสำคัญ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมที่น่าสนใจ

๗. เกณฑ์การผ่านกิจกรรมที่ ๔.๒

ผู้เข้ารับการสัมมนาต้องได้รับการตัดสินคุณภาพกิจกรรมที่ ๔.๒ ในระดับดีขึ้นไปทุกรายการประเมิน

หลักสูตรและกิจกรรมหน่วยที่ ๔.๒

เรื่อง การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สาระสำคัญ

การให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากผู้ที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับสามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดหรือนำไปพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล การนำเสนอเนื้อหาสาระในส่วนนี้แบ่งเป็น ๕ หัวข้อ ได้แก่ ความหมายของการให้ข้อมูลย้อนกลับ หลักการให้ข้อมูลย้อนกลับ ข้อดีของการให้ข้อมูลย้อนกลับ เทคนิคในการให้ข้อมูลย้อนกลับ และแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการให้ข้อมูลย้อนกลับ

การให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นกระบวนการการที่ผู้ประเมินให้ข้อมูลที่สะท้อนถึงผลการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาในการปรับปรุงพัฒนางานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (สำนักทดสอบทางการศึกษา, ๒๕๕๙) การให้ข้อมูลย้อนกลับควรเป็นการดำเนินการที่สร้างแรงจูงใจในเชิงบวก ในลักษณะของการวิจารณ์ที่สร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การพัฒนาหรือการแก้ปัญหาทั้งในระยะยาวและระยะสั้น (ไพศาล สุวรรณน้อย, ๒๕๖๐)

หลักการให้ข้อมูลย้อนกลับ

การให้ข้อมูลย้อนกลับที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนางานของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับต้องแน่ใจว่า ข้อมูลนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานของสถานศึกษาในอนาคต การให้ข้อมูลย้อนกลับที่ดีผู้ให้ข้อมูลจำเป็นต้องเข้าใจหลักการให้ข้อมูลย้อนกลับดังนี้

๑. ต้องสร้างความไว้วางใจ และความเชื่อถือให้เกิดขึ้นก่อน เพราะการติชมด้วยความหวังจะทำให้ผู้รับพร้อมที่จะรับฟังและเต็มใจมากกว่า
๒. การใช้คำพูด จังหวะ น้ำเสียง สีหน้า สิ่งเหล่านี้จะช่วยสื่อเจตนาธรรมณ์ของผู้พูดได้อย่างดี คือจะต้องทำให้เขารับรู้ที่เราจริงใจกับเขา

๓. การให้ข้อมูลย้อนกลับ จะต้องจับประเด็นให้ตรงเรื่อง การให้ข้อมูลย้อนกลับที่ดีจะต้องเป็นเฉพาะเจาะจง ไม่ใช่ดีไปทุกเรื่อง จะต้องบอกให้ได้ว่า อะไรดี อะไรที่ไม่ดี และอะไรที่ควรแก้ไข ต้องทำให้เห็นว่าข้อมูลย้อนกลับเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ผู้รับจะต้องยอมรับเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง

๔. การให้ข้อมูลย้อนกลับต้องให้ในรูปของพฤติกรรมหรือลักษณะที่เป็นรูปธรรม เป็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือปรับปรุงพฤติกรรมหรือการดำเนินงานแก่ผู้รับด้วย ต้องมีรูปแบบที่ชัดเจนสำหรับการเปลี่ยนแปลงหลังจากได้รับข้อมูลย้อนกลับ

ข้อดีของการให้ข้อมูลย้อนกลับ

การให้ข้อมูลย้อนกลับมีความสำคัญต่อการเรียนรู้มากและเมื่อพิจารณาในแง่จิตวิทยาพบว่าข้อมูลย้อนกลับมีบทบาทดังนี้

๑) การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นแรงเสริมทางบวก (positive reinforce) การรู้ผลกระทำของตนทำให้ทราบว่า การกระทำของตนห่างจากเป้าหมายเพียงใด ก่อให้เกิดความพยายามที่จะปรับพฤติกรรมตนเองให้เป็นที่ถูกต้องมากขึ้น เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, ๒๕๔๙:๓๖)

๒) การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นแรงจูงใจ (motivation) การให้ผู้เรียนทราบความสำเร็จของตนอาจด้วยคำพูด หรือท่าทาง จะเป็นแรงจูงใจกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมโต้ตอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งความภาคภูมิใจในการกระทำของตนในครั้งต่อไป

๓) การให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยให้การกำหนดพฤติกรรม เพราะข้อมูลย้อนกลับให้รายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงสามารถปรับปรุง พฤติกรรมของตนไปสู่วิธีการที่ถูกต้องหรือใกล้เคียงได้

๔) การให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยลดความเครียด เนื่องจากผู้เรียนทราบว่า การกระทำของตนถูกต้องหรือผิดอย่างไร และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

เทคนิคในการให้ข้อมูลย้อนกลับ

การให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งในกระบวนการประเมินคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาของผู้ประเมินประสบความสำเร็จ จึงขอเสนอแนะเทคนิคที่รวบรวมและเรียบเรียงจากเอกสารบางส่วน ที่คิดว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ ดังต่อไปนี้

๑. ให้ข้อเสนอแนะทันทีเมื่อกระบวนการประเมินเสร็จสิ้น

การให้ข้อเสนอแนะทันทีหลังการประเมินเสร็จสิ้น จะส่งผลในทางที่ตายน้อย ๓ ประการ คือ

๑) การให้และรับข้อเสนอแนะจะเป็นที่เข้าใจตรงกันได้ง่ายเมื่อทั้งสองฝ่ายเพิ่งผ่านกิจกรรมการประเมินคุณภาพร่วมกัน ต่างฝ่ายต่างเข้าใจถึง จุดเด่น และสิ่งที่ต้องพัฒนาคืออะไรบ้าง ควรดำเนินการเพื่อเสริมจุดเด่นอย่างไร ควรดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาหรือลดจุดด้อยอย่างไร และมีอะไรที่เป็นความคาดหวังในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาบ้าง

๒) การให้ข้อเสนอแนะทันทีทันใด จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องยินดียินดีรับฟังและพร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ แต่ถ้าปล่อยทิ้งไว้นาน บางคนอาจจะไม่เห็นความสำคัญของข้อเสนอแนะจากผู้ประเมิน

๓) การให้ข้อเสนอแนะทันทีทันใดจะทำให้เกิดบรรยากาศการสนทนาที่เป็นข้อเสนอแนวความคิดพัฒนาหรือแก้ปัญหาในฐานะพี่เลี้ยง ไม่ใช่เป็นการชี้จุดบกพร่องจากผลการประเมิน

๒. คิดมากกว่าหนึ่งมุมมองเสมอ

เหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมักมีมากกว่าหนึ่งความหมายเสมอ การวิเคราะห์จุดเด่นและข้อควรปรับปรุงจากผลการประเมินก็เช่นเดียวกัน อาจจะได้เป็นไปอย่างที่คุณประเมินคิดเสมอไป เมื่อการวิเคราะห์สรุปที่ไม่ครอบคลุมจะนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสิ่งที่กำลังประเมิน ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยต่อไปนี้

๑) การรีบสรุปผลการวิเคราะห์ในการประเมินก่อนที่สรุปว่ามีข้อเด่น ข้อที่ควรปรับปรุง และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงอะไรบ้างนั้น ผู้ประเมินจะต้องมั่นใจก่อนว่า มีข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ เรียบด่วนสรุปเร็วเกินไปหรือไม่ อาจจะใช้วิธีตรวจสอบตนเองโดยการคิดว่า ถ้าสถานศึกษาที่กำลังประเมินอยู่นั้นมีชื่อเสียงในทางที่ดี คุณจะสรุปผลการวิเคราะห์แตกต่างจากเดิมอย่างไร

๒) การสรุปผลการประเมินอาจจะถูกต้อง แต่อาจมีเหตุผลอื่น ๆ ซ่อนอยู่ ผู้ประเมินสามารถตรวจสอบตนเองโดยการพิจารณาจากคำถามต่อไปนี้ มีคนเคยตัดสินผลการประเมินอย่างนี้มาก่อนหรือไม่ด้วยเหตุผลอะไรบ้าง คนอื่นจะคิดและพูดอย่างไรเกี่ยวกับผลการประเมินของเรา เราจะเปิดใจรับผลการประเมินและข้อเสนอแนะของเราหรือไม่ จากข้อมูลและข้อเท็จจริงที่มีอยู่สามารถสรุปผลการประเมินสำคัญ ๆ ที่แตกต่างกันได้อะไรอีกบ้าง เพราะเหตุใด

๓) ผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมสำคัญในการแก้ไขปัญหา การช่วยให้สถานศึกษาแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงานได้สำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าคำแนะนำของผู้ประเมินชัดเจนหรือไม่ ผู้ประเมินสามารถทำให้ผู้รับการประเมินเกิดความศรัทธาเริ่มหรือความมั่นใจในตัวเองที่จะแก้ปัญหาหรือพัฒนาได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

๓. คิดให้นอกเหนือจากข้อเสนอแนะที่คิดอยู่

ถึงแม้ผู้ประเมินจะมีความชัดเจนและมีความตั้งใจที่จะให้ข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับจุดเด่นและสภาพปัญหาที่วิเคราะห์จากผลการประเมินแล้วก็ตาม ผู้ประเมินควรคิดทบทวนให้แน่ใจว่าต้องการให้เกิดอะไรขึ้นจากการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ โดยถามตัวเองด้วยคำถามต่อไปนี้

๑) สถานศึกษาแห่งนี้มีอะไรบ้างที่ควรมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น

๒) จากการสนทนากับผู้รับการประเมินมีข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์อะไรบ้างที่เราสรุปได้

๓) ความสัมพันธ์ในการทำงานของเรากับสถานศึกษาควรเป็นอย่างไร เพื่อช่วยให้การนำข้อเสนอแนะของเราไปสู่การปฏิบัติได้อย่างประสบความสำเร็จ

๔) เราควรดำเนินการอะไรและอย่างไรถ้าต้องการให้เกิดผลตามข้อ ๑-๓ ดังกล่าว

๔. ชื่นชมจุดแข็งและผลงานของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การชื่นชมยินดีในความสำเร็จกับใครคนใดคนหนึ่งหรือกับสถานศึกษาหนึ่ง ๆ บางครั้งดูเหมือนว่าเป็นคำหวานดังคำกล่าวที่ว่า “วาจาที่เคลือบน้ำตาล” ก็ตาม แต่การชื่นชมนั้นเป็นสิ่งสำคัญอยู่ที่วิธีการพูดที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้รับการประเมินมีความรู้สึกที่เราไม่ได้ยกย่องเกินความเป็นจริง การทำให้ผู้รับการประเมินได้ทราบถึงจุดแข็งและผลงานความสำเร็จของเขาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญด้วยเหตุผลสองประการ

๑) คนเราเมื่อรู้สึกว่าคุณผลงานหรือจุดแข็งได้รับการยอมรับจะส่งผลให้เกิดความรู้สึกยินดีที่จะรับคำวิพากษ์วิจารณ์ด้วยความเต็มใจมากกว่าที่จะได้รับทราบแต่จุดบกพร่องของตนเองเท่านั้น

๒) คนส่วนใหญ่จำเป็นต้องหาจุดแข็งของตนเองเพื่อให้สามารถหาแนวทางการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น

๕. หลีกเลี่ยงคำถามที่เป็น “กั๊ก” ของความไม่เข้าใจกัน

การให้ข้อเสนอแนะต้องให้ความสำคัญและระวังในการใช้คำถาม เพราะคำถามที่ไม่เหมาะสมจะทำให้ผู้รับการประเมินเสียความรู้สึกและปฏิเสธข้อเสนอแนะของผู้ประเมินได้ การใช้คำถามที่ทำให้ผู้รับการประเมินต้องประเมินผลการตัดสินใจในแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของตนเอง ซึ่งเป็นคำถามที่เน้นตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา จะกลายเป็นการประเมินตัวบุคคลไป เช่น

“คุณคิดว่า คุณจะวางแผนการพัฒนาได้อย่างไร” “คุณคิดว่ามีอะไรอีกไหมที่คุณน่าจะทำได้ดีกว่านี้”

ถึงแม้ว่าบางคนคิดว่าให้ผู้รับการประเมินคิดเองจะเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากเห็นว่าผู้รับการประเมินมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาด้วยตนเอง แต่ผู้รับการประเมินอาจไม่ทราบเจตนาของผู้ประเมินในประเด็นนี้ ก็เลยเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการรับฟังข้อเสนอแนะในการพัฒนาจากผู้ประเมิน

ในทางตรงกันข้ามในสถานการณ์ที่เหมาะสม เมื่อพบปัญหาหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุงชัดเจนแล้ว การใช้คำถามที่มุ่งเน้นคิดหากระบวนการทำงานเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา แทนคำถามที่มุ่งเน้นประเมินความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของแต่ละคน จะส่งผลให้ผู้รับการประเมินเกิดความรู้สึกที่ดีและพร้อมรับข้อเสนอแนะที่คิดร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ตัวอย่างคำถามที่เหมาะสม เช่น

“คุณคิดว่ากระบวนการในการดำเนินการที่ผ่านมาเป็นอย่างไรและเราควรทำอย่างไรต่อไป”

“ช่วยอธิบายความคิดในสิ่งที่จะดำเนินการตามแนวทางที่ว่ามาให้ชัดเจนมากกว่านี้ได้หรือไม่”

๖. ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นและผลกระทบกับกระบวนการดำเนินงานมากกว่าตัวบุคคล

โดยทั่วไปคนเรามีแนวโน้มที่จะฟังคำวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ที่มุ่งเน้นไปที่กระบวนการดำเนินงาน ไม่มีใครที่จะยอมรับการชี้ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล และมักจะมีปฏิกิริยาตอบโต้และปฏิเสธหากข้อเสนอแนะนั้นมุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมเฉพาะเจาะจงตัวบุคคล ตัวอย่างเทคนิคการพูดคุยที่เน้นกระบวนการมากกว่าเน้นตัวบุคคล เช่น

๑) การอธิบายปัญหาและผลกระทบจากข้อเสนอแนะในมุมมองของบุคคลอื่น

“แนวทางการแก้ปัญหานี้คิดว่าผู้บริหาร ครู และชุมชนจะมีความเห็นอย่างไร”

๒) เปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐานหรือวัตถุประสงค์การประเมินว่าข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ปัญหาหรือแนวทางการพัฒนานั้นสามารถบรรลุผลตามมาตรฐานหรือวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ต้องการได้หรือไม่

๓) ในฐานะผู้ประเมินต้องอธิบายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นและให้ข้อเสนอแนะอย่างอ่อนน้อมและด้วยใจเป็นกลาง

๗. ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนไม่ใช่ลักษณะทั่วไป

ชี้ประเด็นปัญหาและสิ่งที่ต้องปรับปรุงให้ชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม และให้ข้อเสนอแนะที่ตรงประเด็นและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาได้จริง เนื่องจากว่าคนเราจะมีแนวโน้มที่จะเข้าใจปัญหามากขึ้นหากได้รับข้อเสนอแนะที่สามารถทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อเสนอแนะที่ช่วยให้เห็นแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่สามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ความชัดเจนดังกล่าวยังช่วยให้ผู้รับการประเมินมีแนวโน้มที่จะยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์ด้วยความเต็มใจถ้าผู้ประเมินสามารถชี้ไปที่ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างเฉพาะเจาะจง

๘. ให้ข้อเสนอแนะโดยการมองอนาคตที่ดีกว่า

การใช้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่น ปัญหาหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุงในอดีตเพื่อให้ข้อเสนอแนะที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษามีอนาคตที่ดีกว่าเดิม เพื่อมีคุณภาพในทุก ๆ ด้านสูงขึ้นจะช่วยให้การให้ข้อเสนอแนะประสบความสำเร็จ ตัวอย่างการพูดคุยในระหว่างการให้ข้อเสนอแนะอาจเป็นดังนี้

“เราจะแก้ปัญหา/พัฒนาในเรื่อง...นี้ได้อย่างไร”

“สิ่งที่เป็นไปได้สำหรับ ... มีอะไรบ้าง”

“มันจะเป็นอย่างไรถ้าเราทำตามที่เราคิดและวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับ...ในวันนี้”

“เราทำงานด้วยกัน/คุยกันในสิ่งที่จะดำเนินการในเรื่อง...ครั้งต่อไปเมื่อไหร่ดี”

๙. การสนทนาเพื่อรายละเอียดและความเข้าใจตรงกัน

การให้ข้อเสนอแนะเป็นการสนทนากันไม่ใช่แค่การบอกหรืออธิบายความคิดของผู้ประเมินเท่านั้น การถามคำถาม และบทสนทนาจะช่วยให้การอธิบายและตรวจสอบมุมมองของผู้ประเมินและผู้รับการประเมินได้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ทุกคนมีความชัดเจนและเข้าใจในข้อเสนอแนะที่กำลังพูดคุยกัน เพื่อเป้าหมายในการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมต่อไป

๑๐. ให้ข้อเสนอแนะที่เป็น “วิธีการในสิ่งที่ควรปฏิบัติ”

ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจะมีคุณค่ายิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาหรือแก้ปัญหา ดังนั้นการให้ข้อเสนอแนะในกระบวนการประเมินคุณภาพภายใน ผู้ประเมินควรเสนอวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจนในสิ่งที่ควรพัฒนาหรือแก้ปัญหา ซึ่งบางครั้งจำเป็นต้องมีการอธิบายถึงกระบวนการดำเนินงานมากกว่าการบอกว่าควรทำอะไรเท่านั้น นั่นคือ ข้อเสนอแนะที่ดีควรประกอบไปด้วย “เพื่อแก้ปัญหา/พัฒนาเกี่ยวกับ.....ควรทำอะไร อย่างไร”

๑๑. อธิบายความตั้งใจของคุณด้วยเทคนิค “ไม่ต้องการ/ต้องการ” (“Do not/Do”)

เมื่ออยู่ในภาวะที่รู้สึกว่าคุณได้รับการประเมินต่อต้านหรือปฏิเสธการให้ข้อเสนอแนะ ผู้ประเมินจำเป็นต้องลดการต่อต้านหรือการปฏิเสธนั้นให้ได้เพื่อให้ผู้รับการประเมินเข้าใจในความตั้งใจและความคาดหวังในการแก้ปัญหาและพัฒนาที่ผู้ประเมินต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยใช้เทคนิค “ไม่ต้องการ/ต้องการ” โดยใช้รูปประโยคว่า

“ไม่ต้องการ/ไม่ยากให้...(ระบุข้อกังวล/ปัญหา)... แต่ต้องการให้/อยากให้...(ระบุวัตถุประสงค์และสิ่งที่จะทำ)...” ตัวอย่างเช่น

“ไม่ต้องการให้พวกเราารู้สึกว่าสิ่งที่แนะนำนี้เป็นการไม่เคารพในความคิดของพวกเรา แต่ต้องการให้ทราบว่าสิ่งที่เสนอแนะให้ไม่ได้มีเจตนาที่จะตำหนิใครหรือไม่เห็นความสำคัญของความคิดของใครเลย เพียงแต่ต้องการให้แนวทางที่ชัดเจนในการแก้ปัญหานี้ร่วมกันเท่านั้น”

“ผมไม่อยากให้พวกเราคิดว่าข้อเสนอแนะเหล่านี้จะทำให้ผมคิดว่าต้องเสียเวลาทำงานกับพวกเราอีกครั้ง แต่อยากให้พวกเราทราบว่าผมยินดีที่จะทำงานร่วมกับพวกเราเสมอ โดยเป้าหมายของผมคือช่วยให้พวกเราพัฒนาสถานศึกษาของเราให้มีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน”

๑๒. ใช้การเปิดเผยข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูล

การให้ข้อมูล คำอธิบาย หรือคำชี้แจงที่ชัดเจนของผู้ประเมิน จะช่วยลดข้อสงสัย ความผิดพลาดและเป็นบทเรียนที่สามารถนำไปสู่การพูดคุยเพื่อการให้ข้อเสนอแนะที่ดีมากขึ้น การเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้องจากผู้ประเมินด้วยความจริงใจจะสามารถสร้างความไว้วางใจและส่งผลให้เกิดพฤติกรรม การแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นและความรู้สึกร่วมกัน และในที่สุดก็เกิดการยอมรับข้อเสนอแนะที่ดีต่อไป

๑๓. แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของคุณต่อผลประโยชน์สูงสุดของทุกคน

ถ้าผู้ประเมินแสดงให้เห็นว่ามีความมุ่งมั่นที่จะช่วยให้ข้อเสนอแนะและเห็นความสำเร็จในการพัฒนาสถานศึกษา จะส่งผลให้ผู้รับการประเมินพร้อมรับข้อเสนอแนะและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีความสุข การแสดงความมุ่งมั่นของผู้ประเมินอาจแสดงได้จากพฤติกรรมต่อไปนี้

- การชื่นชมยินดี หรือยกย่องในความสำเร็จบุคคลทั้งต่อหน้าและลับหลัง
- แสดงความสนใจในบุคคลอื่นด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- สามารถให้บุคคลอื่นเข้าถึงและใช้เวลาในการทำงานกับบุคคลอื่นได้
- ปฏิบัติตามคำสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของสถานศึกษา

๑๔. ถามคำถามสุดท้ายก่อนปิดการให้ข้อเสนอแนะ

การให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของปัญหาและสิ่งที่ต้องปรับปรุง ดังนั้นทุกสิ่งทุกอย่างที่กล่าวถึงในกระบวนการให้ข้อเสนอแนะมีทั้งสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีที่กระทบต่อความรู้สึกของผู้เข้าร่วมรับฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมถึงเป็นการปิดกิจกรรมการให้ข้อเสนอแนะที่ทุกคนมีความสุข พร้อมทั้งจะร่วมกันคิด ร่วมกันพัฒนาต่อไป จึงจำเป็นต้องให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือระบายความรู้สึกออกมาก่อนที่จะปิดกิจกรรม ซึ่งผู้ประเมินควรใช้คำถาม ต่อไปนี้

“ใครมีความคิดเห็นอะไรเพิ่มเติมบ้างครับ”

“ใครมีอะไรที่อยากจะพูดหรือแสดงความรู้สึกกับพวกเราอีกไหมครับ”

สื่อรายการที่ ๔/๔ ใบกิจกรรมที่ ๔.๓

เรื่อง การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

คำชี้แจง

ให้ผู้เข้ารับการสัมมนา ศึกษาข้อมูลจากสรุปผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแห่งหนึ่ง แล้วสรุปข้อเสนอแนะให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

กรณีศึกษาที่ ๑ สถานศึกษาระดับปฐมวัย

โรงเรียนแห่งหนึ่ง จัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย มีนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒-๓ รวม ๓๒ คน ครูผู้สอน ๒ คน จัดทำรายงานการประเมินคุณภาพของตนเอง (SAR) ปีการศึกษา ๒๕๖๐ เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ผลการประเมินตนเองในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ มีผลการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษา ดังต่อไปนี้

เด็กน่ารักแจ่มใส แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสม ยิ้ม หัวเราะและทักทาย ปฏิบัติตนต่อผู้ใหญ่อย่างเหมาะสมกับวัย มีความมั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก ช่วยเหลือแบ่งปัน ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน หยิบจับสีเทียน อุปกรณ์และสิ่งของเครื่องใช้และดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตนได้ดี อดทนอดกลั้นโดยการเข้าแถวรอรับบริการต่าง ๆ ชอบฟังและอ่านนิทาน ทำงานศิลปะสร้างสรรค์ สนุกสนานเมื่อได้ยินเสียงเพลง ปฏิบัติตามกฎข้อตกลงของห้องเรียนได้ดี ในรอบปีที่ผ่านมาไม่เคยเกิดอุบัติเหตุจากการเล่นหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ มีเด็กหลายคนมีน้ำหนักมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย ทำให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไม่คล่องแคล่ว โรงเรียนจึงจัดโครงการเด็กไทยไม่กินหวาน รณรงค์ให้นักเรียนออกกำลังกายและร่วมมือผู้ปกครองเด็กดูแลการบริโภคอาหารของเด็กให้เหมาะสม นอกจากนี้สถานศึกษาโดยครูผู้จัดประสบการณ์ได้ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ครูจัดกิจกรรมตามตารางกิจวัตรประจำวัน บูรณาการตาม ๖ กิจกรรมหลัก นอกจากนี้ยังนำไปกิจกรรมตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย แห่งประเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ได้ ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษากำหนดเป้าหมายคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นเป้าประสงค์ชัดเจน มีโครงการพัฒนาความพร้อมของเด็กปฐมวัย ๑ โครงการ ส่วนด้านอื่น ๆ บูรณาการกับโครงการ กิจกรรมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพแวดล้อมห้องเรียนจัดมุมเสริมประสบการณ์ ๓ มุม มีสื่อของเล่น หนังสือนิทานจำนวนหนึ่ง เครื่องเล่นสนามจำนวนหนึ่งชุดโทรม ผู้บริหารสถานศึกษาทำการนิเทศภายในเทอมละ ๒ ครั้ง

กรณีศึกษาที่ ๒ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนแห่งหนึ่ง จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ รวม ๕๗๐ คน ครูผู้สอน ๔๕ คน จัดทำรายงานการประเมินคุณภาพของตนเอง (SAR) ปีการศึกษา ๒๕๖๐ เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ผลการประเมินตนเองในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีผลการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษา ดังต่อไปนี้

โรงเรียนมีการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคการประชุมที่หลากหลายวิธี เช่น การประชุมแบบมีส่วนร่วม การประชุมระดมสมอง การประชุมกลุ่ม เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการปรับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับผลการจัดการศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการพัฒนา และนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และได้นำแผนไปเป็นเครื่องมือสำหรับนำทางในการบริหารจัดการ สามารถจัดทำโครงการและกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนิเทศติดตาม ประเมินรายงานผลและนำผลการประเมินไปใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและสามารถพัฒนาผู้เรียนให้ไปตามมาตรฐานตามหลักสูตรสถานศึกษาแกนกลาง มีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพซึ่งได้แก่ห้องพิเศษต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แต่บางห้องยังขาดการปรับปรุงซ่อมแซมให้ทันสมัย มีสนามกีฬาที่ได้มาตรฐาน แต่ไม่ได้ปรับปรุงระบบระบายน้ำ เวลาฝนตกน้ำท่วมสนามใช้ไม่ได้ มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแบบActive Learning มีรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมชุมนุม ให้นักเรียนเลือกตามความถนัดและความสนใจผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต โดยใช้กระบวนการสะเต็ม (STEM)สร้างกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน (Integration) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก โดยจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และนำผลที่ได้ไปแก้ไขปัญหามาจริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรม open house ซึ่งนักเรียนและครูได้จัดนิทรรศการแสดงผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาใกล้เคียง

ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีคะแนนเฉลี่ยจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนรายวิชาที่มีพัฒนาการสูงขึ้นของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้แก่ วิชา ภาษาไทย และ วิชาภาษาอังกฤษ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้ ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย โดยนักเรียนชั้น ม.๑ ถึง.ม.๖ มีผลการประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร เฉลี่ยอยู่ในระดับดี ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ โดยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีการศึกษาต่อในสายสามัญ ร้อยละ ๖๙ สายอาชีพ ร้อยละ๒๒ และประกอบอาชีพร้อยละ ๙ ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ศึกษาต่อมหาวิทยาลัยร้อยละ ๔๒ สายอาชีพร้อยละ ๒๑ และประกอบอาชีพร้อยละ ๒๑

ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด โดยมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับ ๒ ขึ้นไป ปีการศึกษา ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๕๗ ของนักเรียนทั้งหมด ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ซึ่งเห็นได้จาก การเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน ได้แก่ชมรมดนตรีไทย กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และลอยกระทง เป็นต้น ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย และมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดซึ่งเห็นได้จากนักเรียนให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมมีความสุขที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมกีฬาภายใน กิจกรรมส่งเสริมกีฬาสู่ความเป็นเลิศ-กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้กิจกรรมชุมนุม เช่น ชุมนุมกีฬา ชุมนุม อย น้อย เป็นต้น รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านสุขภาพ เช่น กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น และการส่งเสริมสุขอนามัยภายในสถานศึกษา

กรณีศึกษาที่ ๒

สรุปข้อเสนอแนะให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การวางแผนบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความเข้าใจ และสามารถวางแผนการขยายผลการสัมมนาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

เนื้อหา

แผนการบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา

กิจกรรม (๙๐ นาที)

- บรรยาย
- ศึกษาเอกสารเสริมความรู้
- กิจกรรมใบงานเขียนแผนการขยายผล
- นำเสนอแผนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

หลักสูตรและกิจกรรมหน่วยที่ ๕

เรื่อง การวางแผนบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา

๑. สาระสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล จากการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดดังกล่าวนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาและกรอบมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนการประเมินภายนอกให้มีองค์ประกอบของผู้ประเมิน ๓ ส่วนได้แก่ ๑) ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ๒) ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด และ ๓) ผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา ควรดำเนินการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์ เป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกร่วมกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนามีความเข้าใจ และสามารถวางแผนการขยายผลการสัมมนาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๓. รูปแบบการจัดกิจกรรม

- ๓.๑ ฟังการบรรยาย
- ๓.๒ ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานเขียนแผนการขยายผล
- ๓.๓ นำเสนอแผนการขยายผล

๔. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอน	ระยะเวลา	สื่อและเอกสารประกอบ
๑. รับฟังการบรรยายจากวิทยากร เรื่อง แผนการดำเนินงานขับเคลื่อน เพื่อพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินใหม่ และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	๓๐ นาที	๑. ใบความรู้ ๒. Power Point
๒. ระดมความเห็นเพื่อวางแผนในการดำเนินงานขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินใหม่ และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๖๐ นาที	ใบกิจกรรมที่ ๕
๓. สุ่มผู้แทนเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำเสนอแผนการขยายผลการสัมมนา ตามใบกิจกรรมที่ ๕ เขตพื้นที่การศึกษาละ ๕ นาที	๙๐ นาที	-

๕. การวัดและประเมินผล

๕.๑ ประเมินพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้เข้าสัมมนา

๕.๒ ประเมินผลงานจากใบกิจกรรม

๖. เกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมที่ ๕

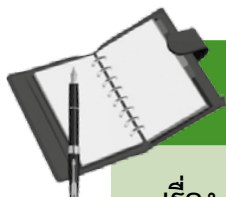
รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๑. พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม	สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการทำงานและแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมกันทำงาน มีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน สมาชิกทุกคนร่วมกันทำงาน มีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม เมื่อเกิดความขัดแย้งทางความคิด สมาชิกในกลุ่มร่วมกันจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ด้วยเหตุผล

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
๒. ผลงานในใบกิจกรรมที่ ๕	๑. กำหนดช่วงเวลา กิจกรรมการ ดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย และการรายงาน ผลไม่สอดคล้อง กับกรอบการ ดำเนินงานของ สพฐ. ๒. แผนการขยายผล การสัมมนา ขาด ความชัดเจน	๑. กำหนดช่วงเวลา กิจกรรมการดำเนิน งานกลุ่มเป้าหมาย และการรายงานผล สอดคล้องกับกรอบ การดำเนินงานของ สพฐ. ๒. แผนการขยายผล การสัมมนา มีความ ชัดเจน	๑. กำหนดช่วงเวลา กิจกรรมการ ดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย และการรายงาน ผลสอดคล้องกับ กรอบการ ดำเนินงานของ สพฐ. ๒. แผนการขยาย ผลการสัมมนา มีความชัดเจน เห็นแนวทาง การปฏิบัติอย่าง เป็นรูปธรรม	๑. กำหนดช่วงเวลา กิจกรรมการดำเนิน งาน กลุ่มเป้าหมาย และการรายงานผล สอดคล้องกับกรอบ การดำเนินงานของ สพฐ. ๒. แผนการขยายผล การสัมมนา มีความ ชัดเจน เห็นแนวทาง การปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรม ๓. ผลงานเสร็จ ทันเวลาที่กำหนด

๗. เกณฑ์การผ่านกิจกรรมหน่วยที่ ๕

ผู้เข้ารับการสัมมนาต้องได้รับการตัดสินคุณภาพกิจกรรมที่ ๕ ในระดับดีขึ้นไปทุกรายการประเมิน

สื่อรายการที่ ๕/๑ เอกสารเสริมความรู้

เรื่อง การขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

สาระสำคัญ

ตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป โดยให้มีการปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้น้อยลง กระชับ และสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก ลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน ปรับกระบวนการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษานั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา จึงได้มีการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งมาอย่างต่อเนื่อง อาทิ เช่น การพัฒนามาตรฐาน ตัวชี้วัด คู่มือการประกันคุณภาพภายใน พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาและพัฒนาระบบการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ของสถานศึกษา พัฒนาระบบ แนวทาง และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกร่วมกับ สมศ. การทดลองใช้มาตรฐานและระบบการประเมินคุณภาพ ตลอดจนการจัดทำเอกสารชุดแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เอกสารมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง คือ ช่วงที่ ๑ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๖๐) ช่วงที่ ๒ การดำเนินงานปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๑) และช่วงที่ ๓ แผนการดำเนินงาน (พ.ศ. ๒๕๖๒) รายละเอียดแต่ละช่วงสรุปได้ดังนี้

ช่วงที่ ๑ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๖๐)

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักทดสอบทางการศึกษา ในปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๖๐) มีดังนี้

๑. พัฒนามาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยให้สอดคล้องกับระบบการประเมินตามแนวทางนโยบายการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลผลิต : ร่างมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ

๒. วิจัยและพัฒนาระบบการประเมินและประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาวิจัยการพัฒนาระบบการประเมินและการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ผลผลิต : รายงานการศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินและประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๓. สื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินแนวใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมแก่สถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (รุ่นแรก)

วัตถุประสงค์ :

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา และองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้แก่สถานศึกษา

๒. เพื่อให้สถานศึกษาเตรียมการเพื่อการวางแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลผลิต : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน ๗๔ แห่ง และสถานศึกษากลุ่มที่จะเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ รุ่นแรก จำนวน ๗,๐๘๘ แห่ง ได้รับความรู้ ความเข้าใจ เสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อวางระบบการเตรียมความพร้อมเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่

๔. พัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา (การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ และเสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมิน) จำนวน ๘ จุดสัมมนา

วัตถุประสงค์ : เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่และเสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมินให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลผลิต :

๑. หลักสูตรการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่และเสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมินจำนวน ๘ จุด

๒. ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าร่วมสัมมนา หน่วยงานละ ๖-๑๒ คน รวมจำนวนประมาณ ๒,๕๕๐ คน

๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด มีจำนวนผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เข้าร่วมการสัมมนาผ่านเกณฑ์การประเมินผลการสัมมนา รวมจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของจำนวนผู้เข้ารับการพัฒนา

๔. บุคลากรที่เข้าร่วมการสัมมนาสามารถทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

๕. รายงานสรุปผลการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

ช่วงที่ ๒ การดำเนินงานปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๑)

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักทดสอบทางการศึกษาในปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๑) มีดังนี้

๑. พัฒนามาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนามาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

ผลผลิต : มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ

๒. จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

วัตถุประสงค์ : เพื่อจัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินการตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ สำหรับเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ระดับต้นสังกัด เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

ผลผลิต : แนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. การสังเคราะห์ผลการติดตามตรวจสอบและผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาภายใน/ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ : เพื่อสังเคราะห์ผลการติดตามตรวจสอบและผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาภายใน/ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลผลิต :

๑. รายงานผลการสังเคราะห์ผลการติดตามตรวจสอบและผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาภายใน/ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน ๒๒๕ เล่ม

๒. รายงานการสังเคราะห์ภาพรวมผลการประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน ๑ เล่ม

๔. การพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

วัตถุประสงค์ : เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้แก่บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลผลิต :

ระยะที่ ๑

๑.๑) บุคลากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๕๒๕ คน ที่เข้าร่วมสัมมนา มีผลการประเมินตามกิจกรรมสัมมนาผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดมากกว่าร้อยละ ๙๐

๑.๒) ผู้เข้ารับการสัมมนาได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการทำหน้าที่ประเมินคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ ๒

๒.๑) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๒,๒๕๐ คน ที่เข้าร่วมประชุม มีผลการประเมินตามกิจกรรมผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดมากกว่าร้อยละ ๙๐

๒.๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีข้อมูลทำเนียบบุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาผ่านเกณฑ์เป็นผู้ประเมินที่มีมาตรฐานการประเมิน ที่สามารถให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาอื่นที่ไปประเมินได้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอันจะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. จัดทำสื่อเสริมแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบการประกันและการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ : เพื่อจัดทำสื่อเสริมแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบการประกันและการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ผลผลิต :

๑. เอกสารการสื่อสารการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. สื่อวีดิทัศน์ การประกันคุณภาพการศึกษา

๓. คู่มือการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ช่วงที่ ๓ แผนการดำเนินงาน (พ.ศ. ๒๕๖๒)

แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักทดสอบทางการศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีดังนี้

๑. พัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (รอบที่ ๒)

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (รอบที่ ๒)

๒. แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์การประเมินและผลการประเมินคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ : เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์การประเมินและผลการประเมินคุณภาพการศึกษา

๓. สื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณภาพแนวใหม่ให้กับหน่วยงานต้นสังกัด

วัตถุประสงค์ : เพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณภาพแนวใหม่ให้กับหน่วยงานต้นสังกัด

๔. สื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาและแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารสถานศึกษา

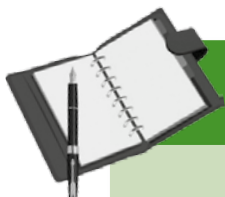
วัตถุประสงค์ : เพื่อสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาและแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารสถานศึกษา

๕. สังเคราะห์/รายงานผลการศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินและประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

วัตถุประสงค์ : เพื่อสังเคราะห์/รายงานผลการศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินและประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

สื่อรายการที่ ๕/๒ ใบกิจกรรมที่ ๕.๑

เรื่อง การวางแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนเพื่อพัฒนา
ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่ และกฎกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

งานกลุ่ม

คำชี้แจง

๑. จับคู่ผู้เข้าสัมมนาตามเขตพื้นที่การศึกษา
๒. ให้แต่ละเขตพื้นที่การศึกษาระดมความคิดเห็นเพื่อเขียนโครงการดำเนินงานขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่ และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
๓. วิทยากรสุ่มเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อนำเสนอผลงานเขตละไม่เกิน ๕ นาที
๔. กิจกรรมนี้ใช้เวลา ๔๕ นาที

รายชื่อสมาชิก กลุ่มที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

๑. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง เลขที่

๒. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง เลขที่

โครงการดำเนินงานขับเคลื่อนเพื่อพัฒนา

ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่ และกฎกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ชื่อโครงการ

.....

หลักการและเหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์

.....

.....

.....

เป้าหมายเชิงปริมาณ

.....

.....

.....

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

.....

.....

.....

กิจกรรมดำเนินการ

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กลุ่มเป้าหมาย

.....

.....

.....

ระยะเวลาดำเนินการ

.....

.....

.....

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

.....

งบประมาณ

.....

.....

.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ

.....

.....

ภาคผนวก

แบบสอบถามข้อมูลผู้เข้ารับการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

วิทยาการแกนนำทางไกลเพื่อขยายผลการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินใหม่และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

จุดสัมมนาที่.....ระหว่างวันที่.....

คำชี้แจง

แบบสำรวจฉบับนี้มีทั้งหมด ๒ ตอน ขอให้ผู้ตอบแบบสำรวจตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อให้การดำเนินงานสัมมนาเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าสัมมนา

๑. เพศ ๑) ชาย ๒) หญิง

๒. อายุ ปี

๓. ตำแหน่ง

- ๑) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ๒) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- ๔) ศึกษาพิเศษ
- ๕) นักวิชาการการศึกษา
- ๖) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- ๗) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๔. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ๑) ปริญญาตรี
- ๒) ปริญญาโท
- ๓) ปริญญาเอก
- ๔) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๕. สังกัด

- ๑) สพพ.เขต.....
- ๒) สพม. เขต.....จังหวัด.....
- ๓) หน่วยงานอื่น ๆ (โปรดระบุ)

๖. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง

- ผู้อำนวยการสถานศึกษา ปีเดือน
- อื่น ๆ (ระบุ) ปี.....เดือน

๗. ประสบการณ์ในการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา ปี

ตอนที่ ๒ สภาพความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และศักยภาพของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา
ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้เข้าสัมมนา

คำชี้แจง : ให้ท่านระบุสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่คาดหวังให้ตรงกับความเป็นจริง

ข้อรายการ	ระดับความคิดเห็น									
	สภาพที่เป็นอยู่					สภาพที่คาดหวัง				
	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕
๑. ความรู้ความเข้าใจ										
๑.๑ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา										
๑.๒ รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่										
๑.๓ มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับตามประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑										
๒. ด้านความตระหนัก										
๒.๑ การเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา										
๒.๒ ความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา										
๒.๓ ความตระหนักในผลกระทบที่จะเกิดจากการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา										
๒.๔ ความตระหนักในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษา										

ชื่อรายการ	ระดับความคิดเห็น									
	สภาพที่เป็นอยู่					สภาพที่คาดหวัง				
	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕
๓. ด้านศักยภาพของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา										
๓.๑ บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา										
๓.๒ การวิเคราะห์กรอบประเด็นและการออกแบบประเมินคุณภาพสถานศึกษา										
๓.๓ การออกแบบการเก็บข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา										
๓.๔ การตีความ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือข้อมูล และการสรุปความ										
๓.๕ รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา										
๓.๖ การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา										
๓.๗ การวางแผนบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา										

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการประเมินผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
การพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่
และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

จุดสัมมนาที่.....ระหว่างวันที่.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด ๓ ตอน ขอให้ผู้ตอบแบบสำรวจตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อให้การดำเนินงานสัมมนาเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าสัมมนา

๑. เพศ ๑) ชาย ๒) หญิง

๒. อายุ ปี

๓. ตำแหน่ง

- ๑) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ๒) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- ๔)ศึกษานิเทศก์
- ๕) นักวิชาการศึกษา
- ๖) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- ๗) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๔. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ๑) ปริญญาตรี
- ๒) ปริญญาโท
- ๓) ปริญญาเอก
- ๔) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๕. สังกัด

- ๑) สพพ.เขต.....
- ๒) สพม. เขต.....จังหวัด.....
- ๓) หน่วยงานอื่น ๆ (โปรดระบุ)

๖. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง

- ผู้อำนวยการสถานศึกษา ปีเดือน
- อื่น ๆ (ระบุ) ปี.....เดือน

๗. ประสบการณ์ในการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา ปี

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นต่อความคิดเห็นต่อการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมิน
คุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่และกฎกระทรวงการประกัน
คุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงช่องให้ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่านมากที่สุด ที่มีต่อ
การสัมมนาปฏิบัติการครั้งนี้ โดยกำหนดความหมายของตัวเลขในแต่ละระดับ ดังนี้

- ๑ หมายถึง ท่านมีความเห็นในรายการนั้นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
- ๒ หมายถึง ท่านมีความเห็นในรายการนั้นอยู่ในระดับ น้อย
- ๓ หมายถึง ท่านมีความเห็นในรายการนั้นอยู่ในระดับ ปานกลาง
- ๔ หมายถึง ท่านมีความเห็นในรายการนั้นอยู่ในระดับ มาก
- ๕ หมายถึง ท่านมีความเห็นในรายการนั้นอยู่ในระดับ มากที่สุด

หัวข้อกิจกรรม/รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	๑	๒	๓	๔	๕
ด้านที่ ๑ ความคิดเห็นที่มีต่อเนื้อหาและการจัดกิจกรรมสัมมนา					
๑.๑ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา					
๑. เนื้อหาการสัมมนาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
๒. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลาการจัดกิจกรรม					
๓. ความเหมาะสมของรูปแบบ ขั้นตอน และกระบวนการ					
๔. ความทันสมัยของเนื้อหา และเหมาะสมกับผู้เข้ารับการสัมมนา					
๕. การสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม					
๖. ความน่าสนใจในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร					
๗. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					

หัวข้อกิจกรรม/รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑.๒ รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่					
๑. เนื้อหาการสัมมนาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
๒. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลาการจัดกิจกรรม					
๓. ความเหมาะสมของรูปแบบ ขั้นตอน และกระบวนการ					
๔. ความทันสมัยของเนื้อหา และเหมาะสมกับผู้เข้ารับการสัมมนา					
๕. การสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม					
๖. ความน่าสนใจในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร					
๗. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
๑.๓ มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ตามประกาศกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑					
๑. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
๒. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลาการจัดกิจกรรม					
๓. ความเหมาะสมของรูปแบบ ขั้นตอน และกระบวนการ					
๔. ความทันสมัยของเนื้อหา และเหมาะสมกับผู้เข้ารับการสัมมนา					
๕. การสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม					
๖. ความน่าสนใจในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร					
๗. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
๑.๔ เสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมิน					
๑. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
๒. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลาการจัดกิจกรรม					
๓. ความเหมาะสมของรูปแบบ ขั้นตอนและกระบวนการ					
๔. ความทันสมัยของเนื้อหา และเหมาะสมกับผู้เข้ารับการสัมมนา					
๕. การสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม					
๖. ความน่าสนใจในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร					
๗. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					

หัวข้อกิจกรรม/รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑.๕ การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา					
๑. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
๒. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลาการจัดกิจกรรม					
๓. ความเหมาะสมของรูปแบบ ขั้นตอนและกระบวนการ					
๔. ความทันสมัยของเนื้อหา และเหมาะสมกับผู้เข้ารับการสัมมนา					
๕. การสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม					
๖. ความน่าสนใจในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร					
๗. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
๑.๖ การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา					
๑. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
๒. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลาการจัดกิจกรรม					
๓. ความเหมาะสมของรูปแบบ ขั้นตอนและกระบวนการ					
๔. ความทันสมัยของเนื้อหา และเหมาะสมกับผู้เข้ารับการสัมมนา					
๕. การสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม					
๖. ความน่าสนใจในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร					
๗. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
๑.๗ การวางแผนบริหารจัดการขยายผลการสัมมนา					
๑. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
๒. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลาการจัดกิจกรรม					
๓. ความเหมาะสมของรูปแบบ ขั้นตอนและกระบวนการ					
๔. ความทันสมัยของเนื้อหา และเหมาะสมกับผู้เข้ารับการสัมมนา					
๕. การสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม					
๖. ความน่าสนใจในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร					
๗. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					

หัวข้อกิจกรรม/รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	๑	๒	๓	๔	๕
ด้านที่ ๒ ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของการสัมมนา					
๑. คุณภาพของเอกสารประกอบการสัมมนา					
๒. ความเหมาะสมของเครื่องมืออุปกรณ์ประกอบการสัมมนา					
๓. ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการสัมมนาตลอดหลักสูตร					
๔. ความรวดเร็วและความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่					
๕. การประสานงานและการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่					
๖. เนื้อหาของหลักสูตรทันสมัย และเหมาะสมกับผู้เข้ารับการสัมมนา					
๗. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระในภาพรวม ก่อน การสัมมนา					
๘. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระในภาพรวม หลัง การสัมมนา					
๙. ความมั่นใจที่จะนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน					
๑๐. ความมั่นใจว่าสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่บุคคลอื่น					

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑. สิ่งที่น่าสนใจในการสัมมนาครั้งนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการสัมมนาครั้งต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

>>>>> ขอขอบคุณในความร่วมมือนี้อตอบความคิดเห็นในทุกข้อความ <<<<<<

แบบสังเกตพฤติกรรม และคุณลักษณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
การสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

จุดสัมมนาที่.....ระหว่างวันที่.....

บุคลิกภาพ

๑. มีบุคลิกภาพที่ดี สุภาพ เรียบร้อย
๒. มีทักษะมนุษยสัมพันธ์
๓. มีความสุขุม รอบคอบ
๔. ยิ้มแย้มแจ่มใส ควบคุมอารมณ์ มองโลกในแง่ดี

คุณลักษณะ

๕. มีเจตคติต่อการทำงานเป็นทีมและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น
๖. มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี และอุทิศตนในการปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ
๗. มีความเชื่อมั่นในระบบประกันคุณภาพการศึกษา และเปิดใจพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของวิธีการประเมินความรู้และความสามารถ
๘. เข้าใจบริบทและมีทักษะการประเมินตามสภาพจริงและประเมินแบบองค์รวม (Holistic assessment) เป็นอย่างดี
๙. มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความ
๑๐. มีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
๑๑. มีความสามารถสรุปจัดทำรายงานการประเมิน
๑๒. มีทักษะในการติดต่อสื่อสารอย่างกัลยาณมิตร
๑๓. มีทักษะในการประเมินแบบกัลยาณมิตร

ผลการ จัดอันดับ	ที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรม และคุณลักษณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา																
			บุคลิกภาพ			คุณลักษณะ			ความรู้และความสามารถ										
			๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓				

หมายเหตุ ดีมาก = ๔, ดี = ๓, พอใช้ = ๒, ปรับปรุง = ๑

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

วัน/เดือน/ปี.....

กลุ่มที่

แบบสังเกตพฤติกรรม และคุณลักษณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่ และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ จุดสัมมนาที่.....ระหว่างวันที่.....

ชื่อ-สกุลผู้เข้าสัมมนา.....สพป./สพม..... เลขที่.....

บุคลิกภาพ (Personality)	คุณลักษณะ (Trait)	ความรู้และความสามารถ (Knowledge and ability)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

หมายเหตุ

บุคลิกภาพ หมายถึง ผู้เข้าสัมมนาแสดงออกถึงความสุภาพ เรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์ สุขุม รอบคอบ ยิ้มแย้มแจ่มใส ควบคุมอารมณ์ มองโลกในแง่ดี
 คุณลักษณะ หมายถึง ผู้เข้าสัมมนาแสดงออกถึงการมีเจตคติต่อการทำงานเป็นทีมและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี และอุทิศตนในการปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ และมีความเชื่อมั่นในระบบประกันคุณภาพการศึกษา และเปิดใจพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของวิธีการประเมิน

ความรู้และความสามารถ หมายถึง ผู้เข้าสัมมนาแสดงออกถึงความเข้าใจในบริบทและมีทักษะการประเมินตามสภาพจริงและประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) รวมไปถึงสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความ จัดทำรายงานการประเมิน และสามารถติดต่อสื่อสารและประเมินแบบกัลยาณมิตร

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....) (.....) (.....)
 วัน/เดือน/ปี..... วัน/เดือน/ปี..... วัน/เดือน/ปี.....

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา

ดร.บุญรักษ์ ยอดเพชร

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสุกัญญา งามบรรจง

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดร.วิชณุ ทรัพย์สมบัติ

ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางเพ็ญภา แก้วเขียว

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา

นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา

นายภัทรแสน แสนยะมูล

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

นายสรานันต์ สงวนสัตย์

พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

นางสาวยลดา โพธิสิงห์

พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

นายสท้าน พวกดอนเค็ง

พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

ผู้กำหนดกรอบแนวความคิดการดำเนินงาน

นางเพ็ญภา แก้วเขียว

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา

นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา

นายภัทรแสน แสนยะมูล

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

คณะผู้จัดทำ

นางเพ็ญภา แก้วเขียว

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา

นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา

นายภัทรแสน แสนยะมูล

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

ดร.ฉัตรชัย หวังมีจมี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักติดตามและประเมินผลการจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางอรอุมา หวังมีจมี

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักติดตามและประเมินผลการจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางบัวบาง บุญอยู่	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ช่วยราชการหน่วยศึกษานิเทศก์ สพฐ.
ดร.ไพรวลัย พิทักษ์สาธิต	ข้าราชการบำนาญ
นายมานโซ จันทรแจ่ม	ข้าราชการบำนาญ
นายธัญญา เรืองแก้ว	ข้าราชการบำนาญ
นายทรงเดช ขุนแท้	ข้าราชการบำนาญ
นางวรภาพร ขุนแท้	ข้าราชการบำนาญ
รศ.ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ	รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผศ.ดร.ดวงใจ ชนะสิทธิ์	คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ดร.อรพรรณ ตูจันดา	ผู้ช่วยคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ผศ.ดร.อิทธิพิทธ์ สุวทันพรกุล	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผศ.ดร.มนตา ตูลย์เมธการ	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดร.พินิตา ศกุนตนาค	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดร.วราภรณ์ แยมทิม	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ดร.อนุสรณ์ เกิดศรี	อาจารย์สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
นางอพันตรี พูลพุทธา	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ดร.ธีรยุทธ ภูษา	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๒
นางพิตรชาภรณ์ ชุ่มกมลธน์นิตย์	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ (เพชรบุรี)
นางปัทมพร สุรกิจบวร	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒
นายจงรัก รุ่งเรืองศิริรินทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
นายสมบัติ เนตรสว่าง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑
ว่าที่พันตรีเทพนา เครือคำ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๒
ดร.รุ่งนภา แสนอำนวยการผล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓
นางสาวพรวิมล ระวันประโคน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒
ดร.ชนกนาด วงษ์คำจันทร์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

ดร.เอกชัย จันทา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์
นางรัญญาภัทร์ อัยรา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก
นางสาววาสนา เครือมาศ	นักวิชาการชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
ดร.สุชาติ บรรจงการ	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
ดร.ศิริรัตน์ สุคันธฤกษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเจ้าปลุก (เต็มรัฐประชาสรรค์) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
ดร.วัชรพงษ์ แพร์หลาย	ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวไผ่วิทยาคม จังหวัดสิงห์บุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ (สิงห์บุรี)
ดร.มยุรีย์ แพร์หลาย	ผู้อำนวยการโรงเรียนโยธินบูรณะอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ (อ่างทอง)
นางรติมา ปฤษฎาภคเดชา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรป่าซาง จังหวัดลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕
นางโสภา ชวนวัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนทับสะแกวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐
นายพันธิวิทย์ เลียงชีพชอบ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองปลาตุ๊ก จังหวัดลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๒
นายอนุพงศ์ ฉายชูวงษ์	ครูผู้ช่วยโรงเรียนโชคชัยพรหมบุตรบริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒

ออกแบบปก

นางสาวสุกัญญา ศรีนนท์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒
-----------------------	---

บรรณาธิการกิจ

นางเพ็ญภา แก้วเขียว	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา
นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา
นายภัทรแสน แสนยะมูล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน